

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ TUTANAK DERGİSİ

On Dokuzuncu Birleşim
21 Kasım 1980 Cuma

İ Ç İ N D E K İ L E R

	Sayfa		Sayfa
I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	268	2. — 488 sayılı Damga Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Bütçe - Plan Komisyonu Raporu (1/46) (S. Sayısı : 63)	279:283
II. — BAŞKANLIĞIN KONSEYE SUNUŞLARI	268	3. — 492 sayılı Harçlar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Bütçe - Plan Komisyonu Raporu (1/47) (S. Sayısı : 64)	283:307
1. — Sosyal Güvenlik eski Bakanı Hilmi İşgüzar hakkında soruşturma açılmasına dair, Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliği tezkeresi (3/22)	268:271	4. — 1318 sayılı Finansman Kanununun Taşıt Alım Vergisine İlişkin Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Bütçe - Plan Komisyonu Raporu (1/48) (S. Sayısı : 65)	307:316
2. — Gümrük ve Tekel eski Bakanı Tuncay Mataracı hakkında soruşturma açılmasına dair, Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliği tezkeresi (3/23)	271:276	5. — 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Bütçe - Plan Komisyonu Raporu (1/49) (S. Sayısı : 66)	316:322
III. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ	276		
1. — 210 sayılı Değerli Kâğıtlar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Bütçe - Plan Komisyonu Raporu (1/45) (S. Sayısı : 62)	276:279		

I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Kanuna Bir Ek ve İki Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi (2/20) (S. Sayısı : 58) kabul edildi.

21 Kasım 1980 Cuma günü saat 15.00'te toplanılmak üzere birleşime saat 15.05'te son verildi.

Haydar SALTİK

Orgeneral

Milli Güvenlik Konseyi

Genel Sekreteri

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 14.00

BAŞKAN : Orgeneral Kenan EVREN (Devlet Başkanı, Genelkurmay ve Milli Güvenlik Konseyi Başkanı)

ÜYELER : Orgeneral Nurettin ERSİN (K. K. K. ve Milli Güvenlik Konseyi Üyesi)

Orgeneral Tahsin ŞAHİNKAYA (Hv. K. K. ve Milli Güvenlik Konseyi Üyesi)

Oramiral Nejat TÜMER (Dz. K. K. ve Milli Güvenlik Konseyi Üyesi)

Orgeneral Sedat CELASUN (J. Gn. K. ve Milli Güvenlik Konseyi Üyesi)

BAŞKAN — Milli Güvenlik Konseyinin 19 ncu Birleşimini açıyorum.

II. — BAŞKANLIĞIN KONSEYE SUNUŞLARI

1. — Sosyal Güvenlik eski Bakanı Hilmi İşgüzar hakkında soruşturma açılmasına dair, Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliği tezkeresi. (3/22)

BAŞKAN — Gündemimize göre, Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliğinin tezkereleri var. Bunları ayrı ayrı okuttuktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

Birinci sıradaki; Sosyal Güvenlik eski Bakanı Hilmi İşgüzar hakkında soruşturma açılmasına dair Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliği tezkeresini okutuyorum.

Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına

1. Sosyal Güvenlik eski Bakanı Hilmi İşgüzar'ın bakanlığı döneminde aşağıda belirtilen eylem ve işlemleri nedeniyle - fiillerinin daha ağır bir cezayı gerektirmesi halinde o maddeler gereğince cezalandırılması hali saklı kalmak kaydıyla - memuriyet vazifesini suiistimal ettiği ve TOK'nun 240 ncı mad-

desi uyarınca cezalandırılması isteğiyle hakkında Meclis Soruşturması istenilmiştir.

2. Aynı konulara ilişkin işlemlerin Maliye Bakanlığı ile Sosyal Güvenlik Bakanlığınca oluşturulacak müfettişler kurulunca incelenmesi, varsa sorumluları hakkında kanuni gereğinin yapılması Başbakanlığın 18 Nisan 1979 gün ve A.11/01845 sayılı emirleri ile istenilmiş ve soruşturmalar sonucu belirtilen raporlar düzenlenmiştir.

3. Meclis Soruşturması önergeleri ve müfettiş raporları muhteviyatına göre :

a) Sosyal Sigortalar Kurumu ihtiyacı göstererek Kemal Derinkök'e ait Malatya'da 2 arsa üzerinde başlamış ve tamamlanmamış inşaatları ile birlikte, İstanbul Üsküdar'da (Karacaahmet mezarlık genişleme sahası içerisinde bulunan) on altı arsa, Sosyal Sigortalar Kurumu teamül ve yönetmeliklerine aykırı usuller uygulanarak, değerinin çok üzerindeki fiyat-

larla satın alınmıştır. Bakanın ve Sosyal Sigortalar Kurumu bazı yöneticilerinin İstanbul'daki çeşitli otellerdeki masrafları, satışlarda aracılık yapan Kâzım Erdem'ce karşılanmış, Malatya satışını takip eden günlerde de Kemal Derinkök'ün sahibi olduğu Mİ-ZAN Ticaret A.O. ca; aracılık yapan Kâzım Erdem hesabına, diğer aracı Ertuğrul Mat'ın adresi üzerinden 10 050 000 TL. ödeme yapılmıştır.

Kemal Derinkök'ün vekili sıfatı ile satış yapan Avukat Cevdet Yücel FENERCİOĞLU'nun Bakanlığa müşavir kadrosu ile alınıp, akabinde kurum genel müdür yardımcılığına atandığı, genel müdürlüğe atanma teşebbüsünün akim kaldığı, imar planında mezarlık olarak ayrılan arsaların bakanın telkini ile satın alındığı anlaşılmaktadır.

Bu alımlarda Sosyal Sigortalar Kurumunun sırası ile, 38 157 781 TL. ve 105 131 139 TL. zarara sokulduğu belirtilerek kurum yönetim kurulu üyeleri ve bazı memurları hakkında memuriyet görevini suiistimal suçundan kanuni kovuşturma yapılmaktadır. (Ankara 2. Asliye Ceza Mahkemesi 1979/634)

b) Kâzım ERDEM, Yaşar ERDEM ve Kemal DERİNKÖK'ün hissedarı buldukları Şark Boya ve Yağ Fabrikası Anonim Ortaklığına ait Bomanti Fırın Sokaktaki arsa ve üzerinde tamamlanmamış inşaatın Sosyal Sigortalar Kurumuna satış teklifi reddedilmek üzere iken, teklif geri alınarak aynı gayrimenkul BAĞ - KUR'a, satın alma usullerine aykırı yollarla ve fazla fiyatla 227 000 000 TL. na bakan onayı ile satın alınmıştır.

Bakan ve bazı görevlilerin otel masrafları firmaca karşılanmıştır.

BAĞ - KUR yöneticileri ve görevlileri hakkında memuriyet görevini suiistimal suçundan ceza kovuşturması devam etmektedir. (Ankara Birinci Sorgu Hâkimliği ESAS 1980/122)

c) Adapazarı (Sakarya)'da Celepçi kardeşlere ait gayrimenkullerin yüksek fiyatla satın alınmasına teşebbüs edilmiş, engel olmak isteyen Bölge Müdürü Hikmet CİHAN'ın Trabzon'a atanmasına teşebbüs edilmiş, vazgeçilmiştir.

Bakanın oğlunun İstanbul Carlton Otel masrafları Celepçi kardeşlerce karşılanmıştır.

d) İzmir Eşrefpaşa kurum hastane inşaatında müteahhide hafriyat, taşıma ücretleri adı altında 99 920 859 TL. fazla ödeme yapılmıştır. Fazla istihkak düzenleyen kontrol mühendisi Cahit ÖZKARA yeterli tecrübe ve liyakat sahibi değil iken, aynı müteahhidin (Ali Yıldız) İstanbul Topçular Dispanser

İnşaatı Kontrol Mühendisliğinden, Bakanın Efes Otelden özel surette yazdırdığı ve kovuşturduğu telefon emriyle atanmıştır.

Hakedişlere, parası kurumca ödenmiş olan 1 150 ton demir dahil edilmiştir. Gerçekte şantiyeye sadece 100 ton demir gelmiştir.

Kurum personeli hakkında ceza kovuşturması için hazırlanan dosya Ankara Cumhuriyet Savcılığında hazırlık 1980/21720 sayı ile işlem görmektedir.

e) Boyabat Hastanesi ve Hemşire Okulu inşaatında, 33 milyon TL.lık hakediş isteği Kontrol Mühendisi Hasan Ünal tarafından imzalanmamış, Bakan odasına kadar çağrılmış, tazyik edilmiş, direnmesi üzerine, Kontrol Mühendisliğine 5 . 8 . 1978 de Sedat Zaim atanmış ve bu mühendis 6 . 8 . 1978 tarihinde fazla hafriyat, taşıma ve iksa bedelini havi hakediş raporunu imzalamış, bedeli müteahhide ödenmiştir.

Kurum sorumluları hakkında ceza kovuşturması için Bakanlık müfettişince rapor düzenlenmekte olduğu öğrenilmiştir.

f) Sinop Hastane ve Hemşire Koleji inşaatı ihalesi Mevlüt Hamzaoğlu'na yapılmış, Ali Yıldız % 15'ten aşağı olmamak kaydı ile ihalede tekrar indirim yapacağını söylemiş iken, bu teklifinden vazgeçmiştir. Geçici teminatı (6) milyon TL. kendisine iade edilmiştir. Sözleşmeyi imzalayan Mevlüt Hamzaoğlu vekili Ali Uyanık'ın vekaletnamesinde Ali Yıldız'a devir yetkisi vardır. 8 Eylül 1978'de sözleşme imzalanmış, 11 Eylül 1978'de Ali Uyanık yetkisine dayanarak ihaleyi Ali Yıldız'a devir edeceği yolunda yazılı müracaatta bulunmuştur. Devir henüz ve resmen gerçekleşmemiş iken, yer teslimi 13 . 9 . 1978'de Ali Yıldız'a yapılmış, temel atma töreni Ali Yıldız tarafından düzenlenmiştir.

Bu inşaatın hakedişlerinde de, iksa yapılmadığı halde yapılmış gibi gösterilmiş, şantiyeye gelmediği halde 910 ton demirin bedeli istihkak raporuna geçirilmiş - demir şantiyeye getirilmiş olsa bile bedeli Kurumca peşin ödenmiş olduğundan istihkaktan mahsubu gerekirdi - toplam 42 500 000 TL. fazla ödeme yapılmıştır.

Kontrol mühendisleri Metin Köşük ve Sedat Zaim'dir. Özellikle 4 numaralı hakedişin (15,5) milyon TL.dan (1,9) milyon TL.'na düşürülmesi üzerine Bakanın ilgilendiği, evrakın mahalline sevki durdurularak Sedat Zaim'in telefona çağrıldığı, Genel Müdürlüğe geldiğinde 500 ton demir ve 2000 m³ keresteyi ihzarata eklediği, böylece istihkaktan (8,17) milyon TL'na çıkarıldığı anlaşılmıştır.

g) Sosyal Sigortalar Kurumu yedek akçelerinin kuruluş kanununun 20 nci, Devlet Yatırım Bankası Kanununun 9 ncu maddelerine ve Kamu Kurumları Mevduatının milli bankalara yatırılmasına ilişkin Bakanlar Kurulu Kararına aykırı olarak özel bankalara yatırıldığı ve bankalara yatırımların belli kişilere kredi açmak koşuluna bağlandığı iddiası, kurum yönetici ve personeli hakkında soruşturma konusu yapılmış, personel hakkında ceza davası açılmıştır. (Ankara 8. Asliye Ceza Mah. Esas. 1979/641)

Konu ile Bakanın yakından ilişkili bulunduğu, soruşturmanın yetkisizlik nedeniyle bu seviyede yürütülemediği iddia edilmektedir.

h) Sosyal Sigortalar Kurumu tarafından, Bakanın kurumdaki bakan çalışma odası için alınan ve toplam değeri 22.720.— TL. olan bir adet ceviz kaplama müdür masası, bir adet telefon etejeri, bir adet kromaj ayaklı ceviz sehpa ve bir adet müdür koltuğunun 9 . 1 . 1979 tarihinde Büro - Kur firmasından satın alındığı ve Bakanın evine teslim edildiği, evde kullanıldığı iddia edilmektedir.

Bayındırlık Bakanlığında işçi statüsünde bulunan ancak, Sosyal Güvenlik Bakanlığı Özel Kalem Müdürlüğünde çalıştırılan Hasan Şekerer iddiayı teyit etmekte, ancak Bakanın istifasından sonra malzemelerin Sosyal Sigortalar Kurumuna iade edildiğini beyan etmişse de, sözü edilen mobilyalar Kurumda bulunamamış, adigeçen kişi emniyeti suiistimal suçundan ötürü yargılanmak üzere Ankara Cumhuriyet Savcılığına ihbar edilmiştir.

Kurum parası ile alınan malzemenin velevki iade edilmiş olsa dahi, Bakan tarafından evinde kullanılması dikkat çekicidir.

4) Sosyal Güvenlik eski Bakanı Hilmi İğüzar hakkında 19 . 4 . 1979 gün ve 9/256 sayılı önerge ile başlatılan Meclis Soruşturması isteği 2 Mayıs 1979 günlü Birleşimde okunmuş ve Soruşturma Hazırlık Komisyonunun kurulması kararlaştırılmıştır.

Aynı Bakan hakkında 8 Mayıs 1979 gün ve 9/262 sayılı önerge konusu S. S. K. paralarının kuruluş kanununun öngördüğü fonlara yatırılmayarak kredi yolsuzluklarına neden olduğu ve daha önceki önerge konusu inşa alım işlemlerini inceleyecek müfettişler kuruluna yetkisiz ve unvansız bir kişiyi müfettiş olarak kattığı iddiası ile Meclis Soruşturması isteğinin 9/256 sayılı önerge için kurulmuş Soruşturma Hazırlık Komisyonunda incelenmesi kabul edilmiştir. Üye seçimi 6 Haziran 1979 tarihinde tamamlanan Soruşturma Hazırlık Komisyonu 26 Ha-

ziran 1979 tarihine kadar yaptığı altı tur oylamada başkanını seçememiş ve o tarihten itibaren bir daha toplanamamıştır.

Aynı konuları dile getiren ve Bakan hakkında verilen gensoru önergesi 29 . 5 . 1979 günlü birleşimde okunmuş, 5 . 6 . 1979 günlü birleşimde gündeme alınması kararlaştırılmış ve görüşmelerin yapılacağı 7 . 6 . 1979 günü Bakanın istifası üzerine işlemden kaldırılmıştır.

Soruşturma önergelerinin tabii tutulduğu ve yukarıda belirtilen işlem seyrinden açıkça görüleceği gibi devlet otoritesini zaafiyete uğratan kayırma, görev suiistimali ve maddi yararlar sağlama iddialarının üzerine, politik ve kişisel çıkarlar nedeniyle gidilmiştir.

Devlet otoritesinin güçlendirilmesinde, anarşi ve terörle etkin bir mücadelede bu tür suç iddialarının soruşturulması, kanun gereklerinin geciktirilmeksizin yapılması Milli Güvenlik Konseyinin öncelikli ilke ve amaçları arasında bulunmaktadır.

5) Parlamento'nun feshi ile birlikte, kurulmuş olan Meclis Hazırlık Soruşturma Komisyonunun da varlığı sona ermiştir.

Ancak, Adalet Bakanlığının benzeri ekli 27 Ekim 1980 gün ve Ceza İşleri Genel Müdürlüğü 62111 sayılı yazısında belirtildiği gibi 2324 sayılı Anayasa Düzeni Hakkında Kanunun 1 nci ve 334 sayılı T. C. Anayasasının 90 ve 147 nci maddeleri, Milli Güvenlik Konseyi Yasama Görevleri İhtüzüğü hükümleri karşısında; bakanların görevleri ile ilgili suçlarından ötürü soruşturmaların kurulacak bir komisyonca yürütülmesi. Yüce Divana sevk hususundaki kararların Milli Güvenlik Konseyince alınması, yargılanmalarının Anayasa Mahkemesinde yapılması zorunludur. Adalet Bakanlığının sözü edilen yazısı, yapılmış olan adli ve idari soruşturmalar, diğer bilgi ve belgeler soruşturma acılımasına yeterli bulunmaktadır. Yukarıda belirtilen konular ile yapılacak soruşturma sırasında meydana çıkacak diğer hususlarda Bakanın ve iştiraki olan diğer kişilerin sorumluluklarını tespit etmek üzere, Soruşturma Komisyonu kurulması gerekmektedir.

a) Soruşturma Komisyonunun ekli listede yazılı personelden oluşmasını,

b) Komisyonun:

(1) İlgili Bakan, iddialara karışan diğer kişiler, tanık ve bilirkişileri dinlemek, ayrıca komisyona soruşturma konularında uzman kişileri davet ederek görevlendirmek,

(II) Soruşturmasını gerektiğinde başka yerlerde kurul veya alt komisyonlar şeklinde de yapmak,

(III) Kamu ve özel kuruluşlardan konu ile ilgili bilgi ve belgeleri toplamak,

(IV) G.M.U.K.nun tanıklarla, bilirkişilerle, zabıt ve arama ile ilgili olarak adli mercilere verdiği hürriyeti kısıtlayıcı yetkilerin kullanılmasını görevli adli mercilerden isteyebilmek,

Yetkilerine sahip olmasını,

c) Çalışmalarını devamlı ve gizlilik içerisinde sürdürmesini ve en geç (30) gün içerisinde bitirmesini,

d) Hazırlayacağı raporunu Milli Güvenlik Konseyine sunmasını,

Arz ve teklif ederim.

Haydar SALTIK
Orgeneral
Milli Güvenlik Konseyi
Genel Sekreteri

Sosyal Güvenlik Eski Bakanı Hilmi İşgüzar Hakkındaki Konsey Soruşturma Komisyonunda Görevlendirilecek Üyeler Listesi

1. BAŞKAN : Hâk. Kd. Alb. Naci TURANAY
Askeri Yargıtay Üyesi

2. ÜYE : Hâk. Yzb. İrfan ERİNÇ Genelkurmay Adli Müşavir Yardımcısı

3. ÜYE : Tahir KAPLAN Bayındırlık Bakanlığı Emekli Müfettişi

4. ÜYE : Ümit ERTONG Sosyal Güvenlik Bakanlığı Müşavir Müfettişi

5. ÜYE : Mehmet AYDOĞDU Maliye Bakanlığı Müfettişi

BAŞKAN — Efendim, okunmuş bulunan tezke-re üzerinde söz almak isteyen üye var mı?.. Yok.

Tezkereyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bu karara göre kurulan Soruşturma Komisyonunun 30 gün içerisinde raporunu hazırlayıp Konseye sunmasını bekliyoruz.

2. — Gümrük ve Tekel eski Bakanı Tuncay Mataracı hakkında soruşturma açılmasına dair, Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliği tezkeresi. (3/23)

BAŞKAN — Gündemimizin 2 nci sırasında yer alan «Gümrük ve Tekel eski Bakanı Tuncay Mataracı Hakkında Soruşturma Açılmasına Dair Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliği Tezkeresi», ni okutuyorum :

Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına

1. Gümrük ve Tekel eski Bakanı Tuncay MATARACI'nın Bakanlığı döneminde, aşağıda belirtilen önergelerle memuriyet görevini ihmal veya suistimal ettiği, T.C.K.'nun ilgili hükümleri (230, 240) uyarınca cezalandırılması isteği ile hakkında Meclis Soruşturması istenmiştir.

a) 14.1.1978 gün ve 9/215 sayılı önerge :

Kilyos önlerinde karaya oturan HONDURAS Bandıralı, gerçek adı SEEBERA iken BOLERA olarak gösterilen kaçak sigara ve viski yüklü gemide çıkan yangının söndürülmesine, Bakanlık yakınlığı ile bulunan Ziya KALKAVAN'ın kaçakçılık amacıyla yardım ettiği, Gümrük Muhafaza görevlilerinin bu duruma engel olmadıkları, Bakanın sorumlular hakkında ceza kovuşturması yapılmadığına ilişkindir.

b) 10.1.1979 gün ve 9/237 sayılı önerge :

C. H. P. Samsun eski Senatörü Bahri CÖMERT'in basına yaptığı açıklamaya dayanılarak, Bakan Tuncay MATARACI'nın işçi alımlarını keyfi bir şekilde yaptığı, Bakanın davranışları ile görevini suistimal ettiğini kapsamaktadır.

(Konu Bakanlığın 19 Kasım 1979 günlü emirleri ile Teftiş Dairesine incelettirilmiştir. Müfettişçe düzenlenen 30 Kasım 1979 gün ve 9 sayılı raporda, Samsun İş ve İşçi Bulma Kurumunun aracılığı kullanılmaksızın Köprübaşı, AHULU, BALLICA ve Merkez iş yerlerine işçi alındığı, Bakan Tuncay MATARACI'nın imzasını taşıyan ve 10.1.1978 günlü belgede isimleri yazılı 83 kişinin daimi işçi olarak alınmasının aynı şekilde ve usulsüz olarak yapıldığı saptanmıştır).

c) 19.1.1979 gün ve 9/242 sayılı önerge :

BOLERA adlı Geminin yanması olayının bir yıldan bu yana soruşturma konusu yapılamamış olmasının Bakanın cesaret ve cüretini artırdığı belirtilerek :

1. Çok yakınına İpsala Gümrük Müdürlüğüne atadığı,

2. Damadını ÇAY-KUR inşaatlarının müteahhidi haline getirdiği,

3. Kardeşinin gördüğü himaye ile Türkiye ölçüsünde komisyonculuk ve müteahhitliğe başladığı,

4. Güney sınırı üzerindeki bir gümrük müdürlüğüne 5 milyon TL karşılığında yeni bir atama yapılmak üzere olduğu haberinin, basında yayınlanmasından bu yana Bakanın herhangi bir işlem ve açıklama gereğini duymadığı,

5. Belli yerlerde hizmete devam edebilmenin ağır ödemeler karşılığında mümkün olabildiği,

6. Bakanın yakınlarıyla birlikte haftanın dört gününü İstanbul'da çok pahalı otellerde geçirdiği,

7. Çay Kooperatifine olan dört yüz bin TL. borcunun Bakan olduktan hemen sonra ödendiği,

8. Kadrosu Petrol Ofiste olan bir bayan memureyi Bakanlık Özel Kalem Müdürlüğünde çalıştırdığı, hizmet aracını bu bayan memurenin emrine tahsis ettiği,

9. Oğlunun dövülmesi olayına karışan polislerin tutukevinde dövülmelerini sağladığı,

10. Geliri ile ölçülü olmayan çok masraflı bir yaşam sürdüğü, Çankaya'da 4 milyon TL. ya iki daire satın aldığı iddialarını kapsamaktadır.

Bu iddialardan bir bölümü Bakanlıkça soruşturma konusu yapılmıştır. Sözü edilen Harun GÜREL'in atanması işleminin ve görevde bulunduğu kısa süre içerisinde karıştığı olayların seyri şöyledir :

— Gümrük ve Tekel Bakanlığı Gümrük ve Muhafaza kuruluşları memurlarının, atama, yükselme ve yer değiştirme yönetmeliğinin hükümlerinin öngördüğü koşul ve komisyon kararı alınmadan, ilgilinin başvurusu ve beyanına dayanılarak 9.3.1978 günlü Bakan oluru ile Trakya Gümrükleri Başmüdürlüğü emrinde Gümrük Müdürü olarak 5 nci derece ile görev alınmış, aynı günlü onayla İpsala Gümrük Müdürlüğüne vekâlet etmesi kararlaştırılmıştır.

23 Mart 1978 günlü 3'ü kararname ile 4 ncü dereceli Gümrük Müdürlüğüne atanmıştır.

— Gümrük Bölgesi içerisindeki Tekele ait FREE/SHOP'tan devamlı olarak ve usulsüz alımlar yapmıştır.

İpsala C. Savcılığında ceza kovuşturması devam ediyor. (13.3.1980 gün ve 1 sayılı rapor).

— 13.10.1979 günü Makam Odasında yapılan aramada kaçak olarak yurda sokulmuş ve perde arkasında saklanmış 4 takım kayak malzemesi bulunmuştur.

İpsala C. Savcılığında ceza kovuşturması devam ediyor. (17.4.1980 gün ve 2 sayılı rapor).

— Yayladağı Gümrük Kapısından çıkış yaparken kaçakçılık planlarıyla yakalanan Harry Saleh Adamson ile yakın ilişkilerinin bulunduğu, bu kişiye ait duvar saatleri ve otomobil yedek malzemeleri bedel ve miktarlarını noksan göstermiştir. Bu fiilinden ötürü Yayladağı C. Savcılığında kovuşturma istenmiştir. (30.5.1980 gün ve 2 sayılı rapor).

— Kızına BMW otomobil aldığı, blok inşaat yapımlarına girdiği, kazancı ile ölçülü olmayan yaşamı sürdürdüğü (4.3.1980 gün ve 5 sayılı rapor).

d) 26.4.1979 gün ve 9/258 sayılı önerge :

1977 yılında Ayşekadın Giriş Kapısından yurda kaçak olarak sokulan 10 vagon doiusu MONORAY ve Vinç malzemesinin Bulgaristan Ticaret Ataşeliğinden sağlanan belgelerle yurt dışına çıkarılıp, tekrar kaçak olarak yurda sokulacağı gazetelerde yayınlanmıştır.

Bakanın konu ile yakından ilişkili olduğu iddia edilmektedir.

e) 11.5.1979 gün ve 9/265 sayılı önerge :

1. Anadolu Basın Birliği Rize Şubesine, Rize Spor Gençlik Kulübüne, Çocuk Esirgeme Kurumu Rize Şubesine özel ambalajlı ve yüksek fiyatlı çay satmak yetkisi verdiği, ÇAY - KUR yüksek faizle kredi temin etmek mecburiyetinde iken, uzun vadeli satışlarda Kurumun zarara uğratıldığı, ilgililere milyonlar kazandırdığı,

2. İstanbul Çay Paketleme Fabrikası ihalesinin Bakanın dönürlerine yapıldığı, % 50 avansla işe başlandığı, tahsis edilen demir ve çimentonun karaborsada satılarak yakınlarına yarar sağladığı,

3. ÇAY - KUR'un iştirakiyle kurulmuş ambalaj tesisi varken, Hüseyin MEYDAN Firmasına ihale yapıldığı, Yönetim Kurulunda bu ihaleye karşı çıkan TEK - GIDA İş Sendikası Başkan ve Yönetim Kurulu Üyesine, «Üzülme, sana da bir ihale veririz» dediği,

4. Kurumun elindeki 40 ton kaliteli dökme çayın Ali ŞAN'a satılmak istendiği,

5. ÇAY - KUR'la ilgili ve Yüksek Denetleme Kurulu Raporu ile saptanan 27 milyon TL. sı hakkında işlem yaptırmadığı iddialarını kapsamaktadır.

Bu önergede söz konusu edilen iddiaların bir bölümü Başbakanlığın 12.10.1979 gün ve 310 - 7481 sayılı yazısı ekinde belirtilen 27 madde içerisinde de yer almaktadır. Maliye Bakanlığı ile Gümrük ve Tekel Bakanlığı Müfettişlerince ortaklaşa incelenmiştir.

— Bunlardan Büyükdere Çay Paketleme Fabrikası İnşaatı ihalesi, Rahmi MEYDAN'a yapılan tenek kutu ihalesi, işlemlerinin soruşturmasının bittiği raporlarının yazılmakta olduğu öğrenilmiştir.

— Anadolu Basın Birliğine 100 ton çay vadeli olarak satılmış, ödemeler vadesinde yapılmamış, bir çok kez ertelenmiştir.

Rize Spor Kulübüne yapılan çay satışında fiyatın ÇAY-KUR fiyat düzeyinde olmasını sağlayan kararın 4 ncü maddesi sonraki bir kararla değiştirilmiş, Çocuk Esirgeme Kurumu Rize Şubesi adına KOTİL OĞULLARI Kolektif Şirketine çay satışı yapılmış, piyasada çay darlığı mevcut iken bu kuruluşlar yüksek fiyatla satış yapma imkânına kavuşturulmuşlardır.

ÇAY-KUR Yönetim Kurulu üyeleri hakkında T. C. K.'nun 240 ncü maddesi uyarınca ceza kovuşturması yapılması Rize C. Savcılığına duyurulmuştur.

(29.1.1980 gün ve 1 sayılı rapor, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu ÇAY-KURUMU 1978 yılı raporu sayfa 16, temenni madde 10, sayfa 152).

f) 13.6.1979 gün ve 9/269 sayılı önerge :

1. Diyarbakır'da inşa edilen Rakı Fabrikası kati hesaplarının düzenlenmesinde müteahhide 12 milyon TL. sı fazla ödeme yapılmasını sağlamak için, kontrol mühendisine Bakan'ın baskı yaptığı, direnme üzerine görevden alınarak yerine başka bir mühendisin atandığı ve onaylanan raporla 12 milyon TL. fazla ödeme yapıldığı,

2. İzmir Yaprak Tütün Bakım ve İşletme Kompleksi ihalesine yakını olan bir müteahhidin katılmasını sağlamak için ihalenin iki kısma bölünerek eksiltmeye çıkarıldığı, Bakanın yakını olan müteahhide ihale edildiği, iş yapılmadan 100 milyon TL. civarında fazla ödeme yapıldığı,

3. İzmir Çamaltı Tuzlası Savak inşaatı ihalesine sadece aynı müteahhidin katılmasını sağlamak amacıyla makine ve teçhizat şartnamesine «08 V Palati» aracının özellikle konulduğu,

4. Bursa ve Samsun Tütün Depolarının eş, dost kayırma belgelerinin ortadan kaldırılması amacıyla yakıtı olduğu,

5. Gümrüklerde yolsuzluk, kaçakçılık ve rüşvet olaylarının gündelik dedikodular arasına girdiği, haklarında rüşvet suçundan soruşturma yapılan ve yargılanan kişilerin gümrük kapılarına atandıkları iddia edilmektedir.

— İzmir Yaprak Tütün Bakım ve İşletme Evi Kompleksi inşaatı ihalesi Başbakanlığın yukarıda tarih ve sayısı belirtilen emirleri ile incelenmiştir.

Gerçekten birinci ve ikinci kısım inşaatlarının birleştirilerek ihaleye çıkarılması kararlaştırılmış iken, daha fazla isteklinin ihaleye katılmasını sağlamanın yararlı olacağı şeklindeki Bakanın önerisi üzerine Te-

kel Genel Müdürlüğünce konu Müdürler Kuruluna götürülmüş, ihale iki bölüme ayrılmıştır.

Birleşik ihaleye katılabilecek 4 firma yerine böylece 17 firma yeterlik belgesi alabilmiş, bunlardan 12 si ihaleye katılmış, Bakana yakınlığı söz konusu edilen ve S.S.K.'nin ihalelerindeki soruşturmalara konu olan Ali Yıldız'da böylece ihaleye girmiş, % 25,55 oranında bir indirimle ihaleyi almıştır.

Bu inşaatın dolgusunda kullanılan malzemenin Turgutlu ve Işıklar Bölgesinden geldiği yolunda istihkak düzenlenmiş ve ödeme yapılmış ise de Tekel Genel Müdürlüğü Teftiş Kurulunca yapılan soruşturma sırasında tayin edilen bilirkişi bu yöre kökenli dolgu malzemesinin toplamda % 10'u geçmeyeceği, daha ziyade Menemen Bölgesinden ve başka bir ocaktan taşınmış olduğunu belirtmiştir. (9.5.1980 günlü ortak rapor).

— İzmir Çamaltı Tuzlası İdame, Yenileme ve Genişleme Projesi Kompleksi tevsi inşaatı beş kısım halinde 1975, 1976, 1978 ve 1979 yıllarında ihaleye çıkarılmış üç ve dördüncü kısım ihalelere Ali Yıldız katılmıştır.

İhaleleri kazanamadığı, eksiltme şartnamesi maki-ne ve teçhizat bölümünde D8 V Paletin öngörülmeye-diği belirtilmektedir. (25.9.1980 gün ve 11 sayılı rapor).

h) 18.6.1979 gün ve 9/270 sayılı önerge :

Bakanın 12.6.1978 tarihli bir genelge ile bakanlığa ait kıymetli evrak basım ve satım yetkisini Marksist eğilimli GÜM-YAR-DER adlı bir derneğe verdiği, böylece anarşiye silah ve malzeme sağlayan bir derneğe yıllık 12-18 milyon TL. gelir kaynağı hazırladığı iddia olunmaktadır.

g) 22.6.1979 gün ve 9/272 sayılı önerge :

Gümrük depolarından çalınan 283 traktör hakkında Bakanın herhangi bir işlem yapmadığı iddiasını kapsamaktadır.

Başbakan Yardımcılığı ve Devlet Bakanlığının 27.6.1978 gün ve 29/1452 sayılı yazıları üzerine Gümrük ve Tekel Bakanlığı Müfettişlerince konu incelenmiştir. Sözü edilen yazı ve soruşturma münderecatına göre; HEMA Traktör Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ce akreditifli kabul kredisi ile Belçika'dan ithal edilen 512 traktörden 165'i gümrükten çekilmiş, bakiye 347'si gümrük depolarında olması gerekirken bulunamamış, sorumlular hakkında kanuni koğuşturma yapılması için Çerkezköy ve Polatlı C. Savcılıklarına suç duyurusunda bulunulmuştur. (16/10.1978 gün ve 16/2, 20.10.1978 gün ve 4 sayılı raporlar),

2. Önergelerde genel ifadelerle belirtilen, Başbakanlığa yapılan ihbarlarda ortak olan konulardan biri de Bakanlık teşkilatına memur alımlarının kanun ve yönetmeliklere aykırı bir şekilde ve sadece bakan onayı ile yapıldığı, bu atamalar ile önemli gümrük müdürlüklerine atamaların bakanın da adının karıştığı menfaat karşılığı yapıldığı, daha önce yolsuzlukları saptanmış kişilerin atandırıldıkları şeklindedir.

Bu konularda çeşitli tarih ve nedenlerle soruşturmalar yapılmıştır. Bu raporlar içeriğine göre :

a) 7 Ocak 1978/Kasım 1979 tarihlerini kapsayan dönem içerisinde gümrük memurluklarına 1529, gümrük muhafaza memurluklarına 452 atama yapılmıştır. Bu atamalarda genellikle ve özetle:

(1) 1 - 15 nci dereceler dahil bütün atamalar sadece bakan oluru ile (beyaz formül - parafesiz) yapıldığı,

(2) Atanan memurların tümünün bir belediye sınavını kazandıklarını belirten belgelerle işe alındığı, bu belgelerden bir bölümünün sahte olduğu,

(3) Memuriyete girişte aranması gereken belgelerin noksan veya sonradan tamamlandığı,

(4) Atamaların çoğunun tahsil durumuna göre girebilecekleri derecelerin üstünde yapıldığı,

(5) 18 yaşını tamamlamamış veya kazai rüşt kararı almamış kişilerin göreve alındıkları,

(6) Naklen atanmalarda ilgililerin geldikleri kurumlarda atanmalarının sonra gerçekleştirildiği,

(7) Kadrosuz atamalar yapıldığı, (11.2.1980) gün ve 2 sayılı rapor. 3 . 1 . 1979 gün ve 1/2-2/3 sayılı raporlar, 31 . 3 . 1980 gün ve 6 sayılı rapor 30 . 6 . 1980 gün ve 6 sayılı rapor)

b) Memur atamalarındaki kanunsuzluklar nedeniyle Personel ve Eğitim Genel Müdürü Nuri İsmet Ergökmen, Müsteşar Yardımcısı Oğuz Panter ve Metin Yavuz haklarında yapılan kovuşturmada Bakan Tuncay MATARACI'nın kendi dönemine ait atanma işlemlerinin inceleme konusu yapılmamasını özellikle istemiştir,

c) Harun GÜREL'in atanmasının sadece bakan oluru ile yapıldığı yukarıda belirtilmişti.

d) Tahir BOZBAY Ankara Emniyet Müdürlüğü kadrosunda Polis Memuru iken, Bakan Koruma Polisi olarak görevlendirilmiştir. Görevin devamı sırasında Gümrük ve Tekel Bakanlığında görev istemiş, 3.9.1979 tarihli ve sadece bakan imzalı onayla Gümrük Muhafaza Müdürlüğüne tayini çıkarılmış, Koruma Polisliği görevine devam etmiştir. Adı geçeninin kazancı-

nın çok üstünde bir yaşam sürdürdüğü, bakana yakınlığının amir - memur görev ilişkisinin ilerisinde olduğu iddia edilmiştir. (23.6.1980 gün ve 5 sayılı rapor)

e) Silah kaçakçısı ve muhbir İbrahim TELEMEN'in ölümünden önce yazdığı mektupta adı geçen ve önemli silah kaçakçılığı olaylarına adı karıştığı ifade edilen Alip Galip KAYIRAN Bakan MATARACI'nın sözlü emriyle Haydarpaşa Gümrük Müdür Vekilliğine atanmıştır. Adı geçeninin evinde ve işyerinde İstanbul Sıkıyönetim Askeri Savcılığınca yapılan aramada 590 000 TL. nakit, 1 000 000 TL.'lık banka hesabı, 1 774 000 TL.'lik 19 adet bono bulunmuştur.

İlgilinin dosyasında Karaağaç Gümrük İdare Memurluğunda çalıştığı sırada adının yolsuzluk iddialarına karıştığı, kazancı ile ölçülü yaşantısı olmadığı, Derince Gümrük Müdürlüğünde hakkında suçlayıcı sonuçlar elde edilememiş ise de, maaşla karşılanmayacak bir yaşam sürdürdüğü belirtilmiş ve pasif göreve alınması hakkında raporlar bulunmaktadır. Bu nedenle Merkezde Şube Müdürü olarak çalıştırılmakta iken, Bakanca Haydarpaşa Gümrük Md. V.'ne atanmıştır. (14 . 3 . 1980 gün ve 3 sayılı rapor.)

f) Memuriyete girdiğinin hemen akabinde adı birçok olaya karışan Harun GÜREL de Bakan Tuncay MATARACI'nın onayı ile Bakanlıkta göreve alınmış ve Gümrük Müdürlüğüne atanmıştır.

g) Bazı görevlilerin kaçakçılığa engel oldukları için yer değiştirme işlemine tabi tutuldukları iddia edilmektedir.

Örneğin,

Mersin Gümrük Müdür Muavini Halim YAVUZ, Ruhi BEYAZIT, Feramuz DURMUŞOĞLU (7.1.1980 gün ve 2 sayılı rapor)

İstanbul Gümrük Başmüdürlüğü Oktay ERGÜL'ün Suat SÜRMEYEN firmasının yurda sokulmak istenen 3 bin ton demir girişine engel olduğu için başlangıçta Trakya Gümrük Başmüdürlüğünde incelemeler yapmak üzere kısa bir süre kaydıyla görevlendirildiği (13.7.1979), sonra Ankara'ya yıldırım tebliği ile çağrıldığı (13.8.1979), akabinde ikinci bir emre kadar Trakya Gümrükleri Başmüdürlüğünde görevlendirildiği (17.8.1979), göreve katılmadığı gerekçesi ile müstafi sayıldığı (12.9.1979) iddiaları Tuncay MATARACI'nın bakanlığı dönemine rastlamakta ve tümü bakan onayı ile yapılmış bulunmaktadır. (12.2.1980 gün ve 3 sayılı rapor)

3. Samsun'da fahiş fiyatla depo kiralandığı, İzmit'te Nikos ve Zehra GÜVELİ gemileri hamule fazlası demirlerin yurda sokulmasına Gümrük Sundurma

niteliği olmayan yerlere depolanmasına göz yuman sorumlular hakkında gerekli işlem yapmadığı, Habur Gümrük Kapısındaki eski görevlilere baskı yapıldığı, bu kapıya çevre halkından kanun ve yönetmeliklere aykırı olarak atamalar yapıldığı, yurt içinde kaybolduğu iddia olunan 20 TIR konusunda taşımacı şirket ve Mersin - İskenderun - Habur Gümrük personeli hakkında idari ve yasal işlemlerin yapılmadığı, Pazar-Melyat Çay Fabrikası yerinin değiştirildiği, Mısır BAC'inden ithal edilen tuz taşımacılığı ihalesinde yolsuzluk, tuz bayiliği dağıtımında usulsüzlükler yapıldığı, kuru çay taşımacılığı ve Kaçkar çay ambalajı ihalelerinin yasalara aykırı surette gerçekleştirildiği, İstanbul Shraton ve Trabza otellerine bakanlıkça usulsüz ödemeler yapıldığı iddiaları ile Başbakanlığa çeşitli ihbar ve şikâyetler yapılmıştır.

4. Münhasıran Gümrük ve Tekel Bakanı Tuncay MATARACI hakkında verilen ve mahiyetleri yukarıda belirtilen önergelerden hiçbirisi hakkında Meclis Soruşturması Hazırlık Komisyonu kurulması aşamasına dahi gelinmemiştir.

Başbakanlığa yapılan ihbar ve şikâyetlerin bir bölümü Maliye Bakanlığı ile Gümrük ve Tekel Bakanlığınca ortaklaşa, bir bölümü Gümrük ve Tekel Bakanlığınca ve ilgili kurumlarca soruşturma konusu yapılmıştır.

Kişisel çıkarlar, hükümet olma hevesi gibi düşüncelerle iddialar üzerine gidilememiş olması Devlet otoritesini zayıflatmış, görev suiistimali, madde yararlar sağlama iddiaları yaygınlaşmıştır.

5. Parlamento feshedilmiş ise de, soruşturma önergeleri ve suç iddiaları hukuki varlıklarını korumaktadır.

Adalet Bakanlığının 27 Ekim 1980 gün ve Ceza İşleri Genel Müdürlüğü 62111 sayılı yazısında da belirtildiği gibi, 2224 sayılı Anayasa Düzeni Hakkında Kanununun 1 nci ve 334 sayılı TC Anayasasının 90 ve 147 nci maddeleri, Milli Güvenlik Konseyi Yasama Görevleri İhtizüğü hükümleri karşısında bakanların görevleri ile ilgili suçlarından ötürü soruşturmaların kurulacak bir komisyonca yürütülmesi, Yüce Divana sevk hususundaki kararların Milli Güvenlik Konseyince alınması, yargılanmalarının Anayasa Mahkemesinde yapılması zorunludur. Adalet Bakanlığının sözü edilen yazısı yapılmış olan soruşturmalar, diğer bilgi ve belgeler soruşturma açılmasına yeterli bulunmaktadır. Yukarıda belirtilen konular ile yapılacak soruşturma sırasında meydana çıkacak diğer hususlarda bakanın

ve iştiraki olan diğer kişilerin sorumluluklarını tespit etmek üzere Soruşturma Komisyonu kurulması gerekmektedir.

a) Soruşturma Komisyonunun ekli listede yazılı personelden oluşmasını,

b) Komisyonun:

(1) İlgili bakan, iddialara karışan diğer kişiler, tanık ve bilirkişileri dinlemek, ayrıca komisyona soruşturma konularında uzman kişileri davet ederek görevlendirmek,

(2) Soruşturmalarını gerektiğinde başka yerlerde kurul ve altkomisyonlar şeklinde de yapmak,

(3) Kamu ve özel kuruluşlardan konu ile ilgili bilgi ve belgeleri toplamak,

(4) Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun tanıklarla, bilirkişilerle, zabıt ve arama ile ilgili olarak adli mercilere verdiği hürriyeti kısıtlayıcı yetkilerin kullanılmasının görevli adli mercilerden isteyebilmek, Yetkilerine sahip olmasını,

c) Çalışmalarını devamlı ve gizlilik içerisinde sürdürmesini ve en geç (30) gün içerisinde bitirmesini,

d) Hazırlayacağı raporunu Milli Güvenlik Konseyine sunmasını, arz teklif ederim.

Haydar SALTIK

Orgeneral

Milli Güvenlik Konseyi

Genel Sekreteri

Gümrük ve Tekel Eski Bakanı Tuncay Mataracı Hakkındaki Konsey Soruşturma Komisyonunda görevlendirilecek üyelerin listesi :

1. — BAŞKAN : Dz. Hâk. Kd. Alb. Akdemir AKMUT Askeri Yargıtay Üyesi.

2. — ÜYE : Dz. Hâk. Yzb. Teflik ODMAN Milli Savunma Bakanlığı Kanunlar Daire Başkanlığında.

3. — ÜYE : Dursun ATALAY KORAY Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Müfettişi.

4. — ÜYE : Ahmet ŞAGAR Maliye Bakanlığı Müfettişi.

5. — ÜYE : Turgut AKMAN Maliye Bakanlığı Müfettişi.

6. — ÜYE : Cellaal EREL Gümrük ve Tekel Bakanlığı Müfettişi.

7. — ÜYE : Fevzi ERTÜRK Gümrük ve Tekel Bakanlığı Müfettişi.

BAŞKAN — Okunmuş bulunan bu tezkere üzerinde söz almak isteyen var mı efendim?.. Yoktur.

Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliğinin bu tezkeresini oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bu karara göre kurulan Soruşturma Komisyonunun 30 gün içerisinde raporunu hazırlayıp vermesini rica ediyoruz.

Teşekkür ederim.

III. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1. — 210 sayılı Değerli Kâğıtlar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Bütçe - Plan Komisyonu Raporu (1/45) (S. Sayısı : 62) (1)

BAŞKAN — Efendim, gündemimize göre kanun tasarısı ve tekliflerinin görüşülmesine başlıyoruz.

1 nci sırada bulunan, 210 sayılı Değerli Kâğıtlar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Bütçe - Plan Komisyonu Raporu 62 sıra sayısıyla basılıp dağıtılmıştır.

Tasarıyı görüşen Bütçe - Plan Komisyonu sözcüklerini yerlerini aldılar.

Hükümet Temsilcisi Sayın Bakan da yerlerini aldılar.

Şimdi bu tasarının tümü üzerindeki görüşmelere geçmeden evvel, Komisyonun kısa bir izahatı olacak mı efendim?

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Sayın Başbakanım, kanuna bağlı tabloda yer alan 8 başlık altındaki kâğıtlar ve belgeler değerli kâğıt sayılmakta ve tümüyle maktu vergiye tabi tutulmaktadır. Bu yasaımızın diğer gelir yasalarından en büyük farklılığı, nisbi vergi yok. 1963 yılında yürürlüğe giren ve 1970 yılında da artırılan vergi oranları, bugünün gerektirdiği düzeye çıkartılmıştır. Bu bakımdan kanunun tümüyle beraberiz. Ancak, bugün Türkiye'nin içinde bulunduğu koşullarda otokontrol büyük önem taşımaktadır; fatura da otokontrolün büyük araçlarından birisidir; değerli kâğıtlar arasına 14 nci sıra ile faturanın da ithalinin uygun olacağını düşündük ve bu ilaveyi yaptık.

Sayın Başbakanım, diğer taraftan, tabloda kayıtlı kâğıtlardan 4 nci sırada «ikamet tezkeneleri» vardır; yurt içinde oturan yabancılara verilmektedir. Ancak, bu kanun konusuyla meşgul olduğumuzdan beni gördük ki, bu, ikamet ilmi haberleri ile karıştırılmakta ve 1 250 lira da psikolojik olarak bir etki yapmaktadır. Düşünüyoruz ki, acaba bu tezkerenin Türkiye'de oturan yabancılara verildiğini, sadece isim değil de, bir satırda orada izah ederek bu psikolojik etkiyi azalt-

mak yerinde olmaz mı? Bunun dışında tümüyle beraberiz.

Arz ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Sayın Bakanın bir diyeceği var mı efendim?

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Efendim, tamamen iştirak ediyoruz. Biz de faturaların da değerli kâğıtlar olarak listede yer almasını düşünmüştük. Yalnız, bunun için yetki alındı mevcut Vergi Usul Kanununda; «Bakanlık ihtiyaca göre fatura ve diğer evrakları değerli kâğıtlar içine ithal etmeye ve bunlara bir değer koymaya yetkilidir» şeklinde. Bu bakımdan listeye koymamıştık.

Yabancılar için, hakikaten «ikametgâh» konusu yanlışlık doğuruyor. Bunun açıklığa kavuşturulması, hatta «yabancılar için ikametgâh tezkeresi» şeklinde isim verilmesi yerindedir.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN — Efendim, tasarının tümü üzerinde söz almak isteyen üye var mı?. Yoktur.

Tümü üzerindeki görüşmeler bitmiştir.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 nci maddeyi okutuyorum :

210 Sayılı Değerli Kâğıtlar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 210 sayılı Değerli Kâğıtlar Kanununun 1 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 1. — Bu Kanuna bağlı tabloda yazılı kâğıtlar ve belgeler «değerli kâğıt» sayılır.

Bu Kanunun kapsamına giren veya diğer kanunlarla kapsama alınacak olan değerli kâğıtların basımı, dağıtımı ve bedellerinin tahsili ile ilgili usul ve esasları ve bu kâğıtların bedellerini hespite Maliye Bakanlığı yetkilidir.

BAŞKAN — 1 nci madde üzerinde Komisyon Sözcüsünün bir diyeceği var mı efendim?

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Hayır Sayın Başbakanım.

(1) 62 S. Sayılı basmayazı tutanağa eklidir.

BAŞKAN — Sayın Bakanın bir diyeceği var mı efendim?

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Hayır efendim.

BAŞKAN — 1 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı efendim?.. Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum :

MADDE 2. — 1318 sayılı Kanunla değişik 210 sayılı Değerli Kâğıtlar Kanununa ekli «Değerli Kâğıtlar Tablosu» aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

DEĞERLİ KÂĞITLAR TABLOSU

Değerli kâğıdın cinsi	Bdel (TL.)
1. Noter kâğıtları :	
a) Noter kâğıdı	225
b) Beyanname	25
c) Protesto, vekâletname, resen senet	50
2. Kira sözleşme kâğıtları	50
3. Pasaportlar :	
a) Birinci sınıf kaplı olanlar	2 500
b) İkinci sınıf kaplı olanlar	1 875
c) Diplomatik, özel ve hizmet damgalı pasaportlar	1 250
d) İş ve İşçi Bulma Kurumu vasıtasıyla yurt dışına çalışmak üzere giden işçiler ile bunların eş ve çocuklarına verilecek pasaportlar	750
4. İkamet tezkereleri	1 250
5. Evlenme cüzdanları :	
a) Birinci sınıf kaplı olanlar	1 875
b) İkinci sınıf kaplı olanlar	250
c) Üçüncü sınıf kaplı olanlar	75
6. Askerlik cüzdanları	25
7. Nüfus cüzdanları	25
8. Aile cüzdanları	250
9. İşletme vergisi perakende satış vesikaları (50 adet)	75
10. Bono kâğıtları (emre muharrer senetler) (10 adet)	150
11. Şoför ehliyetnameleri :	
a) Amatör ehliyetnameleri	250
b) Profesyonel ehliyetnameleri	200
c) Ağır vasıta ehliyetnameleri	200
d) Diğer ehliyetnameler	100
12. Trafik çalışma karneleri	250
13. Trafik ruhsatnameleri	250
14. Faturalar (100 adet)	200

BAŞKAN — Şimdi, zannediyorum, Komisyonun burada bir teklifi var; «İkamet tezkereleri»nin, «Yabancılar için ikamet tezkereleri» şekline dönüştürülmesini istiyor.

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Evet, iştirak ediyoruz.

BAŞKAN — Hükümet de buna iştirak ediyor.

Bu 2 nci madde üzerine başka söz almak isteyen üye var mı efendim?..

Buyurun efendim, Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Ersin.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Efendim, bu «İkamet tezkereleri» konusuna temas edeceğim. Bu hususta bana bir teklif yapıldı, bunun miktarı 1 250 lira idi galiba değil mi efendim burada?

BAŞKAN — Evet.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — 1 250 liranın ikamet tezkeresi için fazla konulmuş bir meblağ olduğu söyleniyor. Çünkü bazan öyle oluyor ki, günde 2 - 3 defa yer değiştiren ve onları beğenmeyip de tekrardan almak isteyenlerin bunu biraz fazla buldukları bana ifade edildi. Bu hususta acaba ilgililer bir izahatta bulunabilirler mi?

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Yabancılar için.

BAŞKAN — Bu yalnız yabancılar için mi?

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Evet, yabancılar için.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — O halde mesele yok.

BAŞKAN — Diğerleri için yok burada değil mi, yani vatandaşlar için?

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Hayır, yok. Sadece yabancılar için.

BAŞKAN — Başka söz almak isteyen var mı?

Buyurun Genel Sekreter Haydar Saltık.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Şimdi, pasaportlarda yalnız işçiler için 750 liralık ücreti öngören bir tarife veya bir vergi almak düşünülmüyor; işçiler ve onların eş ve çocukları için. Acaba, dışarıya giden öğrenciler için de aynı şekilde bir imkân sağlanamaz mı? Öğrenciler de bu gruba dahil edilemez mi?

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Müsaa-
de eder misiniz efendim?

BAŞKAN — Buyurun Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Pasaportların doğrudan doğruya burada yazılı 4 şekil üzerinden verilmesi Pasaport Kanununun öngördüğü bir

şekil. Bu konu Bakanlar Kurulunda müzakere esnasında da söz konusu oldu, hatta, «Öğrenciler için ilave bir pasaport düşük bir fiyatla verilsin» dendi. Pasaport Kanunundaki hükme göre, 1 nci sınıf, 2 nci sınıf, diplomatik ve özel pasaportlar, İş ve İşçi Bulma Kurumu vasıtası ile yurt dışına gidenler olmak üzere 4 kategoriye ayrıldığı ve ikinci bir grup ayırmanın ancak bu Pasaport Kanununda yapılacak değişikliklerle mümkün olabileceğinden, orada öngörülen pasaport cinslerine göre burada bir ücret konulduğu için, bu müzakereler sonunda böyle bir ayırım yapılamadı.

Bunu arz etmek isterim.

BAŞKAN — Kaldı ki, şimdi bunu koyarsak, hastalar da var, tedavi için gidenler var, birbir zorlukla para bulup tedavi için gidiyor. Bu sefer onlara da bir ayrıcalık tanımak gerekecek. Sonra eğer Hükümet gönderiyorsa bu talebeyi, Hükümet namına gidiyorsa zannediyorum bunun bedelini devlet veriyor zaten, diğerleri de zaten zengin kişilerdir ki, dışarıda okumaya gidiyor. O halde, doğrudur, gerek yoktur.

Başka söz isteyen var mı efendim?..

O halde, bu maddenin «Değerli Kâğıtlar Tablosu»ndaki «İkamet tezkereleri» deyiminin, «Yabancılar için ikamet tezkeresi» olarak düzeltilmesi şeklinle maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde bu değişikliklerle kabul edilmiştir.

3 ncü maddeyi okutuyorum :

Yürürlük :

MADDE 3. — Bu Kanuna ilişkin hükümler yayımını takip eden aybaşında, bu Kanunla Değerli Kâğıtlar Tablosuna alınan ve bu tablonun 6, 8, 11, 12 ve 13 ncü fıkralarında belirtilen kâğıtlara ait hükümler, 1.3.1981 tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Yani, 6 ncü fıkrada askerlik cüzdanları; 8, aile cüzdanları; 11, şoför ehliyetnameleri; 12, Trafik çalışma kartları; 13 Trafik ruhsatnameleridir.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Acaba faturalar girecek mi buna efendim?

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Girmesi lazım.

BAŞKAN — Faturalar ilave edildiğine göre onun da girmesi lazım.

O halde, «12, 13 ve 14 ncü...» diyeceğiz.

3 ncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı efendim?.. Yoktur.

O halde, bu 3 ncü maddeyi Komisyonun ve Bakanlığın teklifine uygun olarak «Bu tablonun 6, 8, 11,

12, 13 ve 14 ncü fıkralarında belirtilen kâğıtlara ait hükümler, 1 . 3 . 1981 tarihinde yürürlüğe girer» şeklinde ve bu değişiklikte oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4 ncü maddeyi okutuyorum :

Yürütme :

MADDE 4. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — 4 ncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı?.. Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunun tümünü oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2. — 488 sayılı Damga Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Bütçe-Plan Komisyonu Raporu. (1/46) (S. Sayısı: 63) (1)

BAŞKAN — Gündemimizin 2 nci sırasındaki, 488 sayılı Damga Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve bu konudaki Bütçe-Plan Komisyonu Raporu, 63 sıra sayısı ile basılıp dağıtılmıştır.

Bütçe - Plan Komisyonu ve Sayın Bakan da (zaten aynı konu olduğu için) yerlerini almışlardır.

Kanunun tümü üzerinde görüşmelere geçmeden evvel, Komisyon Sözcüsünün kısa bir izahatı olacak mı efendim?

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu, 50'yi aşkın çeşitli vergi ve resmi, 4 başlık altında toplamıştır:

Birincisi akitlerle ilgili kağıtlar; ikincisi kararlar ve mazbatalar; üçüncüsü ticari işlemlerde kullanılan kağıtlar; dördüncüsü makbuzlar ve değerli kâğıtlardır.

Burada, bundan evvel görüşülen kanunun aksine ve bundan sonra görüşeceklerimize paralel olarak, vergi ve resimler maktu ve nisbi değerleri taşımaktadır. Nispi değerler, esasen fiyat artışlarını takip ettiğinden, bunlarda bir artış yapmak gereği yoktur ve kanun teklifinde de bir artış teklifi getirilmemiştir. Ancak, maktu rakamlar günün koşullarının çok altında kalmıştır. Bu nedenle bunlar, yaklaşık olarak 15 ila 20 misli artırılmıştır; rakamlar bugünün ekonomik koşullarına ve fiyat uygulamasına uygundur.

Bu nedenle, Kanunun tümüne katılıyoruz.

Arz ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

(1) 63 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Sayın Bakanın bir diyeceği var mı?..

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Hayır efendim.

BAŞKAN — Tasarının tümü üzerinde söz almak isteyen var mı efendim?.. Yok.

Tümü üzerindeki görüşmeler bitmiştir.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

1 nci maddeyi okutuyorum :

488 Sayılı Damga Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 24 ncü maddesinin 2 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Birden fazla kişi tarafından imza edilen kâğıtlara ait vergi ve cezanın tamamından imza edenler müteselsilen sorumludurlar. Bunlar arasında vergiden müstesna olanların bulunması Damga Vergisinin noksan ödenmesini gerektirmez. Damga Vergisinden muaf kuruluşlarca kişilerin (1) sayılı tabloda yer alan işlemleriyle ilgili olarak düzenlenen ve sadece bu kurumların imzasını taşıyan kâğıtlara ait verginin tamamı kişiler tarafından ödenir. Ancak bu kâğıtlara ait verginin hiç ödenmemesi veya noksan ödenmesi halinde vergi ve cezanın tamamından kişilerle birlikte kurumlar müteselsilen sorumludurlar.»

BAŞKAN — 1 nci madde üzerinde Komisyonun bir görüşü var mı efendim?..

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Katılıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN — Sayın Bakanın bir diyeceği var mı?..

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM - Yok efendim.

BAŞKAN — 1 nci madde üzerinde söz almak isteyen sayın üye var mı efendim?.. Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2. — Aynı Kanununun 27 ncü maddesinin başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddenin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Noterlerin, bankaların ve Kamu İktisadi Teşebbüslerinin mecburiyeti.»

«Bankalar ve Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile iştrakleri, vergisi ödenmemiş veya noksan ödenmiş kâğıtları, usulen vergi ve cezası ödenmedikçe işleme koyamazlar. Vergi ve cezası ödenmeden bu kâğıtları işleme koyan ilgili banka ve kuruluşlardan, kâğıdın

mükelleflerinden alınacak ceza miktarınca ayrıca ceza alınır.»

BAŞKAN — 2 nci madde üzerinde Komisyonun bir görüşü var mı efendim?

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Yoktur, katılıyoruz efendim.

BAŞKAN — Sayın Bakanımızın var mı?

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Yoktur.

BAŞKAN — 2 nci madde üzerinde söz almak isteyen sayın üye var mı efendim? Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 nci maddeyi okutuyorum..

MADDE 3. — 488 sayılı Kanuna bağlı olup 1318 sayılı Kanunla değişik (1) sayılı tablo aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

(1) SAYILI TABLO

Damga Vergisine Tabi Kâğıtlar

I - Akitlerle İlgili Kâğıtlar :

1. Mukavelenameler, taahhütnameler ve temliknameler :

- Belli parayı ihtiva edenler (Binde 5)
- Belli parayı ihtiva etmeyenler (150 TL.)
- Kira mukavelenameleri (Mukavele süresine göre kira bedeli üzerinden) (Binde 1)
- Ekici ile alıcı arasında düzenlenen tütün alım satımı mukavelenameleri (50 TL.)

2. Teklifnameler (50 TL.)

3. Anonim, eshamlı komandit ve limited şirket mukavelenameleri :

İlk 100 milyon lira için (Binde 10)

Sonra gelen 100 milyon lira için (Binde 7,5)

200 milyon liranın yukarısı için (Binde 5)

(Vergi miktarı 2 milyon lirayı aşamaz)

Şirket sermayesinin artırılması halinde artırılan meblağa yukarıdaki nispetler yeniden uygulanır ve azami had yeniden nazara alınır.

4. Kefalet, teminat ve rehin senetleri :

- Belli parayı ihtiva edenler (Binde 5)
- Belli parayı ihtiva etmeyenler (150 TL.)
- Ekici ile alıcı arasında düzenlenen tütün alım satımı ile ilgili rehin senetleri (50 TL.)

5. Tahkimnameler ve sulhnameler :

- Belli parayı ihtiva edenler (Binde 5)
- Belli parayı ihtiva etmeyenler (400 TL.)

6. Fesihnameler :

- Belli parayı ihtiva edenler veya belli parayı ihtiva eden bir kâğıda taalluk edenler (Binde 1)
- Diğerleri (150 TL.)

II - Kararlar ve Mazbatalar :

1. Meclislerden, resmi heyetlerden ve idari davalarla ilgili olmayarak Danıştaydan verilen mazbata, ilam ve kararlarla hakem kararları :

- Belli parayı ihtiva edenler (Binde 5)
- Belli parayı ihtiva etmeyenler (375 TL.)

2. Artırma ve eksiltme kanunlarına tabi olan veya olmayan daire ve kurumların yetkili organlarıncaya verilen her türlü ihale kararları (Binde 3)

III - Ticari İşlemlerde Kullanılan Kâğıtlar :

1. Ticari ve mütedavil senetler :

a) Kambiyo senetleri ve kambiyo senetlerine benzeyen senetler (Binde 5)

b) Emtia senetleri :

- Resepise (Makbuz senedi) (150 TL.)
- Varant (Rehin senedi) (90 TL.)
- İyda senedi (30 TL.)
- Taşıma senedi (10 TL.)
- Konşimentolar (90 TL.)
- Deniz ödöncü senedi (Binde 5)
- İpotekli borç senedi, irat senedi (Binde 5)

2. Ticari belgeler :

a) Faturalar, müstahsil makbuzlarıyla gider pusulalarının fatura yerine geçen nüshaları :

- 1 000 liraya kadar olanlar (1 000 dahil) (10 TL.)
- 5 000 liraya kadar olanlar (5 000 dahil) (15 TL.)
- 10 000 liraya kadar olanlar (10 000 dahil) (20 TL.)
- 100 000 liraya kadar olanlar (100 000 dahil) (30 TL.)
- 500 000 liraya kadar olanlar (500 000 dahil) (60 TL.)
- 500 000'den yukarı olanlar (100 TL.)

b) Akreditif ve kredi mektup ve telgrafları (Binde 3)

c) Menşe ve mahreç şahadetnameleri (150 TL.)

d) Bilançolar ve işletme hesabı hülasaları (Resmi dairelere ve bankalara ibraz edilenler) :

- Bilançolar (300 TL.)
- Kâr ve zarar cetvelleri (150 TL.)
- İşletme hesabı hülasaları (150 TL.)
- Barnameler (25 TL.)

- f) Tasdikli manifesto nüshaları (75 TL.)
 g) Ordinolar (15 TL.)
 h) Bankalar veya ticarethaneler arasındaki mü-nakale, tediye, irsal, teslim ve tahsil emirleri (15 TL.)

IV - Makbuzlar ve Diğer Kâğıtlar :

1. Makbuzlar (İbra senetleriyle kabzi mutazam-mın imza ve mühürleri ihtiva eden kâğıtlar dahil) :

a) Belli bir parayı ihtiva etmeyenlerle 1 000 li-raya kadar parayı ihtiva edenler (1 000 dahil) ve ilgi-lileri tarafından alınan paralar için icra dairelerine verilen makbuzlar (10 TL.)

b) 5 000 liraya kadar parayı ihtiva edenler (5 000 dahil) (15 TL.)

c) 10 000 liraya kadar parayı ihtiva edenler (10 000 dahil) (20 TL.)

d) 100 000 liraya kadar parayı ihtiva edenler (100 000 dahil) (30 TL.)

e) 500 000 liraya kadar parayı ihtiva edenler (500 000 dahil) (50 TL.)

f) 500 000'den yukarı olanlar (100 TL.)

g) Avans makbuzları (Binde 5)

h) Kişiler tarafından belli parayı mutazammın olarak resmi dairelere verilen makbuz ve ibra senet-leri ve resmi daireler hesabına ödenen paralar hak-kında müteaddit nüsha olarak bankalara verilen makbuz senetlerinin mezkûr dairelere ait nüshaları (Binde 5)

i) Maaş, ücret, gündelik, huzur hakkı, aidat, iht-tisas zammı, ikramiye, yemek ve mesken bedeli, har-cırah, tazminat ve saire gibi her ne ad ile olursa ol-sun hizmet karşılığı alınan paralar için verilen mak-buzlar ile bu paralar nakden ödenmeyerek kişiler adına açılmış veya açılacak cari hesaplara nakledil-diği veya emir ve havaletlerine tediye bulunduğu tak-dirdir nakli, veya tediye için temin eden kâğıtlar (Bin-de 4)

j) Ödünç alınan paralar için verilen makbuzlar veya bu mahiyetteki senetler (Binde 4)

k) İcra dairelerince resmi daireler namına şahıs-lara ödenen paralar için düzenlenen makbuzlar (Bin-de 4)

2. Beyannameler :

a) Yabancı memleketlerden gelen posta mür-a-selâtının gümrüklenmesi için postanelerce gümrük-lere verilen liste beyannamelerde yazılı her mürasele maddesi için (15 TL.)

b) Kanun hükümlerine göre resmi dairelere ve-rilen diğer beyannameler :

1. Yıllık gelir vergisi beyannameleri (75 TL.)

2. Kurumlar vergisi beyannameleri (150 TL.)

3. Muhtasar beyannameler (50 TL.)

4. Diğerleri (15 TL.)

3. Havale mektupları, posta ve telgraf havale-na-meleri :

a) 500 liraya kadar olanlar (500 dahil) (5 TL.)

b) 3 000 liraya kadar olanlar (3 000 dahil) (15 TL.)

c) 3 000 liradan yukarı olanlar (25 TL.)

4. Tarifede yazılı kâğıtlardan aslı yirmi liradan fazla maktu veya nispi vergiye tabi olanların resmi dairelere ibraz edilecek özet, suret ve tercüme-leri (15 TL.)

BAŞKAN — Efendim, bu 3 ncü madde üzerinde Komisyonun görüşü var mı?

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Katılıyoruz efendim. Ancak Sayın Başkanım, diğer tarifelerde de olduğu gibi, artık bugün 55 yaşına gelen bir neslin dahi kullanmadığı tabirler vardır; bunların ilk deği-şiklikte ele alınmasını bir temenni olarak arz etmek isterim.

BAŞKAN — Bu bizim de dikkatimizi çekti, hatta aramızda da konuştuk; bazı tabirler var ki anlaşılma-sı hakikaten güç. Mesela «ida senedi» deniyor. Ne demek ida senedi?

ORGANAL HAYDAR SALTİK (Milli Gü-venlik Konseyi Genel Sekreteri) — Ticaret Kanunu-na göre tedvin edilmiştir efendim.

BAŞKAN — Fakat herkesin anlayabileceği bir şekilde getirmek lazım bunu.

Sayın Bakanımızın madde üzerinde bir sözü var mı efendim?

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Yok efendim.

BAŞKAN — Bu madde üzerinde başka söz al-mak isteyen var mı?

ORGANAL NURETTİN ERSİN — Ben bir şey soracağım.

BAŞKAN — Buyurunuz.

ORGANAL NURETTİN ERSİN — Bu mad-de ve fıkraların numaralanmasında bir karışıklık var gibi geliyor bana. Mesela, «2. Beyannameler : a), b)»; ondan sonra «1, 2, 3, 4», tekrar «3»; birbirinin benzeri, okurken bir karışıklığa sebebiyet verecek de-recede bunlar. Halbuki bizim 178'e 1'e göre bunlar gayet sariftir. Geçenlerde de bu konu mevzubahis oldu; ama bilmiyorum bu, kanun tekniğinde böyle midir?

BAŞKAN — Bunu düzeltmek lazım hakikaten. «2.», altında onun fıkraları var, orada yine «2.» kullanılıyor. Halbuki bunlar kerre içinde olur, kerre içinde (a) olur; bunların usulleri vardır. Biz Hükümete iletelim bu dileğimizi, bundan sonra kanunlardaki bu madde ve fıkralamaları bu usulle yapırlarsa birbirlerine karışmaz. Söylediğiniz doğrudur, çünkü o da «2»; onun altındaki de gene «2».

Efendim, benim öğrenmek istediğim bir şey var : «IV. — Makbuzlar ve Diğer Kâğıtlar» başlığı altındaki kısmın «1» fıkrasında; «Maaş, ücret, gündelik, huzur hakkı, aidat, ihtisas zammı, ikramiye, yemek ve mesken bedeli, harcırah» diyor. Harcırah alırken aldığı harcırahtan binde 4 damga pulu mu kesilecek efendim?

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Evet, damga pulu kesilecek.

BAŞKAN — Ben her zaman buna takılmışımdır. Harcırah demek, zaruri masrafları karşılamak için verilen para demektir. Kaldı ki bugün verilen harcırahlar da hiçbir zaman bu zaruri masrafları karşılamamaktadır. Bu tuhaf oluyor. Zaten «bunu sana zaruri masraf karşılığı olarak verdim» diyor, bundan bir de binde 4 (aldığı para nispetinde) vergi kesilecek... Eskiden de keserlerdi; ama eskiden çok azdı galiba?

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Yine aynı idi, % 04'tü efendim.

BAŞKAN — Bu geçmiş buraya, mühim bir şey tutmuyor gerçi; 5 000 lira alan 20 lira falan verecektir. Devlet bir taraftan veriyor, bir taraftan alıyor, binde 4'ünü geri alıyor.

Buyurun.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, zatiâlinizi çok haklı çıkartacak tatbikatlar da vardır. Bir de usulsüzlük şöyle oluyor : Harcırahı aldınız, harcırah avansı olarak alınır; o vazifeye gitmişseniz, avansı iade ederken hem para almıyorsanız hem de sizden o vergi kesilmiş oluyor.

BAŞKAN — Böyle bir durum, yurt dışına giderken benim başıma da geldi. Bir tarihte yurt dışına giderken «vazgeçtim gitmekten, gitmeyeceğim» dedim; ama harcırahı almıştım. Bankaya götürdüm iade ettim; alış kuru ayrı veriş kuru ayrı olduğundan zararlı çıktım, «keşke gitseydim» dedim. Böyle gariplikler oluyor.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — İnşallah bunları da, diğerlerini de tashi edeceğiz.

BAŞKAN — Etmek lazım, hakikaten bu çok manasız oluyor. Harcamamışım ben onu; iki gün evvel almışım, iki gün sonra gitmiyorum dedim. Yani geriye alması dahi Merkez Bankasının lehine olan bir şey, Maliyenin lehine olan bir şey; bu parayı bana verirken pahalı veriyor, alırken ucuza alıyor.

Bir de aynı sayfada, 3 ncü maddede; «Havale mektupları, posta ve telgraf havale nameleri» diyor. Orada «15 lira, 25 lira» gibi bazı rakamlar var, bu postanenin aldığından gayri bir vergi midir efendim? Yani, postane bir para alıyor; postanenin aldığı paradan ayrı mıdır, yoksa postanenin aldığı mıdır bu?

AHMET DOĞU (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — Arz edeyim efendim.

BAŞKAN — Buyurun efendim.

AHMET DOĞU (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — Efendim bu, havale ücretine dahildir. Bunu PTT güçleri, o miktarı da kesmek suretiyle makbuzla ilave ederek tahsil ederler, bilahare kendileri Maliyeye devrederler.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Bir açıklık gerekir mi efendim?

BAŞKAN — Evvelce de böyle idi, gerekmez.

3 ncü madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı?.. Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4 ncü maddeyi okutuyorum :

Kaldırılan Hükümler :

MADDE 4. — 488 sayılı Kanuna bağlı (2) sayılı tablonun IV Ticari ve medeni işlerle ilgili kâğıtlar bölümünün 2 ve 9 ncü fıkraları kaldırılmıştır.

BAŞKAN — 4 ncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı efendim?.. Buyurun, Genel Sekreter Orgeneral Saltık.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Kanunda 2 sayılı tablonun «Damga vergisinden istisna edilen kâğıtlar» başlığı altında; «2. Kişilerin işlemleriyle ilgili olarak resmi dairelerce görülecek lüzum üzerine yazılacak şerhler veya çıkarılacak suret, özet ve tercümeler.» hükmü vardır.

Evvelce bu muaf tutulma harcı, belli ki, kişilerin işlemlerinin kolaylaştırılması için, daha ziyade uygulama kolaylığı getirmek içindi.

Ondan sonra, 9 ncü bendi; «Resmi daireler lehine yapılan istimlaklerde düzenlenen kâğıtlar» demektedir.

Yani, Devletin satın almak üzere yaptığı her türlü işlemlerde düzenlediği kâğıdın arkasına bir de damga vergisi resmi koyacağız; yani bir noktada 1 milyon liralık bir arazi istimlak edeceksek, bunun da bildiğimize göre tabii, diğerleriyle beraber binde 4'ten 4 000 liralık pul yapışacak arkasına. Bu, işlemi uzatan ve bütçede fuzuli ilaveler getiren bir düzeltme oluyor ve Maliyeye de büyük kazançlar getireceğini ummuyorum, tereddütle karşıyorum. Bunun hakkında bir açıklama yapılmasını rica ediyorum.

BAŞKAN — Bunun hakkında Hükümet Temsilcisi olarak biraz izahat verir misiniz?

MALİYE BAKANİ KAYA ERDEM — Tahmin ediyorum şu 1 nci maddede bir fıkra ilave ettik...

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Kanundaki metinden okudum; 2 sayılı Cetvelde «muaf olanlar» tablosundan.

BAŞKAN — Zaten Devlet bir yerden istimlak ediyorsa, bunu eğer istimlak edilen şahıs ödeyecekse mesele yok, o zaman ondan alınacak demektir bu vergiler.

Buyurun efendim.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, kanunda iki cetvel var; birisi, vergiye tabi olan cetveller, ikincisi vergiden istisna edilen cetveller. İstisnaların sadece 4 ncü fıkrası; «Ticari ve medeni işlerle ilgili kâğıtlar» yürürlükten kalkmıştır. Okunan 2 numaranın birinci kısmında, yani «Resmi işlerle ilgili kâğıtlar» daki 9 ncu maddede; «Resmi daireler lehine yapılan istimlaklerle düzenlenen kâğıtlar» vergiden muaftır, yani bunlarda yapıştırılmayacak; ne devletin, ne kişilerin ödemesi söz konusu değil.

BAŞKAN — Başka söz almak isteyen var mı efendim?.. Yok.

4 ncü maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5 nci maddeyi okutuyorum :

Yürürlük :

MADDE 5. — Bu Kanun hükümleri yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

BAŞKAN — 5 nci madde üzerinde söz almak isteyen üye var mı efendim?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6 ncü maddeyi okutuyorum :

Yürütme :

MADDE 6. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — 6 ncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı efendim?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunun tümünü oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3. — 492 sayılı Harçlar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Bütçe - Plan Komisyonu Raporu. (1/47) (S. Sayısı : 64) (1)

BAŞKAN — Efendim, gündemimizin 3 ncü sıradaki, 492 sayılı Harçlar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve bu konudaki Bütçe - Plan Komisyonu Raporu 64 sıra sayısıyla basılıp dağıtılmıştır.

Tasarıyı görüşen Komisyon ve Bakanlık temsilcileri yerlerini almışlardır.

Tasarının tümü üzerinde görüşmelere geçmeden evvel, Komisyon Sözcüsü arkadaşımızın bu konuda bir diyeceği var mı efendim?

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, 492 sayılı Harçlar Kanunu, aşağı - yukarı Gelir Vergisi ve Kurumlar Vergisi kanunları dışında kalan gelir gayeli kanunların en önemlisidir ve 350'ye yakın çeşitli gelir kaynağını vergilendirmiştir. Bunları, Kanunun 1 nci maddesi 9 başlık altında toplamıştır :

Yargı Harçları, Noter Harçları, Vergi İtiraz Harçları, Tapu ve Kadastro Harçları, Konsolosluk Harçları, Pasaport, İkamet Tezkeresi, Vize ve Dışişleri Bakanlığı Tasdik Harçları, Gemi ve Liman Harçları, İmtiyazname, Ruhsatname ve Diploma Harçları ve Trafik Harçları olarak.

Burada da bundan evvelki kanunlarda yapılan çalışmalara paralel olarak maktu rakamlar, günün koşullarına uygun olarak 20 ila 30 katına çıkartılmış, nispi rakamlar esasen günün fiyat artışlarını takip ettiğiinden aynı bırakılmıştır.

Ayrıca yeni olarak 8 numaralı tarifeye «İthalatla İlgili Belgelerden Alınacak Harçlar» ve yine «Turizm Müesseselerine Belgeleri Harçları» diye iki kısım ilave edilmiştir.

Kanun, bu değişiklikleriyle günün koşullarına uygun hale getirilmiş ve diğer kanunlarla da bazı paralellikler sağlanmıştır. Bu bakımdan tasarının tümünü benimsiyoruz.

Arz ederim efendim.

(1) 64 Sıra Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Sayın Bakanımızın bu konuda bir diyeceği var mı efendim?

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Yok efendim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Kanunun tümü üzerinde söz almak isteyen var mı?.. Yoktur.

Kanunun tümü üzerindeki görüşmeler bitmiştir.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 nci maddeyi okutuyorum :

492 Sayılı Harçlar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 492 sayılı Harçlar Kanununun 1977 sayılı Kanunla değişik 79 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 79. — Konsolosluk harçları ile Türkiye Cumhuriyeti Muvazzaf ve Fahri Konsolosluklarının yaptıkları her türlü işlemler, bu işlemlerle ilgili tarifelerin Maliye Bakanlığınca her yıl tespit ve ilan edilecek yabancı para karşılıkları esas alınmak suretiyle harca tabi tutulur.

BAŞKAN — Madde üzerinde Komisyonun bir görüşü var mı?..

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Yoktur efendim.

BAŞKAN — Bakanlığın bir diyeceği var mı efendim?..

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Hayır.

BAŞKAN — Bu kanun tasarısıyla, zannediyorum, her sene Maliye Bakanlığına bir yetki veriliyor, bunları düzenleme yetkisi veriliyor; değil mi efendim?

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Evet efendim.

BAŞKAN — 1 nci madde üzerinde söz almak isteyen sayın üye var mı efendim?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum :

MADDE 2. — 492 sayılı Kanuna ekli olup 1318 ve 1977 sayılı Kanunlarla değişik (1-9) sayılı tarifeler aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

(1) SAYILI TARİFE

Yargı Harçları :

A) Mahkeme Harçları :

Hukuk ve ticaret davalarıyla, idari davalarda ihtilafsız yargı konularında ve icra tetkik mercilerinde ve il idare kurullarında

I - Başvurma Harcı :

Dilekçe veya tutanakla dava açma veya davaya müdahale veya tevdi mahallinin tayini, ihtiyati tedbir, ihtiyati haciz, tespit delail ile ilgili taleplerde,

1. Sulh mahkemelerinde, (500 TL.)

2. Asliye mahkemelerinde, idari yargı mercilerinde, (750 TL.)

3. Yargıtay ve Danıştayda, (1 000 TL.)

(Mahkemenin yetkisizlik veya görevsizlik kararı vermesi sebebiyle yetkili veya görevli mahkemeye yeniden başvurulması halinde bu harç alınmaz).

ORGANİZASYONEL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sayın Başkan, metinde «tespit delail» olarak geçiyor, «tespiti delail» şeklinde olacak. Sanıyorum bir baskı hatası olarak gelmiş buraya.

BAŞKAN — Oraya «i» yi ithal edelim efendim. «Tespiti delail ile ilgili taleplerde» olacak.

II - Celse Harcı :

(Taraflar veya vekilleri tarafından ertelenmelerine sebebiyet verilen celselerden)

1. Sulh Mahkemelerinde :

a) Konusu belli bir değerle ilgili davalarda dava konusu miktardan (250 liradan aşağı olmamak üzere) (Binde 1)

b) Belli bir değer bulunmayan davalarda (250 TL.)

2. Asliye mahkemelerinde, idari yargı mercilerinde (500 liradan az olmamak üzere) (Binde 1)

Karar ve İlam Harcı :

1. Nispi Harç :

a) Konusu belli bir değerle ilgili bulunan davalarda esas hakkında karar verilmesi halinde hüküm altına alınan anlaşmazlık konusu değer üzerinden. (Binde 30)

b) Bir gayrimenkulün hissedarlar arasında satış suretiyle şuyunun izalesine dair olan hükümler : (Binde 5)

(Gayrimenkulün satış bedeli üzerinden)

c) Gayrimenkulün hissedarlar arasında taksimine dair olan hükümler (Taksim edilen gayrimenkul değeri üzerinden) (Binde 2)

d) Nafaka verilmesine dair hükümler (Bir senelik nafaka bedeli üzerinden) (Binde 5)

e) Yukarıdaki nispetler Yargıtay'ın tasdik veya işin esasını hüküm altına aldığı kararları için de aynen uygulanır. (Nispi harçlar 500 liradan aşağı olamaz).

2. Maktu Harç :

a) 1 nci fıkra dışında kalan davalarla, taraf teşkiline imkân bulunmayan davalarda verilen esas hakkındaki kararlarla, davanın reddi kararı ve icra tetkik mercilerinin 1 nci fıkra dışında kalan kararlarında, (500 TL.)

b) (a) fıkrasında yazılı davalarda esasa taalluk eden veya tashihi karar taleplerinin reddine dair Yargıtay ve Danıştay kararlarında, (1 000 TL.)

c) Yargıtay ve Danıştay'ın icranın tehiri kararlarında, (750 TL.)

d) Tespiti delail, ihtiyatı haciz ve ihtiyatı tedbir kararlarında, (750 TL.)

B) İcra ve İflas Harçları :

I - İcra Harçları :

1. İcraya başvurma harcı, (500 TL.)

2. Değeri belli olmayan icra tekiplerinde, icranın yerine getirilmesi harcı, (500 TL.)

3. Değeri belli olan icra takiplerinde tahsil harcı, değer üzerinden :

a) Ödeme veya icra emrinin tebliği üzerine hacizden evvel ödenen paralardan, (Yüzde 2)

b) Hacizden sonra ve satıştan önce ödenen paralardan, (Yüzde 4)

c) Haczedilen veya rehinli malların satılıp, paraya çevrilmesi suretiyle tahsil olunan paralardan, (Yüzde 5)

d) Resmi ve özel müesseseler memur ve hizmetlilerinin maaş, ücret, gündelik ve sair hizmet gelirlerinin haczi suretiyle tahsil olunan paralardan, (Yüzde 2)

e) Takip talebi bulunmayan alacaklılara İcra ve İflas Kanununun 125 nci maddesinin 3 ncü fıkrası gereğince ödenen paralardan (Yüzde 1)

f) Gayrimenkullerin ve gemilerin tahliye ve tesliminde :

aa) İcra emrinin tebliği üzerine tahliye olunduğu takdirde (Yüzde 1)

bb) Tahliye ve teslim icra marifetiyle olduğu takdirde (Yüzde 2)

g) İcra harçları 500 liradan aşağı olamaz.

4. İdare harçları (300 TL.)

(Haczedilen gayrimenkullerin idaresi, kira mukaveleleri düzenlenmesi ve hesap tutulması için).

II - İflas Harçları :

1. Maktu Harç :

İflasin açılması veya konkordato isteği ve masaya katılma harcı (750 TL.)

2. Konunun Değeri Üzerinden Harç :

a) İflasta, paylaşılan para üzerinden (Yüzde 5)

b) Konkordatoda alacaklılara verilmesi kararlaştırılan para üzerinden (Yüzde 2)

C) Ticaret Sicili Harçları :

I - Kayıt ve tescil harçları : (Ticari işletme rehni dahil)

1. Ticari işletmenin ve unvanın tescil ve ilanında :

a) Gerçek kişilere ve kooperatiflere ait işletmelerde (2 500 TL.)

b) Şahıs şirketlerine ait işletmelerde (7 000 TL.)

c) Sermaye şirketlerine ait işletmelerde (15 000 TL.)

2. Temsile yetkili kılınan kimselerin tescil ve ilanında (Her kişi için)

a) Gerçek kişilere ve kooperatiflere ait işletmelerde (1 000 TL.)

b) Şahıs şirketlerine ait işletmelerde (1 500 TL.)

c) Sermaye şirketlerine ait işletmelerde (3 000 TL.)

3. Ticaret siciline tescil edilmiş olan vakıalardaki değişikliklerin tescilinde : (Ticari işletme rehni ile ilgili vakıalar dahil) (Muhteva ile ilgili bulunmayan düzeltmelerden harç alınmaz).

a) Gerçek kişilere ve kooperatiflere ait işletmelerde (1 000 TL.)

b) Şahıs şirketlerine ait işletmelerde (1 500 TL.)

c) Sermaye şirketlerine ait işletmelerde (3 000 TL.)

4. Kayıt silinmesinde : (Ticari işletme rehni kaydının silinmesi dahil)

a) Gerçek kişilere ve kooperatiflere ait işletmelerde (500 TL.)

b) Şahıs şirketlerine ait işletmelerde (750 TL.)

c) Sermaye şirketlerine ait işletmelerde (1 500 TL.)

Şubelerin her biri, (Yabancı müesseselerin Türkiye'deki şubeleri dahil) ayrıca aynı harca tabidir.

II - Kayıt ve Belge Suretleri ve Tasdikname Harçları :

1. Bir ticari işletmeye ait sicil esas defterindeki kayıtların tamamının veya bir kısmının veya memurlukta saklanan bütün belgelerin örneğinin beher sayfasından (Ticaret Sicili Tüzüğü Madde : 11/1) (100 TL.)

2. Tasdiknamelerden (Ticaret Sicili Tüzüğü Madde : 11/2, 104, 105) (300 TL.)

D) Diğer yargı harçları (Müşterek kısım) :

I - Suret Harçları :

a) İliâmın her sayfasının suretinden (Fotokopiler dahil) (75 TL.)

b) Mahkeme ve merci zabıtnameleri ve diğer evrakın beher sayfasının suretlerinden (Fotokopiler dahil) (75 TL.)

c) Avukatların tasdik ettiği vekaletname suretlerinden (Fotokopiler dahil) (75 TL.)

d) Sulh hâkimi tarafından tasdik edilen vekaletname suretlerinden (Fotokopiler dahil) (75 TL.)

Resen verilmesi icap eden suretler hariç olmak üzere, ceza mahkemelerinden alınacak suretlerden de aynı harçlar alınır.

II - Muhafaza Harçları :

Adliye veznelerine tevdi olunan kıymetli eşyanın kabul ve muhafazası için, muhafaza olunan değer üzerinden :

a) Bir yıla kadar (Binde 5)

b) Bir yılı geçen her yıl ve kesirler için (Binde 2,5)

III - Defter Tutma Harçları :

a) Alelumum, defter tutma ve tahrir işlerinde 225 liradan az olmamak üzere deftere kaydolunan değer üzerinden (Binde 2)

b) Miras işlerinde defter tutulmasında :

aa) Mevcut ve alacak bakiyesi hâsıl olmuş ise bu bakiye üzerinden (Binde 2)

bb) Borç bakiyesi hâsıl olmuş veya mevcut ve alacaklar ile borçlar bakiyesi eşit ise (375 TL.)

c) İflas dairesi tarafından tutulacak defterlerden (375 TL.)

IV - Miras İşlerine Ait Harçlar :

Terekenin tahrir ve tespiti, mirasın taksimi, tasfiyesi ve idaresinde, bunların konusunu teşkil eden değerler üzerinden (Binde 2)

Miras idaresinde her sene ve kesirler için harç alınır).

V - Vasiyatname Tanzimine Ait Harçlar :

Medeni Kanununun 479 ncu maddesine göre sulh hâkimi tarafından tanzim edilen resmi vasiyet senetleri :

a) Belli bir meblağı ihtiva edenler (Binde 0,50)

b) Belli bir meblağı ihtiva etmeyenler (500 TL.)

BAŞKAN — Bir dakika..

Burada vasiyetnameyle ilgili kısımda bir şeyi anlamak istiyorum. Madde uzun olduğu için burada sorayım.

Belli bir meblağı ihtiva edenlerden binde 0,50 alıyoruz, belli bir meblağı ihtiva etmeyenlerden de 500 lira alıyoruz. Belli bir meblağı ihtiva etmeyen, fiyatını bilmiyordu; mesala, ne bileyim, vazolar, şunlar bunlar; için 500 lira veriyor, para olursa binde 0,50 veriyor.

Bunu biraz açabilir misiniz?

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Arz edeyim efendim.

Sayın Başkanım, burada vasiyetnamelerde umumiyetle belirli bir miktar ortaya konulur. «Vefatında bütün mallarını, şunları veriyorum» şeklinde bir şey yazdığı için bedel olmuyor. Biz onun için bu şekilde olanlardan 500 lira alıyoruz. Her hangi bir bedel le, «şu miktarı şuna devrediyorum, vasiyet ediyorum, ölümünde alsın» şeklinde ortaya konulduğu zaman, onun üzerinden nispi alınıyor. Artık ortadadır, bellidir. Zaten miktar da belli olduğu için onun binde 5'i kâfi görülüyor.

Bundan kaçabilmek için, yani binde 5'den kaçabilmek için, bu sefer hiç meblağ koymadan devirler oluyor ve bu suretle de, eskiden çok düşüktü, az bir para koyduğumuz takdirde bütün malını mülkünü devredebiliyordu hiç bir bedel göstermeden. Buna mani olmak için bu şekilde olanlardan asgari 500 lira alınması düşünüldü. Eskiden de bundan fazlaydı zaten.

AHMET DOĞU (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — Bir açıklama da ben yapmak isterim Sayın Başkanım.

BAŞKAN — Buyurun.

AHMET DOĞU (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — Efendim, vasiyetnamelerde iki türlü uygulama görüyoruz. Bazıları ölüme bağlı temlik tasarruflar oluyor; «Ben öldükten sonra malımı şuna şuna şuna bırakıyorum.» şeklinde.

Bazıları da efendim, «Ben öldükten sonra malımın mülkümün idaresini - mesela - en büyük oğlum şu yapacaktır» şeklinde oluyor. Onunla bir taksim, ölüme bağlılık söz konusu değildir, sadece bir vasiyettir, ölenin vasiyetini yerine getirmek için yazılmış bir senet mahiyetinde oluyor. Bunlardan da 500 lira alıyoruz.

BAŞKAN — Peki, teşekkür ederim.

Evet, 2 Sayılı Tarifenin okunmasına devam edelim.

(2) SAYILI TARİFE

Noter Harçları

I. Değer Veya Ağırlık Üzerinden Alınan Nispi Harçlar :

1. Muayyen bir meblağı ihtiva eden her nevi senet, mukavelename ve kâğıtlardan beher imza için (Binde 0,50)

Değer üzerinden alınan harcın miktarı her imza için 75 liradan az 250 000 liradan çok olamaz.

2. Emanet harçları :

Saklanmak üzere noterlere tevdi edilen değeri belli emanetlerden binde 1 harç miktarı 50 liradan az olamaz, harç yıllık olarak hesaplanır. Bir yıldan fazla olan her yıl için ilave olarak yarı harç alınır. Yıl kesirleri tam itibar olunur.

3. Gayrimenkul ve menkullerin idaresi harcı (Binde 2)

Harç yıllık olarak hesaplanır, bir yıldan fazla olan her yıl için ilave olarak yarı harç alınır.

Yıl kesirleri tam itibar olunur. Gayrimenkullerin değerleri belli değilse değerler takdir yolu ile tespit edilir,

4. Konşimento yazılması harcı :

Konşimento yazılmasında eşyanın her gayrisafi tonundan (5 TL.)

II - Maktu Harçlar :

1. Belli meblağı ihtiva etmeyen ve alınacak harç miktarı kanun ve tarifede ayrıca gösterilmemiş olan senet, mukavele ve kâğıtlardaki imzaların beherinden (150 TL.)

2. Her nevi tebliğ, (6830 sayılı Kanun hükümleri muvacehesinde noterlerce muhataba yapılacak tebliğler dahil) ihbar, ihtar ve protestolardan muhataba tebliğ edilecek beher nüsha için (150 TL.)

3. Vekâletnameler :

a) Özel vekâletnamelerde beher imza için (100 TL.)

b) Genel vekâletnamelerde beher imza için (150 TL.)

4. Defter tasdiki :

a) Açılış, ara ve kapanış tasdik ve şerhleri (Beher defter için) :

aa) İşletme defteri ve diğer her türlü defterler (200 TL.)

bb) Serbest meslek kazanç defteri (250 TL.)

cc) Bilanço esasına göre tutulan defterler (250 TL.)

b) Açılış tasdiklerinde sayfaların mühürlenmesi :

100 sayfaya kadar (100 dahil) (75 TL.)

100 sayfadan yukarı beher 50 sayfa ve fazlası için (75 TL.)

5. Suretler ve tercümelere :

a) İlgililere veya ibraz edenlere verilecek her türlü mukavele, senet, yazılı kâğıt ve kayıt suretlerinin ve fotokopilerinin beher sayfasından (30 TL.)

b) Tercüme suretleri ve yabancı dille yazılmış kâğıtların suretleri ve tercümelere beher sayfasından (Fotokopiler dahil) (50 TL.)

6. Saklanmak üzere noterlere tevdi olunan ve değeri belli olmayan emanetlerle vasiyetnameler her yıl için (Yıl kesirleri tam sayılır), (150 TL.)

7. Tespit ve tutanak harçları :

Mukavelename, senet veya yazılı kâğıtların veya bir şeyin veya bir yerin hal ve şeklinin ilgili şahısların hüviyet ve ifadelerinin tespiti (150 TL.)

8. Piyango, seçim ve toplantılarda hazır bulunmaktan alınacak harçlar :

Davet üzerine piyango ve hususi müesseselerin kur'a seçim ve toplantılarında hazır bulunarak düzenlenecek tutanaklarda (2 500 TL.)

9. Düzeltme harcı :

Evvelki işin mahiyet ve değeri değişmemek şartıyla yapılacak düzeltmelere ait beyannamelerden her imza için (40 TL.)

10. Mukavele feshi harcı :

Değeri belli bir borç veya bir taahhüdün ikrarını tazammun etmeyen mukavelelerin feshinde beher imza için (40 TL.)

11. Belli bir meblağı ihtiva etmeyen umumi ibra, umumi makbuz, tahkimname, ölüme bağlı tasarruf senet ve mukaveleleri, ölüncüye kadar bakma akdi, vakıf, aile vakıfları, evlât edinme, karı - koca mallarının idaresi, babalığı tanıma senetleri, miras taksim mukaveleleri, ifraz mukaveleleri ve bunlardan rücu ve bunların feshi ve bunların teferruatına dair senet, mukavele ve kâğıtların düzenlenmesinden ve noter tarafından resen düzenlenecek tutanaklardan (500 TL.)

(3) SAYILI TARİFE

Vergi İtiraz Harçları

Vergi, resim, harç ve bunlara bağlı cezalarla ilgili anlaşmazlıklardan dolayı mükellefler tarafından İtiraz Komisyonlarında, Temyiz Komisyonunda ve Danıştay'da

I. - Başvurma Harcı :

1. Vergi İtiraz komisyonlarına başvurma (500 TL.)
2. Vergi Temyiz Komisyonuna başvurma (750 TL.)
3. Danıştay'a başvurma (1 000 TL.)

II. - Nispi Harçlar :

1. İtiraz Komisyonu kararlarında :

Tarhiyata karşı mükellefin itirazı üzerine İtiraz Komisyonunca verilecek kesin kararlarla, Temyiz edilmeyerek kesinleşmiş olanlardan karar altına alınan vergi, resim, harç ve ceza miktarıyla ilgili anlaşmazlık konusu değer üzerinden; 500 liradan az olmamak üzere (Binde 2)

2. Temyiz Komisyonu kararlarında :

İtiraz Komisyonu kararlarının temyizen incelenmesi neticesinde Temyiz Komisyonunca verilir kesinleşmiş kararlarla Temyiz Komisyonu Genel Kurulunca verilecek kararlardan karar altına alınan vergi, resim, harç ve ceza miktarıyla ilgili anlaşmazlık konusu değer üzerinden 750 liradan az olmamak üzere (Binde 3)

3. Danıştay kararlarında :

Karar altına alınan vergi, resim, harç ve ceza miktarlarıyla ilgili anlaşmazlık konusu değer üzerinden 500 liradan az olmamak üzere (Binde 4)

(Bu miktardan evvelce ödenen nispi harç mahsup edilir).

III. - Maktu Harç :

Anlaşmazlık konusu değeri bulunmayan tarhiyatta yukarıdaki pozisyonlarda gösterilen :

1. İtiraz Komisyonu kararlarında (250 TL.)
2. Temyiz Komisyonu kararlarında (500 TL.)
3. Danıştay kararlarında (1 000 TL.)
4. Temyiz Komisyonu ve Danıştay'ın tehiri icra kararlarında (1 000 TL.)

IV. - Suret Harçları :

Tarafların isteği üzerine verilecek karar suretleri için, karar suretinin her sayfasından (Fotokopiler dahil) (25 TL.)

(4) SAYILI TARİFE

Tapu ve Kadastro işlemlerinden alınacak harçlar :

I. - Tapu İşlemleri :

1. Kayıt harici kalmış olan gayrimenkullerin tescilinden takdir olunan değer üzerinden (Binde 5)
2. Deniz, göl ve nehir kıyılarında izinli ve izinsiz doldurma suretiyle iktisabedilen yerlerin tescilinden takdir edilecek değer üzerinden (Binde 700)

BAŞKAN — Bu okuduğunuz kısımda «Deniz, göl ve nehir kıyılarında izinli ve izinsiz doldurma suretiyle iktisabedilen yerler...» denilmiş. Bu doldurulan yerler zaten Hazinesinin değil midir?

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Evet efendim.

BAŞKAN — Peki, niye koyduk Hazinesinse? Bunu Hazinesinin alması lazım; eğer doldurulmuşsa.

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Bunu herhangi bir suretle mahkeme kararıyla da olsa kendi adına tescil yaptığı takdirde, buradan 'biz' bedele karşılık...

BAŞKAN — Yani, mahkemeden bir karar alırsa. Onun için mi bedeli yüksek tutuldu?

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Evet. Hiç olmazsa bedeli karşılınsın diye.

BAŞKAN — Evet, buyurun.

3. Gayrimenkullerin ve mülkiyetten gayri aynı hakların, kanuni ve mansup mirasçılara intikalinde, bağışlamadan rücularda ve vasiyetlerin infazında veya piyango ve ikramiye suretiyle iktisabında kayıtlı değer üzerinden (Binde 5)

4. Gayrimenkullerin ve mülkiyetten gayri aynı hakların bağışlanmasından kanuni mirasçılar dışında intifa hakkından kuru mülkiyet sahibi lehine ivazsız feragat edilmesinde ve süreli intifa haklarında süre olarak intifa hakkının sona ermesinde kayıtlı değer üzerinden (Binde 30)

5. Dalyan ve voli mahallerinin tescil, intikal, hibe, vasiyet, temlik ve sair tasarrufi muamelelerde takdir olunacak kıymet veya bildirilen bedelden yüksek olanı üzerinden (Binde 30)

6. a) İfraz veya taksim veya birleştirme işlemlerinde kayıtlı değerler üzerinden (Binde 5)

b) Terekeye dahil gayrimenkullerin kanuni ve mansup mirasçılar arasında aynen veya ifrazen yapılacak taksimi ile imar parselasyon planları uygulama sonucu şuyulanan parsellerin pay sahipleri arasında rızaen veya hükmen taksiminde kayıtlı değer üzerinden (Binde 5)

c) Yukarıdaki fıkralar dışında kalan ve müşterek mülkiyete konu olanların rızaen veya hükmen pay sahipleri arasında aynen veya ifrazen taksiminde kayıtlı değer üzerinden (Binde 2)

7. İpotek Tesisinde :

a) İpotekle sağlanan borç miktarı üzerinden (Binde 2)

b) İpoteğe dahil gayrimenkullerden birisinin çıkarılarak başkasının ithalinde veya teminat ilavesinde borç miktarı üzerinden (Binde 2)

c) Mevcut ipotek derecelerinin sonradan istenilen değişikliklerinde borç miktarı üzerinden (Binde 1)

8. Muvakkat Tesciller :

Medeni Kanununun 921 nci maddesi gereğince yapılacak tescillerde kayıtlı değer üzerinden (Binde 1)

9. Mal birliği ve mal ortaklığının, mukaveleden mütevellit şüf'a, iştirak ve vefa haklarının, aile yurtlarının mutlak veya nakil ile mükellef mirasçı nasbının sicile şerhinden veya tescilinden kayıtlı değer üzerinden (Binde 3)

10. Adi veya hâsılat kira mukavelelerinin tapu siciline şerhinde mukavele müddetine göre hesaplanacak kira toplamı ve mukavele mevcut değilse veya mukavelede müddet belirtilmemişse bir yıllık kira bedeli üzerinden (Binde 3)

11. Teferruatın tapu siciline kaydında beyan olunan değeri üzerinden (Binde 2)

12. Satış vaadi sözleşmeleriyle, irtifak hakkı tesisi vaadi sözleşmelerinin tapu siciline şerhinde, sözleşmede yazılı bedel ile kayıtlı değer yüksek olduğundan, bedelsiz olanlarından kayıtlı değerden (Binde 3)

13.a) Tapu sicilinde kayıtlı arsa ve arazi üzerinde yeniden inşa olunacak bina vesair tesislerin tescilinde veya her nevi vasıf değişikliklerinde kayıtlı değer üzerinden (Binde 5)

b) Meşfu payın şüf'a hakkı sahibi tarafından ilama müsteniden iktisabında kayıtlı değer üzerinden (Binde 10)

c) Tapu kütüğünde yapılacak her nevi kayıt tashihiinde, kayıtlı değer üzerinden (Binde 5)

14. Tapu Harcı ve Emlak Alım Vergisi mevzuatına giren işlemlerle ilgili tescil ve şerhlerin terkininden (250 TL.)

15. Yapı kooperatiflerinin ortaklarına dağıtacağı gayrimenkullerin ortaklar adına tescilinde kayıtlı değer üzerinden (Binde 1)

16. Gayrimenkullere ait haritaların kopyalarının verilmesinde her parsel için (500 TL.)

17. İlgililerin isteği üzerine gayrimenkullere ait verilecek kayıt örneklerinin her birisiyle çıkarılacak belge örneklerinin beher sayfasından (Fotokopiler dahil) (100 TL.)

18. Taksim hakkının bertaraf edilmesinde bunun beyanlar hanesine işlenmesinde gayrimenkulün kayıtlı değeri üzerinden (Binde 5)

19. Muvazaa tarikiyle vaki tescillerin hükmen düzeltilmesinde kayıtlı değer üzerinden (Binde 60)

II - Kadastro İşlemleri :

Kadastro neticesinde tescil edilen bazı gayrimenkullerde kayıtlı değer üzerinden :

a) Tapuda murisi veya kendisi adına kayıtlı olup da beyanname verenlere ait gayrimenkullerin kadastrolanmasında (Binde 3)

b) Tapuda murisi veya kendisi adına kayıtlı olup da beyanname vermeyenlere ait gayrimenkullerin kadastrolanmasında (Binde 5)

c) Aslen senetsiz gayrimenkullerin zilyedi adına kadastrolanmasında beyanname verenlerden (Binde 4)

d) Aslen senetsiz gayrimenkullerin zilyedi adına kadastrolanmasında beyanname verilmeyenlerden (Binde 6)

(Yukarıdaki fıkralar gereğince ödenecek harç miktarı her parsel için 150 liradan aşağı olmaz)

Tapu ve kadastro işlemlerinde de nispi harçların en az miktarı 150 liradır.

(5) SAYILI CETVEL

Konsolosluk Harçları

I - Değer Üzerinden Alınacak Harçlar :

1. Tereke işlerinde :

a) Terekenin tahrir, tespit, idare ve tasfiyesinden (Binde 10)

b) Tereke, mahallin memurları tarafından tahrir, tespit, idare ve tasfiye olduğu takdirde konsoloslukça yapılan murakebeden (Binde 5)

2. Sulhnameler :

(Kararda yazılı değer üzerinden) :

a) 50 000 liraya kadar olan kısmından (50 000 dahil) (Binde 20)

b) 50 000 liradan sonra gelen kısmından ilave ten (Binde 5)

3. Kıymetli eşyanın tesliminde :

Yurt dışında konsolosluklara ve büyükelçiliklere emaneten bırakılan kıymetli eşyanın ilgililere tesliminde (Binde 3)

4. Türkiye'ye ihraç edilecek mallardan listeleri konsolosluklarca tasdikli gerekenlerden (Binde 1)

II - Gemicilik İşlerinde Ton Üzerinden Alınacak Harçlar :

1. Gemilere konsolosluklarca verilecek bayrak şahadetnameleri :

Beher rüsum tonilâtosundan (10 TL.)

2. Ticaret eşyası manifestolarının tasdikinde eşyanın beher gayrisafi fonundan (5 TL.)

3. Sıhhiye patentası verilmesi veya vizesi, beher rüsum tonilatostundan (5 TL.)

III - Maktu Harçlar :

1. Gemi jurnalının tasdiki :

a) Jurnalın tasdiki (750 TL.)

b) Jurnalı sayfa ilavesi (300 TL.)

2. Vizeye tabi olan yabancı hava ticaret ve gezinti gemilerinin vizeleri (3 000 TL.)

3. İmza ve mühür tasdiki :

a) Bulunulan yabancı memleketteki yerli makamlarla o memleketteki yabancı makamlar tarafından verilip Türk makamlarına, veya Türk makamları tarafından verilip bulunulan yabancı memleketteki yerli ve yabancı makamlara ibraz edilecek olan yazılı kâğıt ve suretlerdeki imza ve mühürlerin veya tasdike müteallik imza ve mühürlerin metne şâmil olmamak üzere tasdiki (Fotokopiler dahil) (750 TL.)

b) İmza ve mühürlerin metne şâmil olmak üzere tasdiki (Fotokopiler dahil) (750 TL.)

4. Yabancı memlekette usulüne uygun olarak yetkili makamlar tarafından tanzim olunan yazı, kâğıt ve suretlerin o memlekette yürürlükte bulunan kanunlara uygun olduğunun tasdiki (Fotokopiler dahil) (750 TL.)

5. İdari hususlara ait beyanname, ilmühâber, tutanaklar ve şerhler :

a) Birinci sayfa için (300 TL.)

b) Birinci sayfadan sonraki her sayfa için (150 TL.)

6. Gerçek ve tüzelkişilerin isteği üzerine :

a) Türk kanunlarının bir veya birkaç maddesinin aynının verilmesi (Beher sayfa için) (500 TL.)

b) Bunların tercümesinin tasdiki (beher sayfa için) (1 000 TL.)

7. Terekenin mühürlenmesi (750 TL.)

8. Bilirkişi tayini ve bilirkişi raporlarının tasdiki (450 TL.)

9. Bu tarife ile noter harçlarına ait (2) sayılı tarifede zikredilmeyen hukuk işlerine ait diğer yazılı kâğıtlar ve kararlar (300 TL.)

10. Bu tarifede sayılan yazılı kâğıt ve işlemlerin konsoloshane haricinde düzenlenmesi ve icrasından asıl harca ilave olarak (750 TL.)

Pasaport, ikamet tezkeresi, vize ve Dışişleri Bakanlığı tasdik harçları :

I - Pasaport Harçları :

1. Umuma mahsus münferit ve müşterek pasaportlar (Konsolosluklarca verilen pasaportlar dahil) :

3 ay için olanlar (1 500 TL.)

6 ay için olanlar (2 500 TL.)

1 yıl için olanlar (3 500 TL.)

1 yıldan fazla süreli olanlar (5 000 TL.)

Umuma mahsus münferit ve müşterek pasaportlarda, pasaportta kayıtlı her kişi için ayrı ayrı harç alınır.

Süre uzatıldığı takdirde, Konsolosluklarda yapılan süre uzatımları dahil, uzatılan sürenin karşılığı olan harç aynen alınır. Ancak öğretmen ve öğrencilerden kurulu gruplara ait ortak pasaportlar ile bu pasaport sürelerinin uzatılması halinde pasaportta kayıtlı her kişi için bu harcın yarısı alınır.

2. Yurt dışındaki işçilerle, bunların eş ve çocuklarına ait pasaportlar (Refakatte kayıtlı eş ve çocuklardan ayrı ayrı ve aynı miktarda harç alınır.)

1 yıl için olanlar (300 TL.)

2 yıl için olanlar (600 TL.)

3 yıl için olanlar (900 TL.)

4 yıl için olanlar (1 200 TL.)

5 yıl için olanlar (1 500 TL.)

Süre uzatımları için de aynı tutarda harç alınır.

3. Tedavi ve öğrenim amacıyla yurt dışına gideceklere, sarı basın kartı hamillerine ait olan pasaportlar :

3 ay için olanlar (250 TL.)

6 ay için olanlar (500 TL.)

1 yıl için olanlar (750 TL.)

1 yıldan fazla süreli olanlar (1 000 TL.)

Süre uzatımları için de aynı tutarda harç alınır.

Refakatte kayıtlı olanların herbirinden umuma mahsus pasaportlara uygulanan harçlar tahsil olunur.

4. Kıbrıs'a seyahat edeceklere ait olan pasaportlar,

3 ay için olanlar (500 TL.)

6 ay için olanlar (1 000 TL.)

1 yıl için olanlar (1 500 TL.)

1 yıldan fazla süreli olanlar (2 500 TL.)

Süre uzatımları için de aynı tutarda harç alınır.

5. 5682 sayılı Pasaport Kanununun 23 nci maddesinin son fıkrası gereğince verilen ve yalnız Türkiye'ye dönüş için geçerli olan pasaportlarla aynı Kanununun 18 nci maddesinde yazılı olan yabancılara mahsus damgalı pasaportlarda pasaportta kayıtlı her kişi için ayrı ayrı olmak üzere (750 TL.)

6. Konsolosluklara müracaatla geçerlik süresi biten pasaportların sürelerinin uzatılması halinde, sürenin bitim tarihi ile uzatma tarihi arasında kalan süre için ayrıca harç alınır. Ceza alınmaz. Bu süre tabloda belirtilen sürelerle ıblag edilerek harç tahsil olunur.

II - Vize Harçları :

1. Giriş vizeleri :

- a) Tek giriş (500 TL.)
- b) Müteaddit giriş (1500 TL.)

2. Transit vizeleri :

- a) Tek transit (500 TL)
- b) Çift transit (1 000 TL.)

(1 ve 2 numaralı pozisyonlardaki müşterek pasaportlarda her şahıs için 1 ve 2 No.'da gösterilen harçlar aynen alınır.)

3. Yabancıların Türkiye'den çıkışlarında istekleri üzerine verilecek münferit pasaportlara ait dönüş vizeleri (750 TL.)

III - Yabancılarla Verilecek İkamet Tezkeresi ve Dışişleri Bakanlığı Tasdik Harçları :

1. İkamet tezkeresi :

- a) 6 aylık olanlar (1 000 TL.)
 - b) 1 yıllık olanlar (2 000 TL.)
 - c) 2 yıllık olanlar (3 000 TL.)
2. Dışişleri Bakanlığı tasdik harçları (1 000 TL.)

(7) SAYILI TARİFE

Gemi ve Liman Harçları

I - Gemi Sicil İşlemleri :

1. Gemi tasdiknameleri, beher rüsum tonilatodan : (2,5 TL.)

(2 500 liradan az, 100 000 liradan çok olamaz)

2. Gemi sicilinde kayıtlı gemilerin ivaz karşılığında temlikinde veya muvazaa yoluyla yapılan tescillerin düzeltilmesinde satış veya muvazaa belgelerinde yazılı bedel üzerinden (binde 10)

(Belge mevcut olmaması veya belgede bedeli yazılı bulunmaması veya rayiç bedelden düşük olması hallerinde emsal bedeli üzerinden harç alınır. Aile tesisleri, trampa, iktisabi zaman aşımı tescilleri de bu esasa tabidir.)

3. Sicilde kayıtlı gemilerin, ölünceye kadar bakma akdi ile temlikinde, emsal bedeli üzerinden (Binde 2,5)

4. Gemi sicilinde kayıtlı gemiler üzerine ivaz karşılığında mukavele ile intifa hakkı tesisinde, bedeli üzerinden (Binde 2,5)

5. Gemi sicilinde kayıtlı gemiler üzerinde tesis olunacak ipoteklerden sağlanan borç miktarı üzerinden (Binde 0,5)

6. Kira mukavelelerinin gemi sicilinde şerhinde mukavelede şart koşulan kira bedeli toplamı üzerinden (Binde 0,5)

7. Harç mevzuuna giren işlemlerin terkininden (Tescilinde alınan harç miktarını aşamaz) (150 TL.)

8. Gemi sicilinde yapılan kayıt düzeltmelerinden beher rüsum tonilatodan (150 liradan az 2 500 liradan çok olamaz.) (2,5 TL.)

9. İstek üzerine verilen ve gemi sicilinde atıf yapılmış olan belge suretleri ile sicil kayıt suretlerinden (Fotokopiler dahil) (75 TL.)

II - Liman İşlemleri :

1. Denize elverişlilik belgesi :

En az 500 lira maktu harca ilave olunarak aşağıdaki tarifeye göre harç alınır.

İlk 150 tonilato için beher rüsum tonilatodan (10 TL.)

Sonra gelen 350 tonilato için beher rüsum tonilatodan (5 TL.)

500 tonilatodan yukarı beher rüsum tonilatodan (Harç tutarı 15 000 liradan çok olamaz) (2,5)

2. Ölçme belgesi :

En az 1 000 lira maktu harca ilave olarak aşağıdaki tarifeye göre harç alınır.

İlk 150 tonilato için beher rüsum tonilatodan (15 TL.)

Sonra gelen 350 tonilato için beher rüsum tonilatodan (15 TL.)

Sonra gelen 2 500 tonilato için beher rüsum tonilatodan (10 TL.)

3 000 tonilatodan yukarı için beher rüsum tonilatodan (Harç tutarı 40 000 liradan çok olamaz) (5 TL.)

3. Yola elverişlilik belgesi :

Aşağıdaki tarifeye göre harç alınır :

11 - 150 rüsum tonilatoluk gemilerden (300 TL.)

151 - 500 rüsum tonilatoluk gemilerden (500 TL.)

501 - 3 000 rüsum tonilatoluk gemilerden (1 000 TL.)

3 000 rüsum tonilatoluk yukarı gemilerden (1 250 TL.)

10 rüsum tonilatoya kadar olan gemiler harçtan muaftır.

4. Ulaştırma Bakanlığınca verilen bayrak şahadetnameleri, beher rüsum tonilatodan (10 TL.)

(750 liradan az 25 000 liradan çok olamaz)

5. Gemi jurnallarının liman idarelerinde tasdiki (125 TL.)

6. Yeterlik belgesi harçları :

a) Uzak yol kaptanlığı ve başmakinistliği için (750 TL.)

b) Yakın yol kaptanlığı ve başmakinistleri ile Marmara ve İzmir kılavuzluğu için (500 TL.)

c) Uzak yol ve yakın yol güverte ve makine za-bitliği ile liman kılavuzluğu için (300 TL.)

d) Liman ve kıyı kaptanlığı, deniz motorculuğu, deniz buhar veya motor makinistliği, dalgıçlık ve amatör denizcilik için (225 TL.)

7. Türk denizci kütüğü kayıt suretlerinden (Fotokopiler dahil) (175 TL.)

(8) Sayılı Tarife

İmtiyazname, Ruhsatname ve Diploma Harçları

I - İmalat Ruhsatları :

1. Müstahzar ruhsatnameleri :

Tıbbi ve ispençiyari müstahzarların ticarete çıkarılması için Sağlık Bakanlığınca verilecek ruhsatnameler :

a) Memleket dışında imal olunup ithal edilenler (10 000 TL.)

b) Memleket içinde imal olunanlar (5 000 TL.)

c) Ruhsatname verilmeden önce yapılacak tah-lillerden alınacak gider karşılığı :

— Hariçten ithal edilenler (5 000 TL.)

— Memleket içinde imal olunanlardan (2 500 TL.)

2. İhtira Beratları :

a) İhtira ve munzam ihtiraların tescili taleplerin-den ve noksan evrakın tamamlanması için yeniden 3 aylık müddet verilmesi hususundaki taleplerden (750 TL.)

b) Tesciline Karar Verilen İhtiralardan :

1. Tescil harcı olarak (4 500 TL.)

2. İkinci yıl ve muteber olduğu sürece her yıl için taksitler halinde (4 500 TL.)

c) Munzam ihtiraların her birinin tescilinden bir defaya mahsus (3 750 TL.)

d) Müddetleri uzatılan ihtira beratlarından, uza-tılan her yıl için (7 500 TL.)

e) İhtira beratlarıyla munzam ihtiraların devir, intikal ve intifa (lisans) haklarının tescilinden (1 250 TL.)

f) Menşe memleket vesikalarından (1 250 TL.)

g) İhtira beratlarıyla, munzam ihtiraların dos-yalarından veya sicil defterlerinden çıkarılacak su-

retlerinden unvan ve adres değişikliklerini, terkin taleplerini ve tatbik mevkiine koyma talebini bildiren dilekçelerden, rüçhan hakkı taleplerinden (750 TL.)

h) İhtira tarifnamelerinde yapılacak tadil, tas-hih ve ilavelerden, (beher tarifname sayfası için) (375 TL.)

3. Markalar :

a) Marka tescili talebini havi dilekçelerden (ye-nileme talepleri dahil) ve noksan evrakın tamamlan-ması için yeniden müddet verilmesi taleplerinden (375 TL.)

b) Tesciline karar verilen her bir marka için tescil harcı olarak (3 000 TL.)

c) Marka tescilinin yenilenmesinden (bir marka için) (2 500 TL.)

d) Markaların devir, intikal ve intifa (Lisans) haklarının tescilinden (3 000 TL.)

e) Marka dosyalarından veya sicil defterlerin-den çıkarılacak suretlerden, unvan ve adres değişik-liklerini, eşya ilavesi veya çıkarılmasını havi talepleri ile terkin ve rüçhan hakkı taleplerinden (750 TL.)

f) Menşe memleket vesikalarından (1 500 TL.)

II - İhracatçı Ruhsatnameleri ve İthalatla İlgili Belgeler :

1. İhracatçı ruhsatnameleri :

3018 numaralı Kanun mucibince verilecek ihracatçı ruhsatnameleri (2 500 TL.)

Yukarıdaki miktara ilaveten :

a) Bu ruhsatnamelerde yazılı her bir ihraç mad-desi için (250 TL.)

b) Bu ruhsatnamelerde yazılı her bir ihraç mad-deleri grubu için (500 TL.)

Ruhsatnamelerin verilmesinden sonra ruhsatna-melere yeniden ilave olunacak her bir ihraç maddesi veya grubu için, (a) ve (b) fıkralarında yazılı harç alınır. Bu ruhsatnameler iki yılda bir defa Ocak ayı içinde Ticaret Bakanlığınca vize edilir. Vize muamelesinde ruhsatnamenin tabi olduğu harç alınır. Ocak ayından sonra vize edildiğine dair Ticaret Bakanlığının tasdikini haiz bulunmayan ruhsatname-ler muteber sayılmaz. Yıl içinde yeniden alınan ruh-satnameler verildiği yıl için ayrıca vizeye tabi tutul-maz.

2. İthalatla ilgili belgeler :

a) İthalatçı vesikalarından (15 000 TL.)

b) İthalatçı vesikaları vizelerinden (Her yıl için) (7 500 TL.)

c) İthalatçı vesikalarına kaydedilecek her fasıl için (2 500 TL.)

d) İthal malları değişikliği karar belgesi harcı :
İmal değişikliği müracaatlarında talep başına de-
ğişikliği istenen mal kıymeti üzerinden (Binde 5)

e) İthalat taleplerinden :

Her talep için kıymet yekûnu üzerinden (Binde 1)

III - Maden Arama Ruhsatnameleri, İşletme Ruh-
satnameleri, İşletme İmtiyazları :

1. Maden arama ruhsatnameleri (Her yıl için)
(5 000 TL.)

2. Maden işletme ruhsatnameleri (Her yıl için)

a) 10 yıllık işletme ruhsatnameleri (20 000 TL.)

b) 15 yıllık işletme ruhsatnameleri (30 000 TL.)

3. Maden Kanununun 57 nci maddesindeki şart-
ları yerine getirenlere verilecek faaliyet müsaadesi ta-
lebinde (15 000 TL.)

4. Maden işletme imtiyazları (Her yıl için)

a) 40 yıllık imtiyazlarda (50 000 TL.)

b) 60 yıllık imtiyazlarda (100 000 TL.)

c) 99 yıllık imtiyazlarda (150 000 TL.)

5. Taşocağı Nizamnamesi gereğince verilecek
ruhsatnameler (Her yıl için) (15 000 TL.)

6. Maden Kanununun gerek 57 nci maddesinden
istifadeli gerekse işletme ruhsatnameli işletme imti-
yazlı sahalarda fenni nezaretçinin görevden ayrılma-
sı dolayısıyla yeniden fenni nezaretçi tayininden ötü-
rü tekrar çalışma müsaadesi taleplerinde (2 000 TL.)

7. İşletme hakkı, tecdit, birleştirme, uzatma, dö-
nüştürme ve taşocağı maddelerinin Maden Kanunu
kapsamına alınma talepleri (7 500 TL.)

Arama ruhsatnamesi, işletme hakkı, işletme ruh-
satnamesi, işletme imtiyazı ve taşocağı maddelerinin
Maden Kanunu kapsamına alınması taleplerinin dev-
ir ve intikalleri sırasında bu hakların verilmesi sı-
rasındaki harçlar yeniden alınır.

Maden Kanunu gereğince alınmış bulunan maden
işletme ruhsatnameleri ile maden işletme imtiyazları-
nın, bu Kanunun 74 ncü maddesine göre sahiplerince
işletilmediği takdirde bu ruhsatname ve imtiyazlar-
dan alınmakta olan yıllık harçlar, işletilmeyen her
yıl için yüzde 50 fazlası ile tahsil olunur.

IV - Petrol İşlemleri :

1. Sicil işlemleri :

a) Arama ve işletme ruhsatnameleri, kullan-
ma hakkı ve belge istihali taleplerinin tescilinden
(3 750 TL.)

b) Arama ve işletme ruhsatnameleri, kullanma
hakkı ve belgelerin tescilinden (4 500 TL.)

c) Arama ve işletme ruhsatnamelerinde ve bel-
gelerde yapılan değişikliklerin tescilinden (2 250 TL.)

d) Arama ve işletme ruhsatnameleri ile belgele-
rin devirlerinin veya bunların sahiplerine verdiği hak-
lardan muayyen bir kısmında, diğer bir hükmi şah-
sa muvakkaten kullanma hakkı tanınmasının tesci-
linden (3 750 TL.)

e) Diğer hususların tescilinden (1 500 TL.)

2. Ruhsatlar :

a) Müsaade vesikaları (10 000 TL.)

b) Arama ruhsatnameleri (15 000 TL.)

c) İşletme ruhsatnameleri (125 000 TL.)

d) Belgeler (15 000 TL.)

Arama ve işletme ruhsatnameleri ile belgelerin
temdit veya devrinden aynı miktarda harç alınır.

3. Tarifelerin tasdiki (2 500 TL.)

V - Satış Ruhsatnameleri :

1. Tekel konusuna giren maddeleri satmak iste-
yenlere verilecek satış ve ruhsat tezkereleri :
(Her yıl için)

1 nci sınıf dükkânlarda (3 750 TL.)

2 nci sınıf dükkânlarda (2 500 TL.)

3 ncü sınıf dükkânlarda (1 250 TL.)

4 ncü sınıf dükkânlarda (625 TL.)

Geziciler (250 TL.)

2. Tekel konusuna giren maddeleri, imal ve it-
hal etmek isteyenlere verilecek izin vesikaları
(Her yıl için) (10 000 TL.)

Dış memleketlere ihraç etmek için imalât yapan-
lardan bu harcın yarısı alınır.

3. Pul ve kıymetli kâğıtlar bayilerine verilecek
ruhsatnameler (Her yıl için, son nüfus sayımına
göre) :

Nüfusu 10 000'den aşağı yerlerde (250 TL.)

Nüfusu 10 000 - 50 000 olan yerlerde (750 TL.)

Nüfusu 50 000'den yukarı olan yerlerde (1 500 TL.)

4. Tıbbî eczalar ve kimyevi maddeleri toptan sa-
tan ticarethanelerden alınacak ruhsat harçları :

Ecza ticarethaneleriyle sanat ve ziraat işlerinde
kullanılan zehirli ve müessir kimyevi maddelerin top-
tan satışına mahsus ticarethaneleri açmak için Sağlık
Bakanlığınca ruhsatnameler (Son nüfus sayımına
göre) :

Nüfusu 30 000'e kadar olan mahallerde (5 000 TL.)

Nüfusu 30 000 ile 50 000 arasında olan mahal-
lerde (10 000 TL.)

Nüfusu 50 000 ile 100 000 arasında olan mahal-
lerde (15 000 TL.)

Nüfusu 100 000 ile 400 000 arasında olan mahal-
lerde (25 000 TL.)

Nüfusu 400 000 ve daha yukarı olan mahallerde (50 000 TL.)

VI - Meslek Erbabına Verilecek Tezkere, Vesika ve Ruhsatnamelerden Alınacak Harçlar :

1. Eczane açanlardan alınacak ruhsat harçları :
Yeniden eczane açmak üzere verilen ruhsatnameler (Son nüfus sayımına göre) :

Nüfusu 5 000'e kadar olan mahaller için (500 TL.)

Nüfusu 5 000 ile 10 000 arasında olan mahaller için (1 000 TL.)

Nüfusu 10 000 ile 20 000 arasında olan mahaller için (2 500 TL.)

Nüfusu 20 000 ile 40 000 arasında olan mahaller için (4 000 TL.)

Nüfusu 40 000 ile 75 000 arasında olan mahaller için (6 000 TL.)

Nüfusu 75 000 ile 100 000 arasında olan mahaller için (8 000 TL.)

Nüfusu 100 000 ile 400 000 arasında olan mahaller için (10 000 TL.)

Nüfusu 400 000 ve daha yukarı olan mahaller için (15 000 TL.)

2. Mimarlık ve mühendislik ruhsatnameleri :

a) Programlarının Türk yüksek mühendis ve yüksek mimar eğitim müesseseleri programlarına muadil olduğu kabul edilen bir ecnebi yüksek mühendis veya yüksek mimar eğitim müessesesinden diploma almış olanlara usulüne göre verilecek ruhsatnameler (5 000 TL.)

b) Programlarının Türk Teknik Okulu mühendis kısmı programlarına muadil olduğu kabul olunan bir ecnebi mühendis veya mimar eğitim müessesesinden diploma almış olanlara usulüne göre verilecek ruhsatnameler (3 000 TL.)

3. Mütihassıs tabiplik vesikaları :

a) Türkiye'de ihtisas yapmış olan Türk hekimlerine verilecek ihtisas vesikaları (5 000 TL.)

b) Yabancı memleketlerde ihtisas yapmış olan Türk hekimlerine verilecek ihtisas vesikaları (5 000 TL.)

c) Yabancı memleketlerin tıp fakültesinden mezun Türk hekimlerine Türkiye Cumhuriyeti hudutları dahilinde tababet icra etmek üzere verilecek mezuniyet vesikaları (5 000 TL.)

4. Mütihassıs kimyagerlik vesikaları :

a) Türkiye'de ihtisas yapmış olan Türk kimyagerlerine verilecek ihtisas vesikaları (5 000 TL.)

b) Yabancı memleketlerde ihtisas yapmış olan Türk kimyagerlerine verilecek ihtisas vesikaları (5 000 TL.)

c) Yabancı memleketler mektep veya fakültelelerinden mezun Türk kimyagerlerine Türkiye'de icrayı sanat etmek üzere verilecek mezuniyet vesikaları (5 000 TL.)

5. Dişçilere ait mezuniyet vesikaları :

Yabancı memleketler dışı mektep veya fakültelelerinden mezun olan diş tabiplerine Türkiye'de icrayı sanat etmek üzere verilecek mezuniyet vesikaları (5 000 TL.)

6. Veterinierlere ait mezuniyet vesikaları :

Yabancı memleketler mektep veya fakültelerinden mezun olan veterinierlere Türkiye'de icrayı sanat etmek üzere verilecek mezuniyet vesikaları (2 000 TL.)

7. Ebe, hemşire, sünnetçilere verilecek ruhsatnameler :

a) Kurs ve imtihan sonu muvaffak olan hemşire, ebe ve sünnetçilere verilecek ruhsatnameler (1 500 TL.)

BAŞKAN — Kursla hemşire olunmaz ki. Neden koymuş onu? «Kurs ve imtihan sonu muvaffak olan hemşire, ebe...» deniyor. Sünnetçiler için belki olur; ama ebe ve hemşireler okuldan mezun olur. Eskiden böyleydi, halen de böyledir bu.

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Efendim, hemşireler için lise muadili okullar ve bir de yüksek okullar var. Fakat hastabakıcılar belli bir müddet hastanelerde çalıştıktan sonra, bunları bir kurstan geçirip bu şekilde hemşirelik verilenler için bu hüküm söz konusu. Şimdi tabii son durum nedir, onu bilmiyorum.

BAŞKAN — Yani şimdi, hemşire okuldan mezun oldu, hastaneye tayin oldu; giderken 1 500 lira mı verecek?

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Evet, verecek efendim.

BAŞKAN — Diploma için öyleyse bu.

ORGANAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Diploma ile o hizmeti icra için verecek. Yalnız buradaki kurs, öyle zannediyorum ki, hemşire ve ebeler için değil, sünnetçiler içindir.

BAŞKAN — Sünnetçiler içindir o tabii; ben de onu diyorum.

ORGANAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Eski kanunda da bu şekilde olduğu için aynen almışlar.

BAŞKAN — Eskiden kurla oluyordu....

ORGANAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Ebelik ve hemşirelik yapabilmek için mutlaka bir okulu bitirmek la-

zım. «Kurs ve imtihan sonucu» deniyor. Tabii okulda da imtihan sonunda muvaffak olursa mezun oluyor.

BAŞKAN — Yalnız, yukarıda doktorlara, ihtisaslarını yaptıktan sonra dişçilere vesaireye veriliyordu. Burada «hemşirelere» deniyor; ben bunu anlamadım. Yani bir mühendis mezun olup herhangi bir devlet dairesine tayin olduğu zaman, orada görev yaparken, bu parayı verecek mi? Eskiden de veriyor muydu?

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Hayır efendim; diploma harcının dışında vermiyor.

BAŞKAN — Bunlar diploma harcı mı?

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Bunlar bir meslek icra etmek için...

BAŞKAN — Hemşire eğer dışarıda meslek icra edecekse, öyle olması lazım. Ama devlet namına okumuş, okulu bitirmişse...

ORGĖNERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sağlık memuru olarak bir yer açıyorsa o ruhsatnameyi alacak.

BAŞKAN — O zaman alacak; tamam.

Evet, okuyunuz lütfen.

b) Ecnebi memleketlerdeki mekteplerden mezun olan Türk tebaası hemşire, ebe, sağlık memuru ve laborantlara Türkiye'de icrai sanat etmek üzere verilecek ruhsatnameler (1 500 TL.)

c) Küçük sıhhat memurları mektebinden mezun olanlara verilecek şahadetnameler (1 500 TL.)

BAŞKAN — «Küçük Sıhhat Memurları» diye böyle bir mektep şimdi yok. Var mı?..

ORGĖNERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Bu eski. Herhalde düzenlenmesi lazım.

BAŞKAN — Sağlık kolejleri var.

ORGĖNERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sağlık kolejleri var.

BAŞKAN — Evet. Bunu sonra değiştirmek lazım. «Küçük Sıhhat Memurları»ndan kastınız yani sağlık kolejleri mi?

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Evet efendim, eski kanundaki hüküm.

BAŞKAN — Evet, devam edin.

8. Gözlükçülük ruhsatnameleri :

Hususi kanununa göre verilecek fenni gözlükçülük ruhsatnameleri (7 500 TL.)

9. Hususi hastaneler açma ruhsatnameleri :

a) Para ile hasta bakan hususi hastanelere verilecek açma ruhsatnameleri :

20 yataklıya kadar olanlar (10 000 TL.)

20 - 50 yataklıya kadar olanlar (15 000 TL.)

50 - 100 yataklıya kadar olanlar (25 000 TL.)

100 yatak veya daha yukarı olanlar (40 000 TL.)

(Son nüfus sayımına göre nüfusu 200 000'den aşağı bulunan mahallerde açılacak hastanelerden bu harçların dörtte biri alınır.)

b) Radyoloji, radyo ve elektrikle teşhis ve tedavi ve diğer fizyoterapi müesseseleri açmak için verilecek ruhsatnameler (10 000 TL.)

10. Laboratuvarlara ait ruhsatnameler :

Seriri ve gıdai taharriyat ve tahliller yapılan ve misli teamüller aranılan umuma mahsus bakteriyoloji ve kimya laboratuvarları açmak için verilecek ruhsatnameler (5 000 TL.)

BAŞKAN — Bu «seriri»nin manası ne?

ORGĖNERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Tababet icra etmekle ilgili kanundaki hükümler bunlar.

BAŞKAN — Yanlış bir şey olmasın.

ORGĖNERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Hayır, (Klinik) anlamına geliyor.

O kelimeler Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun hükmü gereğince buraya geçmiş.

11. Avukatlık ruhsatnameleri :

Hususi kanunu mucibince verilecek avukatlık ruhsatnameleri (5 000 TL.)

12. Ödünç para verme izin vesikaları :

a) Ödünç para verme işleri ile meşgul olacak özel ve tüzelkişilere verilecek izin vesikaları (Her yıl için) (7 500 TL.)

b) Ödünç para verme işlerine tavassut edenlere verilecek izin vesikaları (Her yıl için) (5 000 TL.)

c) Rehin üzerine ödünç verme işiyle iştigal edebileceklere Medeni Kanununun 876 ncı maddesi gereğince verilecek izin vesikaları (Her yıl için) (10 000 TL.)

13. Eski eserler ve define arama ve sondaj ruhsatnameleri :

Eski eser ve define arama sondaj ruhsatnamelerinden :

a) Eski eser araştırmaları için verilecek hafriyat ruhsatnameleri (Beher yıl için) (1 000 TL.)

b) Eski eser araştırmaları için verilecek sondaj ruhsatnameleri (Beher ay için) (500 TL.)

c) Define araştırmaları için verilecek ruhsatnameler (Beher iki ay için) (2 500 TL.)

14. Gümrük komisyoncularına mahsus ruhsatnameler,

Gümrük komisyoncularına verilecek ruhsatnameler :

Birinci sınıf gümrüklerde çalışanlar için (20 000 TL.)

İkinci sınıf gümrüklerde çalışanlar için (10 000 TL.)

15. Kara ve deniz av tezkereleri :

Hususi kanunu gereğince verilecek ruhsat tezkereleri (Her yıl için)

a) Su ürünleri müstahsilleri için (250 TL.)

b) Kara avcılığı ruhsat tezkereleri (Her yıl için)

1. Avcı cemiyetine dahil olanlardan (500 TL.)

2. Avcı cemiyetlerine dahil olmayanlardan (750 TL.)

16. Silah taşıma ve bulundurma vesikaları :

a) Resmi makamlar tarafından hususi eşhasa verilecek silah taşıma müsaade vesikaları (Her yıl için) (1 500 TL.)

b) Bulundurma vesikaları (İki yılda bir) (500 TL.)

17. Sigorta ruhsatnameleri :

a) Hususi kanunu gereğince sigorta şirketlerine verilecek sigorta ruhsatnameleri (50 000 TL.)

b) Hususi kanunu gereğince yabancı sigorta şirketlerine verilecek zeyil ruhsatnameleri (25 000 TL.)

18. Özel okul işletme ruhsatnameleri :

a) İlk tahsil seviyesindeki özel okullardan (Özel anaokulları ve kreşler dahil) (Her yıl için) (10 000 TL.)

b) Orta tahsil seviyesindeki okullardan, orta ve lise kısmı için ayrı ayrı olmak üzere (Her yıl için) (20 000 TL.)

(Kazanç temini gayesi bulunmayan ve genel eğitime yararlı olduğu Milli Eğitim Bakanlığınca tasdik olunan özel okullar hariç)

19. Turizm müessese belgeleri :

Merkez turizm komitesinin kararı ve Turizm ve Tanıtma Bakanlığının onayı üzerine tesislerine,

a) Dördüncü sınıf turizm müessesesi kuruluş belgesi verilen şahıslar (1 500 TL.)

b) Üçüncü sınıf turizm müessesesi kuruluş belgesi verilen şahıslar (2 500 TL.)

c) İkinci sınıf turizm müessesesi kuruluş belgesi verilen şahıslar (3 000 TL.)

d) Birinci sınıf turizm müessesesi kuruluş belgesi verilen şahıslar (4 000 TL.)

e) Lüks sınıf turizm müessesesi kuruluş belgesi verilen şahıslar (6 000 TL.)

f) Dördüncü sınıf turizm müessesesi işletme belgesi verilen şahıslar (1 500 TL.)

g) Üçüncü sınıf turizm müessesesi işletme belgesi verilen şahıslar (3 000 TL.)

h) İkinci sınıf turizm müessesesi işletme belgesi verilen şahıslar (3 000 TL.)

i) Birinci sınıf turizm müessesesi işletme belgesi verilen şahıslar (4 000 TL.)

j) Lüks sınıf turizm müessesesi işletme belgesi verilen şahıslar (6 000 TL.)

Turistik müessese harcı ödemekle yükümlüdürler.

VII - Okul Diplomaları :

1. Ortaokullar ile bu dereceye muadil okullardan veya bu derecedeki sanat veya meslek okul ve enstitülerinden mezun olanlara verilecek diplomalar (100 TL.)

2. Lise veya bu dereceye muadil okullarda bu derecedeki sanat ve meslek okul ve enstitülerinden mezun olacıklara verilecek diplomalar (150 TL.)

3. Üniversite haricinde kalan yüksekokullardan veya aynı derecedeki sanat ve meslek okul ve enstitülerinden mezun olacıklara verilecek diplomalar (250) TL.)

BAŞKAN — Üniversiteler yok, değil mi?

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Evet.

BAŞKAN — İlkokuldan alıyoruz, ortaokuldan alıyoruz, liseden alıyoruz, yüksekokullardan alıyoruz, üniversiteden almıyoruz.

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Üniversiteler kendileri alıyor efendim, diplomayı verirken kendi kanunları gereğince alıyor.

BAŞKAN — Onu değiştiririz, öyle şey olmaz. Özerk ya!..

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Buraya konulabilir gayet tabii.

BAŞKAN — Onu düzeltmek lazım.

(9) SAYILI TARİFE

Trafik Harçları

I - Kayıt ve Tescil Harçları :

Araçların Karayolları Trafik Kanununa ve Tüzüğüne göre yapılacak kayıt ve tescil işlemlerinden bir defaya mahsus olmak üzere harç alınır.

1. Motorsuz taşıtlardan (150 TL.)

2. Motorlu Taşıtlardan :

a) Motosikletlerden (500 TL.)

b) Kamyon, otobüs, tır ve çekici araçlardan (3 000 TL.)

c) Otomobil, kaptıkaçtı, kamyonet, minübüs, lastik tekerlekli traktör ve benzerlerinden (1 500 TL.)

II - Ehliyetname Harçları :

Karayolları Trafik Kanunu ve Tüzüğüne göre verilecek ehliyetnamelerden bir defaya mahsus olmak üzere harç alınır.

1. Amatör ehliyetnamelerinden (1 250 TL.)

2. Profesyonel ehliyetnamelerden (500 TL.)

3. Ağır vasıta ehliyetnamelerinden (1 500 TL.)

4. Traktör ehliyetnamelerinden (300 TL.)

5. Uluslararası ehliyetnamelerinden (1 500 TL.)

III - İmtihan Harçları :

Karayolları Trafik Kanunu ve Tüzüğü hükümleri dairesinde yapılacak imtihanlarda, her imtihana girenlerden bir defaya mahsus olmak üzere harç alınır.

1. Sürücü ehliyetnamesi almak isteyenlerden (300 TL.)

2. Şoför adayı belgesi almak isteyenlerden (300 TL.)

3. Motosiklet veya traktör şoförü ehliyetnamesi almak isteyenlerden (400 TL.)

4. Diğer şoför ehliyetnamesi almak isteyenlerden (1 000 TL.)

5. Yetkililerce tekrar ehliyetname imtihanına sevk olunması halinde :

a) Sürücülerden (150 TL.)

b) Şoförlerden (300 TL.)

IV - Ehliyetname Vizesi Harçları :

1. Sürücü ehliyetnamelerinin vizelerinde (150 TL.)

2. Amatör ehliyetnamelerinin vizelerinde (500 TL.)

3. Profesyonel ehliyetnamelerinin vizelerinde (250 TL.)

4. Traktör ehliyetnamelerinin vizelerinde (150 TL.)

V - Fenni Muayene Harçları :

Karayolları Trafik Kanunu ve Tüzüğü hükümleri dairesinde araçların belli sürelerde yapılacak fenni muayenelerinde harç alınır.

1. Motorsuz taşıtlardan (125 TL.)

2. Motorlu taşıtlardan (250 TL.)

VI - Ruhsat Harçları :

Karayolları Trafik Tüzüğü'nün :

İl, 17 nci maddesine göre verilecek ruhsatlardan (Her yıl için) (1. 500 TL.)

2. 19/1 ve 19/2 nci maddesine göre verilecek ruhsatlardan (Her yıl için) (15 000 TL.)

BAŞKAN — O nedir acaba? O biraz çok, onu söyleyebilecek misiniz?

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Karayolları üzerinde benzin istasyonları açmak.

BAŞKAN — Evet efendim, devam edin.

3. 19/3 nci maddesine göre verilecek ruhsatlardan (Her yıl için) (6 000 TL.)

4. 19/5 ve 19/7 nci maddelerine göre verilecek ruhsatlardan (Her yıl için) (3 000 TL.)

5. 31 nci maddesine göre verilecek :

a) Motorsuz taşıt geçici ruhsatnamelerinden (150 TL.)

b) Motosiklet geçici ruhsatnamelerinden (300 TL.)

c) Diğer motorlu taşıt geçici ruhsatnamelerinden (600 TL.)

d) Tecrübe ruhsatnamelerinden (2 000 TL.)

6. 66 nci maddesine göre verilecek ruhsatlardan (1 500 TL.)

BAŞKAN — Bu 2 nci madde üzerinden Komisyonun bir görüşü, bir diyeceği var mı efendim?

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, daha evvel de rakamlarla mutabık olduğumuzu arz etmiştik.

Burada başka bir husus da karşımıza çıktı, öyle bir müessese bugün yok, fakat o müessese için burada vergi ruhsatnamesi var, her halde en kısa zamanda bu kanunların tekrar gözden geçirilip, sadece rakam olarak değil, vergi olarak, hem lisan, hem de yapı olarak günün koşullarına uydurulması gerektiğini arz ederim.

BAŞKAN — Peki, teşekkür ederim.

Bu madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı?..

Buyurunuz Sayın Ersin.

ORGANERAL NURETTİN ERSİN — 16 nci sayfadaki sıralamada «Resmi makamlar tarafından hususi eşhasa verilecek silah taşıma müsaade vesikaları her yıl için 1 500 lira; bulundurma vesikaları iki yılda bir 500 lira.» deniyor.

Bunu ben anlamadım, kim veriyor, kime?

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Bu, İçişleri Bakanlığınca verilen ruhsatnameler için ve bu şekilde verilenler için. Bir de bulundurma, yeni çıkan kanuna göre kullanılmayıp, evinde muhafaza şeklinde ruhsat alma imkânı çıktı, bu imkân için

500 lira, yeni çıkan kanuna göre bulundurma için de ayrıca veriyorlar; kullanmak için değil, bulundurma, evinde muhafazası için, yanında taşıma şekli değil.

BAŞKAN — Yani bu, resmi makamlar tarafından hususi eşhasa verilecek. Başka kim veriyor ki bu taşıma müsaadesi vesikasını? Başka kimse veriyor mu?

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Yok, vermiyor efendim. Zaten «Resmi şahıslar tarafından hususi eşhasa», eski tabirdir. Tasarıya ilave edilen sadece «bulundurma» keyfiyetidir.

BAŞKAN — Zaten resmi makamdan başkası veremez?..

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Evet.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Kimden alınıyor bu ruhsat? Valiliklerden.

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Evet, vilayetlerden.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Yani bu, gene resmi makamlardan alınıyor.

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Evet.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Devlet buradan veriyor, buradan alıyor.

BAŞKAN — Hayır hayır, öyle değil. Peşinen valilik müsaade veriyor o şahsa, şahıs veriyor.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — O şahıstan alınıyor.

BAŞKAN — O şahıstan alınıyor, ama tabir yanlış. Hususi eşhasa, yani polise vesaireye değil, onun haricinde resmi görevli değil, onun dışında olan kimselere.

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Evet.

AHMET DOĞU (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — Bir açıklama yapmak isterim efendim.

BAŞKAN — Buyurunuz.

AHMET DOĞU (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — Buradaki durum şudur efendim: Mesela Maliye Bakanlığında bekçilik yapan bir zata Maliye Bakanlığının tavassut ederek aldığı ruhsatnameler efendim. Bu şekilde geçmiştir kanuna, şekil böyledir efendim. Şahıs olarak, Emniyet Genel Müdürlüğünden, yahut Emniyet Müdürlüğünden ruhsat almak yerine, bir resmi makam aracı olarak, mesela bankaların gece bekçilerine, herhangi bir banka aracı olarak isim bildiriyor, onlar alıyor bu ruhsatı, o ruhsatlardan bahsediyor efendim burası.

BAŞKAN — Peki, özel şahıs kendisi ruhsat almak isterse, o vermeyecek mi?

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Verecek efendim, o da var.

BAŞKAN — Ayrıca, bulundurma eğer evde bulundurma ise, onunki az, 500 lira; taşıma ise 1 500 lira.

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Evet, 1 500 lira efendim.

BAŞKAN — Eskiden ne kadardı bunlar?

AHMET DOĞU (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Başkanım, bulundurma eskiden bir defaya mahsus alınıyordu, onunla kalıyordu efendim. Şimdi, son o değişikliklerden sonra birtakım silahlar, ruhsatlı silahlar bulundurma şekline dönüştürüldü, bunu kapsayabilmek için iki yılda bir defayı öngörmüşler, biz de ona göre bir düzenleme yaptık efendim.

BAŞKAN — Bulundurmaya, iki yılda bir yaptınız.

AHMET DOĞU (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — Evet efendim. Eskiden bir defa veriyordu.

BAŞKAN — Ötekinde her yıl yaptınız.

AHMET DOĞU (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — Her yıl yaptık efendim.

BAŞKAN — Yalnız, ötekinin de biz kanununu çıkardık, beş senede bir yaptık onu değil mi?

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Evet.

BAŞKAN — Subaylar için, emekli subaylar için.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Tabii o, emekli subaylar için getirilen kanunun son düzeltilmesiyle, Ateşli Silahlar Kanununda yapılan düzeltmede o deyiimi kullanmamız lazım, ki, biz resmi makamlar tarafından verilecek silahların kimlere verileceğini değiştirdik. Yani, bunun da orada olması lazım, onun dışındaki kişilere silah verilemez.

BAŞKAN — Onu bir getirtelim, bakalım.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Getirtiyorum Sayın Başkanım.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Ondan sonra, bu 9 sayılı tarifede ehliyetname harcı amatörlerden fazla, profesyonelden çok az alınıyor. Sonra, traktör ehliyetnamelerinden de az alınıyor. Bu traktör sürücüleri demek ki kolaylıkla ehliyet alıyorlar ve bütün trafik kazalarını da bunlar yapıyorlar. Bir de ucuz veriyoruz onlara. Bunlardan daha çok almamız.

BAŞKAN — Öteki para kazandığı için...

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Evet, meslek olarak kullandığı için.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Anladım, yani öbürü meslek halinde kullandığı için.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Efendim, değinmediğimiz bir konu daha var. Ağır vasıta ehliyetnamelerinden 1 500 alıyoruz da profesyonel ehliyetnamelerden 500 alıyoruz. Eskiden de mi öyle idi, yani baktım, mukayese ettim, sebebini anlayamadım.

BAŞKAN — Ağır vasıta çok kazanıyor tabii, onun için.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Oldu mu efendim? Kamyon şoförleri var mesela?..

BAŞKAN — Kamyon şoförü, taksi şoförü gibi az kazanmaz, çok kazanır.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Diğer taraftan, sürücünün miktarını düşük tutmuşlar. Kamyon sahibi değil, yalnız sürücü.

BAŞKAN — Sürücüden kasıt o mudur, yoksa, sürücüden kasıt araba mı, at arabası mıdır? At arabasını sürene de sürücü denir.

AHMET DOĞU (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — Özel vasıtayı kullananlara kullandık o kelimeyi.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Müsaade ederse- niz, 10 ncu sayfada 6 sayılı tarifede «Pasaportlar» kısmında Kıbrıs'a seyahat edeceklere ait pasaportlar tekrar bir ayrı harca tabi tutulmuş.

BAŞKAN — Tarifesi ayrı onun. Evvelce daha az gidiliyordu, ötekilere nazaran daha az olmuş.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Efendim, normale göre daha az ama, işçilere ve tedavi, öğrenim amacıyla gidenlere nazaran daha fazla.

BAŞKAN — Olsun, olsun; fazla olsun. Çok giden var. Ben de taraftarım ona. Kıbrıs'a tahdit de yok, ötekilere üç senede bir çıkıldığı halde, buraya her sene gidiyor.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Her sene gitme hakkı var, her sene gitmemeli oraya.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — 11 nci sayfada, «Yabancılar verilecek ikamet tezkeresi» kısmı var. Biraz evvel Damga Vergisi Kanununda yahut Kıymetli Kâğıtlar Kanununda bunlardan bir vergi aldık. Bir de bu belgeyi satarken bir vergi, bu tezkerenin

üstünü imzalarken ikinci vergiyi mi alıyoruz, onu anlayamadım.

BAŞKAN — Pul yapıştırılır.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Pul değil Sayın Başkanım. Bu, tezkereyi verişte...

AHMET DOĞU (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — Müsaade ederseniz Sayın Başkanım bir açıklama yapmak istiyorum.

BAŞKAN — Buyurun efendim.

AHMET DOĞU (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — Efendim, bunların ikisi nitelik itibariyle biraz değişik. Değerli kâğıtlar Devletin basıp da sattığı bir belge niteliğinde; ama harç, Devletin itibarı nedeniyle, Devletin götürü verdiği bir hizmet nedeniyle alınan bir bedel karşılığı. Bunun birisi biraz belgeye yakın harç, ama ötekinin ne vergi vasfı var, ne harç vasfı var, sadece bir bedel.

BAŞKAN — O kâğıdın değeri kaç lira idi, demin çıkardık?

AHMET DOĞU (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — 1 250 lira.

BAŞKAN — 1 250 lira kâğıdın kendisi, ama ikamet tezkeresi aldığı zaman 6 aylık olanlar için 1 000, 1 yıllık olanlar için 2 000, 2 yıllık olanlar için 3 000 lira. Buna makbuz mu yazılacak pul mu yapışacak?

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Harç pulu yapışacak.

BAŞKAN — Harç pulu yapıştırılacak; yani 1 000 liralık pul yapıştırılacak.

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Öbürü bir nevi cüzdan oluyor, 5 sene de kalsa Türkiye'de, gelip gittikçe de kullanabiliyor.

BAŞKAN — Pasaport gibi, ona benzer.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Bir hizmeti iki defa bir noktada vergilendirmiş oluyoruz; hem bu vesikayı verirken, hem de bu vesikayı doldururken.

Sayın Başkanım, 12 nci sayfada, baştan 3 ncu satırda gemilerdeki tonaj miktarı değişmiş. Eski kanunda, «50 ila 150 tonluk» idi, şimdi 11 tona indirmişler. 50'yi küçültüyoruz, 11 ton diyoruz, 11 ton dediğimiz zaman, ticaret erbabına bir problem çıkmasın. Onlar daha evvel ruhsat dışı imiş, şimdi ruhsat dahil oluyor efendim.

BAŞKAN — Yeni kabul ettik ama.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Eğer küçükse zaten, taka maka bir şeydir, sandal olur o.

Efendim, evvelce gemi vafını haiz olan - bir dak-tifo hatası olmasın diye duruyorum - Türk vergi ka-nunlarının 2 nci cildinin 38 nci sayfasında, 51 ila 150 rüsum tonu idi. Şimdi burada 11 ila 150 rüsum tonu olmuş.

AHMET DOĞU (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — 51'dir belki efendim.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Gü-venlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sizin verdiğiniz metinde de, yani bize verilende de 11 de onun için bir değişiklik var diyorum.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Hayır efendim, o bakımdan fark yok komutanım. «10 rüsum tonaja kadar vergiden muafıt» dediğine göre, 11 doğrudur.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Gü-venlik Konseyi Genel Sekreteri) — Doğrudur işte ama, bu 40 tonluk fark?..

BAŞKAN — Denizci arkadaşımız var.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Sayın Başka-nım, 10 tonluk bir tekne oldukça büyük bir teknedir. 50 tonluk tekne çok büyüktür, yani muafiyet hükmü bence bundan önceki kanunda çok geniş tutulmuştur efendim; bu defaki daha uygundur.

BAŞKAN — Çünkü onlar da taşımada kullanılı-yor.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Gü-venlik Konseyi Genel Sekreteri) — Trafikte kaydın-da zorluk var mı diye, dikkatimi çekenleri arz ediyorum. Yani, 11 ton uygun herhalde, izahattan öyle an-laşılıyor.

Sayın Başkanım, 13 ncü sayfada, «Maden Kanu-nunun 57 nci maddesine göre» dediğimiz imtiyazlar-da, eski kanun hükümlerinden daha farklı bir yakla-şım var burada. Müsaade ederseniz eskisini tekrar okuyayım.

Evvela, farklı olarak ithalattan da belge alıyoruz, ondan da resim alıyoruz, bu farklı bir şey, eskiden yalnız ihracattan alıyormuşuz.

Sayın Başkanım, maden aramada evvelki ifadeler; maden arama ruhsatnameleri, işletme ruhsatnameleri ve imtiyazların temdidine mütedairdi. Şimdi, işlet-meyi de 40 yıl, 60 yıl, 99 yıl diye uzatmışız. Daha geniş koymuş. Bir de, öyle 99 yıl için filan veriyor muyuz, onu da bilmiyorum?

AHMET DOĞU (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — Veriyoruz.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Gü-venlik Konseyi Genel Sekreteri) — Bir konuyu ka-nunlaştırırken, bir başka kanunla ters düşmeyelim diye endişelendim.

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Maden Kanununa göre, Enerji Bakanlığı ile yapılan temas sonucunda onların arzusu şöyle konuldu : Maden Kanununa göre verilen imtiyazlar bu şekilde değişik yıllara göre veriliyormuş.

BAŞKAN — 40 yıldan aşağı olmuyor muymuş o? 40'dan mı başlıyor?

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Evet. 40 yıla kadar asgari, bir büyük yatırım yapıldığı için, amorti etmesi uzun bir müddet aldığı takdirde, oraya büyük masraflar ve yatırım yapabiliyor, onun için de bu şekilde istenilen imtiyazlar, eskiden tamamen müstescildi, bir defa alıyor ve istediği kadar uzata-biliyordu.

BAŞKAN — Bu daha doğru.

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Evet.

40 sene olarak veriyor; muhtelif senelere göre veriyor, o şekilde veriyormuş. Bize dendi ki : «Harç-ları buna göre ayarlayın» Burada bu şekilde bir tertip yapıldı.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — 99 yıl fazla değil mi?

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Gü-venlik Konseyi Genel Sekreteri) — Efendim, bu ka-dar uzun süreli araştırma ve işletme imtiyazının ve-rilmesini pek anlayamadım, yani, bir hak vermiş ol-mayalım.

BAŞKAN — Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakan-lığının kendi kanununda, böyle 99 yıla kadar verme yetkisi var mı?

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Var, Zaten Maden Kanunu üzerinde de herhalde yeniden bir değişiklik gelecektir.

BAŞKAN — Orada varsa, buna mecburi koya-caksınız. Onu değiştirmeden şimdi bundan kaldırmak olmaz. Onu da ele almak lazım.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Gü-venlik Konseyi Genel Sekreteri) — Bu yeni ya, eski kanunda yok.

BAŞKAN — Hayır ama, kendi kanununda var, 99 seneye kadar verebiliyor. Eskiden ne kadar olur-sa olsun aynı parayı alıyormuş, şimdi bölmüş. Yani, bu 99'u silersek şimdi biz buradan, 99'a kadar veril-mez manasını taşımaz. Çünkü, o kanun yürürlükte, o kanunda veriyor.

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Biz o kadarını harç alırız.

BAŞKAN — Yani, 60'ının harcını alırsınız.

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Evet.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Esas o kanuna bakmalıyız.

BAŞKAN — O kanunla beraber sonra bu da değiştirilir. Zaten o kanun kalkarsa, bu da kendiliğinden kalkar.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Evet.

Bir ide, işletilmeyen her yıl için % 50 fazlalık koyuyor bu yenisine, işletsin diye. Fakat işletmediği zaman da bunu vermesi büyük bir problem değil.

BAŞKAN — İşletmeme grevlerden ötürü olursa ne olacak?

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Tabii, oradaki yok efendim. Burada arzu edilen bir nevi ceza bir müeyyide koyalım, yüksek bir harç alalım ki işletmeye mecbur olsun dedik.

BAŞKAN — Onu işletmeye mecbur olsun.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sayın Başkanım, 14 ncü sayfadaki «Satış ruhsatnameleri» ile ilgili olarak eski kanunda, «Tekelin pazar yerlerinde ruhsatsız satış yetkisi vardır» diye bir hüküm vardı, yeni metinde bu kalkmış efendim.

BAŞKAN — «Geziciler» demiş, o mu?

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — «Geziciler, 250 lira» efendim.

Müsaade ederseniz bir daha bakayım.

Sayın Başkanım, eski kanunun 40 ncü sayfasında, «Her yıl için 1 ncü sınıf, 2 ncü sınıf, 3 ncü sınıf dükânlar» diyor, sonra «geziciler» var; ondan sonra, «Tekel İdaresi, lüzum gördüğü köylerde ve şehir haricinde, işçilerin toplu bulunduğu mahallerde ve panayırılarda satış yapacaklara harçsız ruhsat ve tezkere verebilir» hükmü geliyor; bu kaldırılmış.

BAŞKAN — Ne yazdık oraya?

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Kaldırıp, onlardan da 4 ncü sınıf...

BAŞKAN — Verilecekse herkes verir, böyle şey olmaz. O eskisi bence yanlış. O alır ruhsatı, oradan alır, öteki satar. Hepsi versin, zaten köylerde de öyle, küçük köy falan kalmadı.

O kanun kaç senesinde çıkmış?

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — 1964'te efendim.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Efendim, bu madde ne zaman değişmiş bilmiyorum ama, dikkatimi çektiği için arz ettim Sayın Başkanım.

BAŞKAN — «Geziciler» dediği kim? Onu anlamadım. Yani, kaçak satanlar mı?

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Ruhsatını alıp da Tekel İdaresiyle irtibatı kurduktan sonra onu geçici olarak satmayı düşünenler belki.

BAŞKAN — Olmaz. Yani bence kaldırmak lazım. O zaman kaçakçılara imkân veriyoruz demektir. Yani arabayla gezdirerek mi satacak sigarayı?

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sayın Başkanım, şimdi Türkiye'nin bütün köylerinde Temel bayii ruhsatı bulundurmamak (40 binden fazla konum yeri var), buralara rakı, sigara ve tuz dağıtabilmek kolay problem değil. Gelip de ruhsat almasını beklememize de imkân yok. Kaçağa mani olmak için, daha doğrusu tütün kaçakçılığına mani olmak için, gezici dağıtıcılar var. Bunlar köy köy gezer, o köylerin bakkallarına sigara bırakır, içki bırakır.

BAŞKAN — O mudur?

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Efendim, Paşamın söylediği gibi, Tekel İdaresi ruhsatları ayırmış; gezici diye.

BAŞKAN — Bunlar gemilerdeki falan olmasın? Trenlerde, gemilerde gezici olanlar?.. Gemide de var; gemide sigara satılıyor.

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Belli bir işyeri yok. Sabit bir işyeri olmadan elinde ruhsat olanlar ki Tekel ruhsat verirken 1 ncü sınıf, 2 ncü sınıf, 3 ncü sınıf, 4 ncü sınıf diye, bir de gezici diye veriyor. Biz de verdikleri ruhsatlara göre burada şey yapmış oluyoruz. Tekelin gezici olarak muhtelif yerlerde dolaşarak mal satan kimseler için verdiği ruhsat oluyor bu. Köylere dağıtılan sigara ve içkidir bu.

Yani genellikle, köye, şuraya buraya dağıtım için kullandıkları teşkilattır bu efendim.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sayın Başkanım, 15 ncü sayfanın ortasında, veterinerler her nedense ucuz tarifeye tabi tutulmuş; onlardan 2 bin lira, doktorlar ve dişçilerden 5 bin lira alınıyor. Sebebini anlayamadım bunun.

BAŞKAN — Sebebi gayet basit; öteki her gün insan muayene eder, dünyanın parasını alır; zavallı veteriner bir şey alamaz. Günde kaç tane hayvan gelir veterinerine?

ORGĖNERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Yerine göre efendim. Ankara'da bir veteriner köpeklerin tıraşını yapıp tırnaklarını keserek dünyanın parasını kazanıyor.

BAŞKAN — Ankara'daki özel bir durum; Türkiye'nin her tarafını düşünmek lâzım.

ORGĖNERAL NURETTİN ERSİN — Bu, veteriner faaliyetlerini teşvik için de düşünülmelidir.

BAŞKAN — Daima az kazanırlar veterinerler, doktorlara göre.

Yalnız şimdi orada, 15 nci sayfada, «küçük sıhhat memurları mektebinden mezun olanlara verilecek şahadetnameler» diyor. Bunun değiştirilmesi lazım. Böyle bir okul yok şimdi. «Sağlık kolejlerinden mezun olanlara verilecek şahadetnameler» demek lazım.

ORGĖNERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Bizim de enstitülerimiz var; hemşire okulu ve astsubay okulu var, oradan mezun olanlar da var.

BAŞKAN — «Sağlık koleji ve muadili» deriz.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Efendim, «Sağlık okulları» diyerek kapsamını genişletsek?..

BAŞKAN — «Sağlık okulları» da olabilir. «Sağlık okullarından ve kolejlerinden mezun olanlara verilecek şahadetnameler» diyelim.

ORGĖNERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Şimdi, Türkiye'de üniversitelerden mezun olan tabipler ve hatta üniversiteler buradan ayrı kalmış oluyor Sayın Başkanım.

BAŞKAN — Onu sonradan ele almak lazım, öyle şey olmaz.

ORGĖNERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Daha sonra onu ele alacağız.

BAŞKAN — Ben buraya kaydettim, «Üniversiteler» dedim.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, malumuâliniz üniversiteler kanunla bir gelir gider bütçesi hazırlıyorlar. Binaenaleyh o konuyu toptan ele almak lazım, sade burayla ilgili değil o.

BAŞKAN — Tabii değil, ayırdır o.

/Başka var mı efendim?.. Ateşli silahları taşıma ile ilgili bir husus vardı, o geldi mi?

ORGĖNERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Evet Sayın Başkanım.

/Biliyorsunuz Ateşli Silahlar Kanunu;

1. Kanunla verilmiş olan silahları,
2. Bakanlar Kurulu Kararnamesiyle verilecek olan silahları,

3. Valilere verilen yetkilerle verilecek olan silahları tadat ediyordu. Biz, kanunla verilecek olanlar kısmı içerisinde yalnızca bulundurma konusunu tadil ettik. Şu anda başka bir hüküm yok, diğerlerini Bakanlar Kuruluna bıraktık. O bakımdan bir sıkıntı yok.

BAŞKAN — Başka var mı?

ORGĖNERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — 16 nci sayfada bir husus var Sayın Başkanım. Şimdiye kadar hep belgeler konu edilirken, burada 19 ncu madde de, turizm müessese belgeleri için... şahıslar, şahıslar, şahıslar, şahıslar» demişiz. Metnin bütün akışı içerisinde tezkerelerden, diğer belgelenden bahsederken, burada, «Turizm müessese belgeleri» başlığı altında «Şahıslar» denmesi dil bakımından bir zorluk hasıl ediyor.

BAŞKAN — Şahıs olmaz da şirket olur.

ORGĖNERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Evet, şahıs olmaz da şirket olur veya hükmi şahsiyet olur. O bakımdan, maddenin kanun dışı bakımından uygun halle gelmesi lazım. Yeni girilmiş bir madde zaten. Eğer uygun görürseniz bu «verilen şahıslar» ibarelerini çıkaralım.

BAŞKAN — «Belgesi verilen şahıslar» yerine, «müessesesi kuruluş belgelerinden...» Kim verirse versin; ister şahıs, ister hükmi şahıs, ister müessese..

ORGĖNERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — O vakit cümlemin sonu da, «turistik müessese harcı ödenir» şeklinde, «...belgeleri için turistik müessese harcı ödenir» diye bağlanabilir efendim.

BAŞKAN — «4 ncu sınıf turizm müessesesi kuruluş belgesinden» değil mi efendim?.. Ondan sonra, 3 ncu sınıf belgesinden, 2 nci sınıf belgesinden, 1 nci sınıf belgesinden...

ORGĖNERAL NURETTİN ERSİN — Madde sonunda «yükümlüdür» diye bitiyor. Şahıslara bir yükümlülük vermiş.

ORGANAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Zaten kanuni bir yükümlülük, ama mesele, diğerlerinde hep ruhsatnameden alınma şeklinde. Binaenaleyh biraz evvel değimlendiği gibi, ya hükmi şahsiyetse, kişi yoksa orta yerde?... O bakımdan zorluk doğar.

(Maddenin başında : «Merkez turizm komitesinin kararı ve Turizm ve Tanıtma Bakanlığının onayı üzerine tesislerine» ibaresi var. Buradan «tesislerine» kelimesi kaldırılacak ve aşağıdaki «şahıslar» kısmı da silinecek.

BAŞKAN — Başka var mı efendim?.. Yok.

O halde 2 nci maddenin VI ncı bölümündeki, «VI. — Meslek Erbabına Verilecek Tezkere, Vesika ve Ruhsatnamelenden Alınacak Harçlar» başlığı altındaki bölümün 7 nci fıkrası olan «Ebe, hemşire, sünnetçilere verilecek ruhsatnameler» başlığı altındaki (c) fıkrasını «Sağlık okullarından ve kolejlerinden mezun olanlara verilecek şahadetnameler (1 500 TL.)» şeklinde;

Yine VI ncı bölümün 19 ncu fıkrasını «Turizm müessesesi belgeleri :

(Merkez turizm komitesinin kararı ve Turizm ve Tanıtma Bakanlığının onayı üzerine,

a) Dördüncü sınıf turizm müessesesi kuruluş belgesinden (1 500 TL.)

b) Üçüncü sınıf turizm müessesesi kuruluş belgesinden (2 500 TL.)

c) İkinci sınıf turizm müessesesi kuruluş belgesinden (3 000 TL.)

d) Birinci sınıf turizm müessesesi kuruluş belgesinden (4 000 TL.)

e) Lüks sınıf turizm müessesesi kuruluş belgesinden (6 000 TL.)

f) Dördüncü sınıf turizm müessesesi işletme belgesinden (1 500 TL.)

g) Üçüncü sınıf turizm müessesesi işletme belgesinden (2 500 TL.)

h) İkinci sınıf turizm müessesesi işletme belgesinden (3 000 TL.)

i) Birinci sınıf turizm müessesesi işletme belgesinden (6 000 TL.)

j) Lüks sınıf turizm müessesesi işletme belgesinden (6 000)

Turistik müessesesi harcı alınır» şeklinde düzeltilerek 2 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum efendim : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bu şekilde kabul edilmiştir.

3 ncu maddeyi okutuyorum :

(Kaldırılan Hükümler :

MADDE 3. — 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 11 nci maddesinin 1 nci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN — 3 ncu madde üzerinde söz almak isteyen var mı?..

Buyurunuz Genel Sekreter Orgeneral Saltık.

ORGANAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — İş Mahkemeleri Kanununun 11 nci maddesinin 1 nci fıkrası ile harçlar arasındaki bağlantıyı ben anlayamadım efendim. Yanımda da metin yok. Bir açıklama yapılması mümkün müdür?

BAŞKAN — Buyurunuz efendim, Hükümet Temsilcisi.

AHMET DOĞU (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Başkanım, burada bir tenslik vardı efendim. İş ihtilaflarında işverenin müracaatı halinde durum değişti, işçinin İş Mahkemesine müracaatı halinde değişti; birinden harç alınıyordu, diğerinden alınmıyordu. Biz bu ikili uygulamayı kaldırmak için bu hükmün kaldırılmasını uygun bulduk efendim.

BAŞKAN — Yani ikisinden de alınacak mı?..

AHMET DOĞU (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — Evet efendim. İş Mahkemeleri almıyordu.

BAŞKAN — Almıyordu. Kim müracaat ederse etsin?..

AHMET DOĞU (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — Evet efendim. Bir farklı uygulamayı kaldırmak için getirilmiştir.

Bunu arz ederim.

BAŞKAN — Başka söz almak isteyen?.. Yok.

3 ncu maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4 ncu maddeyi okutuyorum :

Geçici Hükümler :

MADDE 4. — 492 sayılı Harçlar Kanununa aşağıdaki geçici 5 nci madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 5. — Bu Kanunla yeniden yıllık harç kapsamına alınanlarla, miktarları artırılan yıllık harçların artan miktarları, 1.1.1981 ile 28.2.1981 tarihleri arasındaki döneme tekabül eden harç miktarı hesaplanmak suretiyle ve peşin olarak tahsil olunur.

BAŞKAN — Bu madde üzerinde söz almak isteyen var mı?..

Buyurunuz Orgeneral Saltık.

ORGANAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sayın Başkanım, yine bu kanunda, yürürlüğe gindikten sonra, yıllık,

5 yıllık fasıllarla alınması iktiza eden harçlar var. Bu harçların tümünü bu madde ile tekrar bu yılın başında istiyoruz edemektir.

Mesela, en basitinden, bir ehliyet süreniz henüz gelmemişse, yine gideceksiniz, ehliyetinizin bu yılki yapılacak yeni 1 aylık hesabın gelişmesine göre varılacak miktarını yatıracaksınız. Acaba doğru mu anlıyorum?..

AHMET DOĞU (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — Doğru.

BAŞKAN — Ama tarihleri arasındaki döneme tekabül eden 2 aylık döneme tekabül eden kısmı verilecek. Ben öyle anlıyorum.

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — O öyle efendim.

BAŞKAN — 1 . 1 . 1981 ile 28 . 2 . 1981 tarihleri arasındaki döneme tekabül eden harç miktarı hesaplanmak suretiyle olacak. Bir senede ne verecekti, diyelim ki 6 000 lira, aya ne tekabül eder 500 lira, 2 aylık olduğuna göre 1 000 lira verecek.

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Yıllıklar için; 5 yıl filan, o şekilde olanlar için değil.

BAŞKAN — Yıllıklar için. O halde bunu böyle zapta geçirin. 2 aylığını peşin olarak 1 Ocak tarihinde yatıracak.

Başka söz almak isteyen var mı?.. Buyurunuz.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, pek tabii bunun sıkıntısını Maliye çekecek; ama öyle sanıyorum ki bu, uygulamada çok büyük aksaklıklar yaratacaktır.

Bir yerde Harçlar Kanununun mükellefi, 45 milyonun hemen hemen tümüdür. Kimisi diplomalı, işte kimisi mahkemeye müracaat eder, vesaire vesaire. 350'den fazla harç şekli var. Halbuki bunlardan belli olanlar pek küzi rakamlardır ve öyle büyük bir gelirin de peşin tahsil edileceği kâmasında değilim. Buna rağmen tatbikatta büyük bir kargaşalık yaratacağından endişe ederim.

BAŞKAN — Buyurunuz.

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Efendim harçların şimdi büyük bir kısmı doğrudan doğruya yıllık alınanlar. Hepsisi yıllık değil. Belirli, bir kere alınanlar var. Mesela doktorların diploma harçları; bunlar her yıl alınanlar değil. Yıllık alınanlar belirlidir. Hatta bazı işletme ruhsatları, ticarethanelerin şeyleri.. Bu bakımdan güç olacak, muhakkak birtakım güçlükleri olacak; ama belirli bir gelir getirmesi yönünden biz bunu uygun görüyoruz efendim. Yani,

sıkıntıya rağmen bize belirli bir gelir sağlayacaktır. Bütünü de kapsamına almıyor, mahdut şeyler de vardır.

BAŞKAN — Yalnız, bazıları var ki yıl sonunda veriyor, yılbaşında peşin vermiyordu, bundan evvelki uygulamalarda. Şimdi burada, bu 2 aylık kısmını peşin alıyoruz.

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Efendim, bizde harçlar, mali yıl itibariyle Martta kadar olan dönemdir; 1.3.1980 tarihi ile 1.3.1981 yıllık dediğimiz zaman onu kapsıyor. Bu bakımdan da, bu sene için daha evvel bir yıl olarak vermiş olduğu ek-sik tabii, bu yeni kanuna göre, 1.3.1981'den sonra yıllığını zaten normal ödeyecek; fakat 1980 yılı için 2 ay eksik ödemiş oluyor. Biz bu 2 ay eksik ödemeyi talep ediyoruz.

BAŞKAN — Ben de onu diyorum. Şimdi, Mart ayında bir doktor, bir işletme sahibi kişi, bu peşin ödenen şeyler varya, ruhsatname alıyor mesela; yıllık verecektir. Bu Ocak ayı ile Mart ayı arasında, yani Şubat ayının sonu arasındaki kısımda açacak olanlar, ruhsatname alacak olanlar, 1 yıllık olarak mı verecek, yoksa 2 aylığı verip sonra Mart ayında tekrar 1 yıllık mı verecek?

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Yeni açılanlar, yeniden müracaat edenler için...

AHMET DOĞU (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Başkanım, bu, müteakip 5 nci maddeyle, yürürlük maddesiyle halledilmiş durumda. Orada artırılan yıllık harçların 1.1.1981 tarihinde yürürlüğe gireceğine dair hüküm var.

BAŞKAN — O zaman, 1.1.1981 tarihinde yürürlüğe girince, bunlar hep Ocak ayından Ocak ayına mı verecek?

AHMET DOĞU (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — Evet efendim, Ocak'tan Ocak'a verilecek. Bunların yürürlük tarihleri 1 Mart idi, daha sonra 1 Ocak olarak değiştirildi. Hükümet de teklifimizi benimsedi efendim. Mali yıl esası idi; takvim yılı esasına döndürdük.

BAŞKAN — Ama 5 nci maddede «Bu Kanuna ilişkin hükümler yayımını takip eden ay başında.» diyoruz. Yayımını takip eden aybaşı Aralık ayıdır. «Harçın konusuna yeni giren...» Ona sonra geleceğiz.

AHMET DOĞU (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — Evet efendim.

BAŞKAN — Bu geçici 5 nci maddede birtakım harçlar çıktı. Mesela araba ehliyeti alacak veya ruh-

satılacak birtakım şeyler var, okuduk şimdi. Bunlar bu Ocak ile Şubat arasında olur ise, 2 aylığını mı verecek, bir seneliğini mi verecek, o belli değil. «Bu Kanunla yeniden yıllık harç kapsamına alınanlarla, miktarları artırılan yıllık harçların artan miktarları 1.1.1981 ile 28.2.1981 tarihleri arasındaki döneme tekkabül eden harç miktarı hesaplanmak suretiyle ve peşin olarak tahsil olunur.» Şimdi, peşin olarak alınması biraz zor. Bakın, ben misal vereceğim, artırılan miktarın hesabı biraz zor olacak, çok zor olacak.

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Efendim, tabii bir güçlüğü var. Yalnız, buradaki harçların büyük bir kısmı yıllık değildir, birçoğu bir defadadır, bir kısmı hizmetin yapılması esnasında o hizmet karşılığı alınır.

BAŞKAN — Meselâ, bir misal alayım şuradan, 5 nci maddedeki satış ruhsatnameleri : «Tekel konusuna giren maddeleri satmak isteyenlere verilecek satış ve ruhsat tezkereleri.»

Şimdi, bu geçen sene almışsa, 1980 yılı içinde almışsa, alırken peşin mi ödemişti bunu?

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Evet, vermişti.

BAŞKAN — O halde, bunun 2 aylık farkını şimdi istiyorsunuz; yani 1980 yılının 1981 mali yılına kadar olan kısmını vermiş ise, bunun 2 aya düşen kısmı hesap edilmek suretiyle fazladan verecek ve peşin verecek.

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Evet, burada şu yapılabilir; muhtemelen de öyle olacaktır. Biz bundan sonra gelen madde ile, yürürlük maddesiyle yıllık harçları, 1 . 1 . 1981'den itibaren takvim yılı haline getiriyoruz.

BAŞKAN — Mart ayına bırakmadınız?..

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Bırakmadık, getirdik. Şimdi, bu yeniden yıllık ruhsatını alırken, o aradaki farkının da beraber tahsil edilmesi mümkün olabilir; yani bu şekilde de bunlar için bir kolaylık şekli bizim bakımımızdan olabilir.

Tabii takdir Konseyin; yani muhakak ısrarlı değildir bu madde üzerinde; fakat bize belirli bir imkân da verecektir. Nasıl olsa 1 . 1 . 1981'den itibaren yıllık harçlarını yatıracak olan kimseler 2 aylığı da bu arada verirler ve bu şekilde tahsilat yapılabilir.

BAŞKAN — Zaten bu, Hükümetin 1980 yılı içerisindeki bütçe açığı sıkıntısı olduğundan dolayı getirildi değil mi?

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Evet efendim: Belki bir imkân bulabiliriz diye.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, bir bütçe ile ilişkisini hâlâ kurabilmiş değilim. İzniniz olursa, maddeler birbirine çok bağlı olduğu için mecburen 5 nci maddeden bahsedeceğim.

Bu kanun 1 . 1 . 1981'de uygulanınca, 1981 Ocak ayında gelen bir kişi harç ödediği zaman, artık o 2 aylık zaman dikkate alınmadan zaten yeni miktarlar üzerinden ödeyecektir, bu sarıh. Binaenaleyh, her halükârda o artışı 1 . 1 . 1981'den sonra alacak.

Diğer arz edeceğim husus: Şu maddenin, ek 5 nci maddenin anlaşılmasında, huzurunuzda bunun çok yetkilisi geçinen kimselerde bir endişe beyan ediyor. Bunu vatandaş nasıl anlayacaktır diye kuşum var ve korkum odur ki, bir eziyet halini almasın.

BAŞKAN — Benim demin dediğim gibi, daha evvel peşin yatırmış olanlar 2 aylık farkını yatıracak, o kadar. Yoksa yeni alanlar zaten bir senelik bu yeni kanun üzerinden verecek. Mesela, av tezkeresi almış, bilmem ne almış, değil mi? Tatbikatta çok zor; herkesin duyması, götürüp yatırması falan... Bunların ceza yükümlülüğü de var tabii.

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Kaldırabiliriz efendim.

BAŞKAN — Hükümet Temsilcisi kaldırmayı teklif ediyor...

Buyurun Orgeneral Saltık.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Kaldırırsak, yürürlükten kaldırmadığımız geçici 4 ncü madde var, okuyorum: «Bu kanunun yürürlük tarihinde evvelki hükümlere göre bir yıl muteber olmak üzere harçları ödenerek alınmış ruhsatname, satış tezkereleri ve benzeri vesikalar, ancak bu kanunun yürürlüğe girdiği mali yılın sonuna kadar muteberdir» deniliyor.

Şimdi bunu kaldırmadan zaten bu 5 nci maddeyi koyamayız. 4 ncü maddeyi de kaldırmak için bir madde getirmek lazım, 4 ncü maddeyi kaldırmadık, başta da «4 ncü madde kaldırıldı» diye bir şey geçmedi.

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Onu kaldırmadık, kalkmadı.

ORGENERAL TAHSİN ŞAHİNKAYA — Aşağı yukarı, bundan kaç milyar bekliyoruz?

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Fazla bir şey değil efendim, yani bundan beklediğimiz belki 200 - 300 milyon. Ancak, güçlüğü de var.

BAŞKAN — Hükümet 4 ncü maddenin veya 4 ncü maddeyle eklenen geçici 5 nci maddenin kaldırılabilceğini ileri sürüyor.

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Konseyin takdirine bırakıyoruz, ısrarlı değiliz.

BAŞKAN — Efendim, çok büyük bir zorluk var bunda. Hesap edemeyecekler, hepsi tam rakam çıkmaz. 375 lira demişiz, nasıl böleceksiniz bunu? Kurşlu falan; bunu çözmek bir meseledir.

Bu 4 ncü maddenin kaldırılması hakkında bir önerge var mı?..

ORGENERAL SEDAT CELASUN — Şifahi olarak teklif ediyorum.

BAŞKAN — O halde, 4 ncü maddenin kaldırılmasını oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4 ncü madde kaldırılmıştır, geçici 5 nci maddeyle birlikte.

O zaman, yürürlük maddesi 4 ncü madde olacak.

4 ncü maddeyi okutuyorum :

Yürürlük :

MADDE 4. — Bu Kanuna ilişkin hükümler yayımını takibeden ay başında, harcın konusuna yeni giren yıllık harçlar ile miktarları artırılan yıllık harçlar ise 1 . 1 . 1981 tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Bu madde üzerinde söz almak isteyen var mı?.. Yok.

Yalnız, bu madde üzerinde benim bir tereddüdüm var. Eğer daha evvel harçlarını yatırmış olanlara, eski kanuna göre yatırmış olanlara ait bir madde eklemesek, bundan dolayı da bir tereddüt doğmaz mı? Siz onu Maliye Bakanlığından yayımlayacağınız bir tebliğle düzeltebilir misiniz?

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Sayın Başkanım, şöyle oluyor gayet tabii; 1980'de yatırdıkları harç miktarı 1 . 3 . 1981'e kadar geçerli olduğu halde, biz bu maddeyi yürürlüğe koyarak 1 . 1 . 1981'den itibaren yeniden harç alıyoruz ve 10 aylık tutuyoruz bundan evvelkini. Durum bu maddede bu var.

BAŞKAN — «Bu kanuna ilişkin hükümler yayımını takibeden ay başında, harcın konusuna yeni giren yıllık harçlar ile miktarları artırılan yıllık harçlar ise 1 . 1 . 1981 tarihinde yürürlüğe girer.» deniyor.

O halde, eskiler de şimdi 1 . 1 . 1981'den itibaren yeni bir yıllığı verecek.

1 . 3 . 1981'de vereceksen 1 . 1 . 1981'de verecek, 2 aylık fazla verecek ve o zaten kendiliğinden oluyor.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Fazla gitmiş oluyor. Ödemiş zaten onu. Bir daha tekrar alacaksınız onu.

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Biz o zaman çift, hatta fazla alıyoruz. Hem Ocak ve Şubatı alıyoruz, hem de geriye getirip bir senelik öbür tarafı alıyoruz.

BAŞKAN — O halde bundan sonra artacak; Mart'a kadar değil, yılbaşından itibaren verilecek.

Eski kanunun o kısmını kaldırdık mı?.. Orada ona ait bir madde var mıydı eskiden? Siz demin bir şey okumuştunuz.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Geçici madde bir yıl için dediği için.

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarih oluyor.

BAŞKAN — Bu 4 ncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı efendim?

Buyurunuz.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sayın Başkanım, 140 ncü madde var, bu değişmeyen maddedir. «Bu kanun hükümleri yayımını takibeden ay başından itibaren 3 ay sonra yürürlüğe girer» diyor, yani yürürlük maddesi bu. O zaman da 3 aylık süre tanımış. Bunu bir ay içerisinde çıkarmak mümkün mü acaba bilmiyorum.

BAŞKAN — Tarihi kaçmış onun?..

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — 2 Temmuz 1964

BAŞKAN — Eylül'de falan girmiş, 3 aylık bir süre vermiş. Burada 1 ay.

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Sayın Başkanım, şimdi tabii bütün harçlar yeniden tanzim edilip, yeniden kurulduğu için...

BAŞKAN — Burada zaten kanun mevcut miktarlar değişiyor, kanunda büyük bir değişiklik olmuyor.

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Olmuyor. Onun için fazla vakit vermeye ihtiyaç yok efendim.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe-Plan Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, kanunun tam bir adaletle, düzenle işleyebilmesi için, aslında buradaki tarihin de 1 . 3 . 1981 olması lazım. Ancak bize intikal eden hesaplara göre, Maliye bundan 3 ay için 7,5 milyar lira gelir tasavvur ediyor. Böyle bir değişiklik yapmaktansa, 7,5 milyar lirayı almak bugünkü bütçe uygulaması bakımından çok

daha yerinde. Bu nedenle 1.1.1981 tarihi uygun tarih olur.

BAŞKAN — Uygundur zaten, onu diyoruz.

Başka söz almak isteyen olmadığına göre, 4 ncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5 nci maddeyi okutuyorum :

Yürütme :

MADDE 5. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — 5 nci madde üzerinde söz almak isteyen?.. Yoktur.

5 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunun tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Efendim, saat 17.45'te toplanılmak üzere birleşime ara veriyorum.

Kapanma Saati : 17.25

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 17.45

BAŞKAN : Orgeneral Kenan EVREN (Devlet Başkanı, Genelkurmay ve Milli Güvenlik Konseyi Başkanı)

ÜYELER : Orgeneral Nurettin ERSİN (K. K. K. ve Milli Güvenlik Konseyi Üyesi)

Orgeneral Tahsin ŞAHİNKAYA (Hv. K. K. ve Milli Güvenlik Konseyi Üyesi)

Oramiral Nejat TÜMER (Dz. K. K. ve Milli Güvenlik Konseyi Üyesi)

Orgeneral Sedat CELASUN (J. Gn. K. ve Milli Güvenlik Konseyi Üyesi)

BAŞKAN — Efendim, 2 nci Oturumu açıyorum.

III. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

4. — 1318 sayılı Finansman Kanununun Taşıt Alım Vergisine İlişkin Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Bütçe - Plan Komisyonu Raporu. (1/48) (S. Sayısı : 65) (1)

BAŞKAN — Gündemimizin 4 ncü sırasındaki, 1318 sayılı Finansman Kanununun Taşıt Alım Vergisine İlişkin Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve bu konudaki Bütçe Plan Komisyonu Raporu. 65 sıra sayısı ile basılıp dağıtılmıştır.

Tasarıyı görüşen Komisyon ve Bakanlık temsilcileri yerlerini aldılar.

Tasarının tümü üzerinde görüşmelere geçmeden evvel, Komisyonun tasarısı üzerinde bir diyeceği var mı?

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, yüksek malumları olduğu üzere, Taşıt Alım

Vergisi, taşıtların alımında taşıtların ağırlıklarına ve yaşlarına göre alınan maktu bir vergidir. Taşıt Alım Vergisinin yıllık miktarı bugün toplam vergilerimizin içinde binde 3 rakamını vermiştir, % 1-2'den başlamış binde 3'e kadar inmiş; hakikaten bir vergi kaynağı olarak etkinliğini tamamen yitirmiştir. Bu nedenle tasarıda, aşağı - yukarı 9-10 misli bir artış yapılmıştır. Bu rakamları benimsiyoruz.

Bunun dışında önemli bir değişiklik olarak, kanuna bir 4 sayılı tarife eklenerek yat, kotra, her türlü içten ve dıştan takma motorlu özel teknelerle, uçak, helikopter ve traktör de vergilendirilmiştir. Bunu da benimsiyoruz.

Sadece tasarının 4 ncü maddesiyle ilgili küçük bir ilave yapmaktayız. Yüksek müsaadeniz olursa, madde gelince orada arz ederiz.

BAŞKAN — Peki, teşekkür ederim.

Kanunun tümü üzerinde söz almak isteyen var mı efendim? Yoktur.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler bitmiştir.

(1) 65 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 nci maddeyi okutuyorum :

1318 Sayılı Finansman Kanununun Taşıtl Alım Vergisine İlişkin Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı.

MADDE 1. — 29.7.1970 gün ve 1318 sayılı Finansman Kanununun 1 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Mevzu ve Mükellef

Madde 1. — Bu Kanunun 4,5 ve 6 ncı maddelerinde yazılı taşıtların;

a) Her ne şekilde olursa olsun iktisap edilmesi, (Mülkiyeti muhafaza kaydıyla veya sair âkitlere göre iktisaplar dahil; anabayi, bayi, bölge bayii, yetkili satıcı ve acentelerle, Maliye Bakanlığınca bu nitelikte oldukları tespit edilenerin, yalnızca satmak üzere iktisap ettikleri plâkasız taşıtlarla, veraset yoluyla intikaller hariç),

b) Yurt dışında iktisap edilerek Türkiye'ye ithal edilmesi,

c) Vekâletname ile tasarruf hakkının devralınması,

Taşıtl Alım Vergisine tabidir.

Taşıtl Alım Vergisinin mükellefi, bu kanunun 4,5 ve 6 ncı maddelerinde yazılı, yukarıda belirtilen şekilde, iktisap eden, yurt dışında iktisap ederek Türkiye'ye ithal eden veya bunların tasarruf hakkını devralan gerçek veya tüzelkişilerdir.»

BAŞKAN — Peki, tüzelkişiler dedikten sonra (") tırnak işareti kapandı; nerede açıldı o tırnak işareti? Açılış yeri yok.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Madde başlığında Sayın Başkanım, (Mevzu) kelimesinden evvel. Madde 1 var, onun üstünde başlık olarak «Mevzu ve mükellef» var.

BAŞKAN — Olmaz öyle şey.

MİLLET MECLİSİ KANUNLAR MÜDÜRÜ ORHAN DÜLGERLER — Kanun yazılırken atılacak Sayın Başkanım.

BAŞKAN — Tamam.

1 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Buyurun efendim.

ORGANAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sayın Başkanım, bu maddenin bu şekilde, yurt dışında iktisap edilerek Türkiye'ye ithal edilmesi ve diğer hususları

ihativa edip genişletilmesinden amaç ne? Çünkü eski kanun maddesinde zannediyorum daha kısa bir ifade ile verginin temelini teşkil eden mevzu ve mükellef belirtilmiş durumda; onu anlayamadım efendim.

BAŞKAN — Evet efendim, Hükümet Temsilcisi arkadaşımız?..

AHMET DOĞU (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Başkanım, bu konuda bizim bir uygulamamız vardı. Yurt dışından ithal edip Türkiye'ye araba getirenleri biz bu genel hükümlerden hareketle vergilendirme cihetine gidiyorduk; fakat Danıştayla büyük ihtilaflarımız çıktı, birbirini tutmaz kararlar verdi Danıştay; birine «evet» dedi, daha sonra onu değiştirdi «hayır» dedi. Buna bir açıklık getirmek için maddede böyle bir hüküm tedvinini uygun bulduk.

BAŞKAN — Yani, onlar da bu vergiye tabi değil miydi bundan evvel?

AHMET DOĞU (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — Biz tabi olduğunu iddia ediyorduk efendim, Danıştayın birbirini tutmaz hükümleri..

BAŞKAN — Kanunda olmadığı için.

AHMET DOĞU (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — Evet efendim.

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Bir de efendim, zannediyorum vekâletname ile tasarruf hakkının devri oluyordu, bu vergiden kaçmak için. Trafikte devrini tam yapmıyor, noterde bir vekâletname ile devrediyordu ve bu vergiyi ödemiordu. Şimdi o (c) fıkrası vekâletname ile tasarruf hakkının devir alınması da bu vergi kapsamı içine alındı. Esas değişiklik oradadır.

BAŞKAN — Evet efendim.

ORGANAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Benim hatırımda kaldığına göre, Bedelsiz İthalat Kararnamesi içerisinde yurt dışında tedarik edilen diğer emtia ile beraber otomobil de belirli şekilde vergilendirilir. Şimdi Finansman Kanununa koymakla Bedelsiz İthalat Kararnamesini kanunlaştırmış oluyoruz otomobiller için. Böyle bir zorunluluk var mı efendim? Evvelce kararnameyi rahatlıkla değiştirebilmek, düzeltilebilmek mümkündü; ama bunu kanunlaştırdığımız zaman, tekrar kanunu değiştirmek gerekir.

BAŞKAN — Hayır, «eskiden de alıyorduk» diyor.

ORGANAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Efendim, arz ediyorum; evvelce bu, Bedelsiz İthalat Kararnamesinin bir unsuru olarak geliyordu. Dışarda hizmet edenler,

dışarda para kazananlar, bu kararnameye bağı olarak, sık sık değıştirilen esaslara göre bu paralarını mal olarak Türkiye'ye getirebiliyorlardı, otomobil de bunlardan bir tanesi idi.

Şimdi kanuna bu fikrayı eklemekle yurt dışında iktisap edilerek Türkiye'ye ithal edilen otomobillerin gelişini kanuna bağlamış oluyoruz.

BAŞKAN — Yani, vergiye tabi oluyor.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Yani rüsumat sağlıyoruz, o zaman da alıyoruz Başkanım. Ama ne vama bedelsiz olarak ithalini kanunlaştırıyoruz, kararnameden yukarı çıkarıyoruz.

MALİYE BAKANİ KAYA ERDEM — Şimdi şunu arz edeyim Sayın Başkanım: Burada koyduğumuz vergi kapsamına alma konusunda getirdiğimiz hükümlerin hiçbir tanesi kanuni bir hak olarak gelmiyor. Zannediyorum Vergi Usul Kanununda bir hüküm, hatta daha evvelki kanunlarda da hükümler getiriliyor. Mesela Hazine arsasına bina yapan bir kim-seden, harç alıyoruz; fakat o harç almamız onun hiçbir zaman o gayrimenkule kanuni yönden sahip olmasını getirmiyor. Vergi Usul Kanununda bu hususa ait bir madde de vardır.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Bu bir müsaade demektir.

BAŞKAN — Yani verilmişse bu müsaade ve getirmişse, vergiye tabidir; Yoksa muhakkak getirir demek değildir. İcap ederse kaldırabilir. O ayrı çünkü. İcap ederse gene yasaklayabilir araba ithalini. Nitekim, şu kadar tona şu kadar model deyip saymıştır.

MALİYE BAKANİ KAYA ERDEM — Evet öyleydi, 1 700 cc.'den yukarı olanların Türkiye'ye ithali yasaktır.

BAŞKAN — Bu yalnız, bu gibi taşıtlardan da buraya girerken vergi alınacağını hüküm altına almıştır, garanti altına alıyor.

MALİYE BAKANİ KAYA ERDEM — Evet.

Bir de, vekâletname ile bunu ödememek için başkasına satış yapar da mülkiyet değıştirmezse onu da yine kapsam içine alıyor.

BAŞKAN — Evet.

Başka bir husus var mı?

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Bu açıklama yeterli oluyor kanun konusunda.

Sağolun.

BAŞKAN — Başka söz almak isteyen olmadığına göre, 1 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum :

MADDE 2. — Aynı Kanunun 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değıştirilmiştir.

«Tarifler

Madde 2. — Bu Kanunda kullanılan tabirlerin taşıdıkları anlamlar 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununun 2 nci maddesine göre tayin edilir.»

BAŞKAN — Madde üzerinde söz almak isteyen var mı?... Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 ncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3. — Aynı Kanunun 3 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değıştirilmiştir.

«Muafliklar ve İstisnalar

Madde 3. — a) Genel bütçeye dahil daireler, katma bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyelerle köy tüzelkişiliklerince iktisap edilerek bu daire ve idareler adına kayıt ve tescil edilen taşıtların (Bu dairelere bağı olup ayrı tüzelkişiliğı bulunan iktisadi işletmeler ile özel kanunlarında malları devlet malı sayılmış olan kuruluşların taşıtları hariç),

b) 1615 sayılı Gümrük Kanununun 9 ncu maddesinde yer alan diplomatik muafiyet hükmünden yararlanan taşıtlarla, aynı Kanunun 119 ncu maddesinin 13 ncü fıkrasındaki geçici muaflik rejimine tabi olan taşıtlar,

c) Bizzat maluller tarafından iktisap edilerek kullanılan ve özel tertibatlı olarak imal edilmiş taşıtlar, Bu vergiye tabi değıldir.»

BAŞKAN — Komisyon sözcüsü arkadaşımızın madde üzerinde bir diyeceğı var mı?

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Yok.

BAŞKAN — 3 ncü madde üzerinde söz almak isteyen üye var mı?..

Yalnız bu «1615 sayılı Gümrük Kanununun 9 ncu maddesinde yer alan diplomatik muafiyet hükmünden yararlanan taşıtlarla...» diyor, bunlar hangisidir, diplomatik muafiyetler?

MALİYE BAKANİ KAYA ERDEM — Elçi, maslahatgüzar v.s. müttekabiliyet esasına göre oluyor bu.

BAŞKAN — Peki, «119 ncu maddesinin 13 ncü fıkrasındaki geçici muaflik rejimine tabi olan taşıtlar» deniyor, bunlar nedir?

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Geçici olarak Türkiye'ye gelip, belirli bir süre kalıp, tekrar giden arabalar,

BAŞKAN — 3 ncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4 ncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 4. — Aynı Kanunun 4 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Vergileme Ölçü ve Hadleri

MADDE 4. — Otomobil, kaptıkaçtı, panel ve arazi taşıtları aşağıdaki I sayılı tarifeye göre vergilendirilir.»

I SAYILI TARİFE

Taşıtların yaşları ile bunlar için ödenecek vergiler

Taşıtların net ağırlığı	1	2 - 3	4 - 5	6 - 8	9 - 11
	Yaş TL.	Yaş TL.	Yaş TL.	Yaş TL.	Yaş TL.
950 kgr. ve daha aşağı	30 000	20 000	15 000	10 000	7 500
950 - 1 200 kgr. kadar	50 000	35 000	25 000	15 000	12 500
1 201 - 1 600 kgr. kadar	70 000	50 000	35 000	22 500	17 500
1 601 - 1 800 kgr. kadar	100 000	70 000	50 000	32 500	25 000
1 801 ve daha yukarı	120 000	90 000	65 000	45 000	30 000

Bu hadler, spor veya lüks otomobiller için % 100 zamlı uygulanır.

Mükellefin kendisi, eşi ve bakmakla yükümlü olduğu aile fertlerinin sahip oldukları bir otomobil için bu hadler, birden ziyade otomobil alınması halinde, bu hadlerin iki katı uygulanır.

BAŞKAN — Komisyonun bu madde hakkında değişikliği var. Bir izahatta bulunacak mısınız?

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Efendim, aslında okunan madde, bizim, teklif ettiğimiz maddedir. Hükümetin teklifindeki, «Bu hadler, spor veya lüks otomobiller için % 100 zamlı uygulanır» dan sonra; «Mükellefin kendisi, eşi ve bakmakla yükümlü olduğu aile fertlerinin sahip oldukları bir otomobil için bu hadler, birden ziyade otomobil alınması halinde, bu hadlerin iki katı uygulanır» fıkrasını ekliyoruz. Bir arabanın zaruri bir ihtiyaç maddesi; ama birden fazlasının bir nevi lüks olduğu ve önlenmesi gerektiği kanısındayız.

BAŞKAN — Buna Hükümet Temsilcisi ne derler?

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Efendim, arkadaşım daha fazla izahat verecek. Yalnız bir tek endişemiz var; gayet tabii ki, fikir olarak çok yerinde, yalnız uygulama yönünden bunu tespitimizin ne derece güç olacağını takdirlerinize arz ederim. O yönü ile arkadaşlar izahat vermek istiyorlar.

BAŞKAN — Buyurun.

AHMET DOĞU (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Başkanım, bir ailenin bütün fertleri eğer vergi dairesince bilinebiliyorsa bu madde yürür. Bir ailenin bütün fertlerinin nerede olduklarını, hangi şehirde ikamet ettiklerini eğer bilemiyorsak, bu maddeyi yürütmeye imkân yoktur.

BAŞKAN — İhbar üzerine...

AHMET DOĞU (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — İhbar olursa zaten biz rahatlıkla yaparız bu işi.

BAŞKAN — Öyle,

AHMET DOĞU (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — Başka türlü olmaz.

BAŞKAN — Evet, buyurunuz Komisyon.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, tabii Hükümet Temsilcisinin ifadesinden, sanki bütün kanunlarımızı % 100 uygulayabiliyoruz imtiyaz çıkıyor. Gelir Vergisi için tahsil nispetinin çok az olduğundan devamlı şikâyet ederler; Türkiye'de şu anda bütün kanunlar beyan esasına göredir, vatandaşın beyanına itibar edilir; burada da ona itibar edilecektir, % 100 olmayabilir, % 50'sini bile önlesektir diye düşünüyoruz.

BAŞKAN — Kaldı ki, İhtisas Komisyonunun bu maddeyi değiştirmesindeki maksadı, eğer bir aile içerisinde birkaç tane otomobil alınabiliyorsa, demek

onlar çok zengin kişilerdir. Hem aile reisi, hem karısı, hem çocuğu ayrı ayrı otomobil kullanıyorsa, bu kadar parası olan kişi de o vergiyi ödesin demektir. Değil mi, onu kast ediyor?

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Evet.

BAŞKAN — Ve bunların da bunu kaçıracağına tahmin etmiyorum, kaçırırsa zaten onu ihbar edenler olur.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Tabii.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Saltık,

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Birden fazla otomobille ailesinin geçimini sağlıyorsa, o takdirde deminki münakaşa ettiğimiz açıdan biraz farklı bakmamız gerekecektir. Eğer yalnız zevki için veya yalnız kendini veya çocuklarını taşımak için kullanıyorsa durum değişir; ama bir aile düşüncün ki, kendisinin ve oğlunun 2 tane kaptıkaçtı vardır, yukarıdaki tarif hepsine sığıyor, kendisi bu vergiyi verecektir, oğlu kaptıkaçtıyı aldığı zaman 2 kat vergi verecektir anlamını kastetmiyorum Komisyon efendim,

O bakımdan, meseleye bu açıdan da bakmak lazım. Yani mesleği ile ilgili faaliyetler dışında tedarik edilecek ikinci otomobiller eğer bir lüks olarak düşünülüyorsa aile de fazla vergilendirilmelidir, ona iştirak ederim; ama, ondan geçimini sağlıyorsa bunu açıklamakta fayda var.

BAŞKAN — Evet, ne diyor Komisyon efendim?

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, madde başlığında «Otomobil, kaptıkaçtı, panel ve arazi taşıtları» denildiği halde, bir yanlış anlaşılma olmasın diye, buraya «Otomobil» kelimesini özellikle yazdık. Yalnız otomobiller içindir.

BAŞKAN — Tamam. Yani diğerlerine değil; kaptıkaçtı, otobüs de olabilir. Yani bir ailenin işletmek için 4 - 5 tane kamyonu olabilir.

«Binek otomobili» demeye gerek var mı? «Otomobil» kâfi gelir mi?

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — «Otomobil» kâfi gelir. Yalnız efendim, «Bakmakla mükellef olduğu aile fertlerini» biraz daha, mesela,

«Bakmakla mükellef olduğu çocukları» diye, daha böyle...

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, «Bakmakla mükellef olduğu aile fertleri» deyimi, bizim 211 sayılı İçişler kanunlarından tutun, bütün kanunlarımızda çok geniş olarak ve aynı kelimelerle kullanılan bir ifadedir. Bütün kanunlardan ne anlıyorsak burada da onu anlamak manası ve diğer kanunlara da paralellik sağlasın diye bunu böyle koyduk, bilerek koyduk.

BAŞKAN — Evet, annesidir, babasıdır.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Tahsildeyse, 25 yaşına kadar çocuğudur; evlenmemişse, her yaşa kadar kızıdır; bunlar artık Türk hukuk sistemi içerisinde belirlenmiştir.

BAŞKAN — Buna bir itiraz var mı efendim? Başka söz almak isteyen?

Buyurun efendim, Sayın Orgeneral Ersin.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Yaşların artması nispetinde filvaki vergiler inmiş; bilhassa 1 200 kg - 950 kg ve daha aşağısının en çok kullanılan tipler olduğu; binaenaleyh, bu rakamlarda biraz fazlalık gördükleri ifade edildi.

Yalnız bu tipler için, bu vergilerin biraz daha düşürülmesi mümkün olabilir mi? Bunların vergisi 12 500 liraya kadar çıkıyor. Bunlar, ekseriya memur zümresinin kullandığı yaşları da fazla olan araçlar olduğuna göre, acaba bunda bir indirim düşünülebilir mi?

BAŞKAN — Buyurun efendim.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, malumualiniz, bu husus, arabayı alan için mevzuubahistir. Arabayı alan, 9 yaşındaki bir araba için bir defaya mahsus olmak üzere 12 500 lira ödeyecektir. O bakımdan Hükümet teklifini uygun görmüştük.

BAŞKAN — İlk alırken verecek,

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Bir defaya mahsus olarak, ilk alırken verecek, yani Taşıtlar Vergisi değil, Taşıtlar Alım Vergisidir; bir defaya mahsus olmak üzere ödeyecektir.

BAŞKAN — Başka söz almak isteyen var mı?.. Yoktur,

4 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5 nci maddeyi okutuyorum :

MADDE 5. — Aynı Kanunun 5 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 5. — I sayılı tarife kapsamı dışında kalan motorlu kara taşıtlarından minibüs ve otobüslerle trolleybüs, kamyon, kamyonet, çekici ve benzerleri aşağıdaki II sayılı tarifeye göre vergilendirilir.

II SAYILI TARİFE

Taşıtların Yaşları ile Bunlar İçin Ödenecek Vergiler

Taşıtların Cins ve İstiap Hadleri	1	2 - 3	4 - 5	6 - 8	9 - 11
	Yaş TL.	Yaş TL.	Yaş TL.	Yaş TL.	Yaş TL.
a) Kamyonet, kamyon çekici ve benzerleri (istiap haddi) :					
1. 3 500 kg.'a kadar	56 000	36 000	24 000	18 000	12 000
2. 3 501 - 5 000 kadar	72 000	48 000	36 000	27 000	18 000
3. 5 001 - 10 000 kg.'a kadar	96 000	60 000	54 000	45 000	30 000
4. 10 001 ve daha yukarı	112 000	78 000	66 000	51 000	36 000
b) Minibüs - otobüs, trolleybüs ve benzerleri (oturma yeri) :					
1. 25 kişiye kadar	64 000	42 000	30 000	24 000	18 000
2. 26 - 35 kişiye kadar	88 000	60 000	48 000	33 000	24 000
3. 36 ve daha yukarı	112 000	78 000	66 000	51 000	36 000

BAŞKAN — 5 nci madde üzerinde Komisyon Sözcüsününün bir diyeceği var mı efendim?

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN — Bu madde üzerinde söz almak isteyen üye var mı?. Yok.

5 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6 nci maddeyi okutuyorum :

MADDE 6. — Aynı Kanunun 6 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddenin sonuna IV sayılı tarife eklenmiştir.

«Madde 6. — Motosikletler (Motorlu bisikletler dahil), yük ve yolcu motosikletleri ile triportörler aşağıdaki III sayılı tarifeye göre, yat, kotra ve her türlü içten ve dıştan takma motorlu özel tekneler, özel amaçla kullanılan Uçak ve helikopterlerle traktörler IV sayılı tarifeye göre vergilendirilir.»

III SAYILI TARİFE

Taşıtların Yaşları ile Bunlar İçin Ödenecek Vergiler

Taşıtların Cinsi	1	2 - 5	6 - 11
	Yaş TL.	Yaş TL.	Yaş TL.
Motosiklet	3 000	1 800	1 200
Yük veya yolcu motosikleti	6 600	4 200	3 000
Triportör	9 000	6 600	4 800

IV SAYILI TARİFE

Taşıtın Cinsi ve Motor Gücü (BG)	Her Motor Gücü Birimi (BG) İçin Ödenecek Vergi Miktarı (TL. Olarak)
A) Yat, kotra ve her türlü içten ve dıştan takma motorlu özel tekneler;	
10 - 50 BG'ye kadar olanlar	1 500
51 - 150 BG'ye kadar olanlar	1 750
151 - BG ve daha yukarı olanlar	2 000
B) Uçaklar ve helikopterler	
150 BG ve daha aşağı	1 500
151 - 200 BG'ye kadar olanlar	1 750
201 - 300 BG'ye kadar olanlar	2 000
301 - BG ve daha yukarı	2 250
C) Traktörler	1 500

Bu tarifede belirtilen traktörler fabrika, anabayi, bayi, bölge bayi, yetkili satıcı ve acentelerden fatura ile iktisabında veya yurt dışından ithalinde bir defaya mahsus vergilendirilir.

BAŞKAN — Bu madde üzerinde Komisyonun diyeceği var mı efendim?

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, kısa bir açıklamada bulunmak istiyorum.

Madde metnine, motorlu taşıt aracı olan deniz, hava taşıtları ile, traktörün katılması hakikaten yerinde olmuştur. Burada traktörün her beygircü için 1 500 lira, - en küçük traktör aşağı yukarı 80 beygircünde olduğuna göre, 120 000 lira - fazla görür. Ancak, yüksek malumlarınız, zaten zirai kazançlardan, bütün çabalarımıza rağmen, yeterince bir tahsilat yapamıyoruz. Hiç değilse burada bu şekilde bir miktar vergi almak yerinde olmuştur. O nedenle teklife aynen katılıyoruz.

BAŞKAN — Şimdi burada, uçaklara ve helikopterlere, beygircüüne verilen 1 500 lira; yat, kotra, ve içten dıştan takılı motorlara verilen de 1 500 lira; ikisi de aynı aşağı yukarı. Bir helikopter ve uçak fiyatı ile; kotra, yat ve içten dıştan takılan motorlu özel teknelerin fiyatı bir olur mu? Biraz az geldi bana bu rakam; uçak ve helikopterlere verilen hem az, hem kotra başka, yat başka.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — O zaman dıştan motor takılan deniz taşıtları ayrı. Bir sandala bir motor taktınız mıydı, o da aynı oluyor. Yani farklılıklar olması lazım.

BAŞKAN — Buyurun efendim.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sayın Başkanım, bu kanuna ilk defa özel uçaklar ve helikopterlerden vergi alınması hususu getiriliyor. Haddizatında Türkiye'de şu anda bu vergiyi verecek, belki birkaç kişi ve birkaç kuruluşun ibarettir; ama Türkiye'de de Avrupa'daki gibi süratle, spor için veya kendi özel işlerini yürütmek için uçak alımı başladığında, o vakit daha makul bir had bulunacaktır. Öyle anlıyorum ki, elde kıstas olmadığı için beygir gücünü esas olarak almışlar; oturup uzun bir incelemeye de imkân olmadı: «Kaç beygircüklük uçaklar bugün piyasada kaç bin liradır, ne kadar dolardır, ne kadar lira olarak gelir, yatlarla arasındaki farklar nedir?»

Onun için, müsaade ederseniz, bu şekilde kanunlaşsın. Zaten çok az bir uygulama bulacaktır, yedi sekiz tane; ama bir giriş noktasıdır kanunda, bundan sonra devam edecektir.

BAŞKAN — Diğerinde olduğu gibi, Maliye Bakanlığının, bu rakamları değiştirme yetkisi var mı?

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Yok, hayır. Yalnız, endekslleme ile bulduk sadece; yani asgari ücretteki artış oranı nispetinde bir artış söz konusudur; fakat uygulama hakikaten yok ve elimizde kıstas da olmadığı için, standart olarak bir şey yapılamadı. Belki, uygulaması çok sonra gelecek yıllarda olacak bir şey; ne derece olacağı da belli değil.

BAŞKAN — Buyurun Orgeneral Şahinkaya.

ORGENERAL TAHSİN ŞAHİNKAYA — Havacılıkta, helikopterde beygircü tanımlı kullanılmaz; belki küçük tayyarelerde kullanılır. Binaenaleyh, ben de Saltık Paşa gibi düşünüyorum; eğer ilk defa

olarak geliyor da, burada bunu vergilendiriyorsak, bunu da iyice etüt etmek lazım. Çünkü kullanılan tayyarenin beygircü diye bir şey yok, çünkü thrust'la, çekişle ilgili. Ekserisi ya bizim o jet abortion gibi oluyor veyahut da tamamen jet motorları oluyor efendim; kullandığı yakıt da JP4; oktanlı benzin kullanıyor; traktörle aynı şekilde yapıyoruz Komutanım. Oktanlı benzin Türkiye'de en pahalı benzin, yani tayyare kullanıyor. Binaenaleyh, biraz evvel sizin temas ettiğiniz gibi, tayyareye takdir edilen para ile, kotraya takdir edilen para arasında fark olması lazım; çünkü en pahalı malzemeyi kullanıyor. Binaenaleyh, burada şimdi beygircü cevap vermez, haddizatında birim olarak yanlış; ama ilk defa girsin...

BAŞKAN — O zaman neye göre alacaklar?

ORGENERAL TAHSİN ŞAHİNKAYA — Halihazırdaki mevcut tayyarelere bakmak lazım, güçleri nedir acaba diye.

BAŞKAN — Şimdi böyle birkaç tane var.

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Özel maksatla kullanıldığı için bilmiyorum; tahmin ediyorum...

ORGENERAL TAHSİN ŞAHİNKAYA — Belki küçüklerde vardır; helikopterler varsa eğer?.. Çünkü, birisi de helikopter alır efendim; fakat buradaki güçlere uymaz; ama uygulanmasında da büyük fayda var.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Alanları bundan hariç mi tutacağız?

BAŞKAN — Tabii. Bundan sonra alınacaklara...

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Hayır; ilaçlama için kullanılan helikopterler, küçük uçaklar bu verginin dışında bırakılmıştı.

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Madenin başında var, «özel amaçla kullanılan uçak ve helikopterler» diye.

BAŞKAN — Hangi maddede var efendim o?..

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Yukarıda 6 ncı maddenin son satırı : «Özel amaçla kullanılan uçak ve helikopterlerle, traktörler...» denilmiş.

BAŞKAN — «Özel amaçlı» deyince hepsi girer.

Evet buyurun.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, buraya «Özel amaçla kullanılan uçak ve helikop-

terler» lafından sonra, «ilaçlamada kullanılanlar hariç» demezsek, onlar da bu vergiye girerler. Çünkü, o da o amaçtır.

ORGENERAL TAHSİN ŞAHİNKAYA — İlaçlamayı yapan tayyareler çok para kazanıyor ama.

BAŞKAN — Almak lazım, onlar da ticari maksatla kullanılıyor.

ORGENERAL TAHSİN ŞAHİNKAYA — Çok para kazanıyorlar, onların da girmesi lazım.

BAŞKAN — Girerse mesele yok, hepsi girer. Yani, uçak, ilaçlıyorsa, bir traktör de çift sürüyor; ondan alıyoruz, ötekenden de alınacak. Yani, özel amaçlı uçak, işte ilaçlama için kullanılıyor; mesele yok o da dahil.

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Sayın Başkanım, anılan yatlar, tamamen özel kullanılan tekneler oluyor. Aynı maksatla, kendi özel zevki, spor, bir yere gidebilmek gibi maksatlarla kullanılan uçak ve helikopterler için bu vergi getiriliyor.

BAŞKAN — Yani, ilaçlama için alınmayacak mı?

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Alınmayacak. Düşünülen bu idi; bizler böyle anlamıştık meseleyi. Çünkü, yatlar tamamen bu maksat için; herhangi bir şirketin, bir kuruluşun kullandığı bir motoru var ise, bunlar bu şeye tabi değil.

BAŞKAN — Yat yok burada, yalnız uçak ve helikopterlerle, traktörler var. Özel amaçla traktör kullanılmaz ki. Burada «özel amaçla» tabiri hepsine ait.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Değişecek çok şey var efendim; «ve ayrıca traktörler» demek lazım.

BAŞKAN — Tabii «... uçak ve helikopterlerle, traktörlerle...» demek lazım ona. Öyle zaten «... helikopterlerle...» Fakat yine yanlış anlaşılır bu.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, «... özel amaçla kullanılan uçak ve helikopterlerle - ilaçlamada kullanılanlar dahil - traktörler, 4 sayılı tarifeye göre vergilendirilir» deyip, onun açık ve seçik vergilendirileceğini koyalım oraya. «... Helikopterlerle...» sözünden sonra parantez içinde «ilaçlamada kullanılanlar dahil» diyelim.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Bir konuyu görüşmekte fayda var.

İlaçlama için, Türk Kuşunun elindeki uçaklar veya Türk Hava Kurumunun elindeki uçaklar kullanılır; yani ilaçlamada kullanırlar.

Bunları alırken, büyük paralar verecek.

BAŞKAN — Ama satın alırken verecek bunu.

ORGENERAL TAHSİN ŞAHİNKAYA — Bir traktörden farklı olması lazım.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — «İlaçlamada kullanılanları dahil edelim» mi diyorsunuz, yoksa etmeyelim mi?

BAŞKAN — Edelim. Çünkü onu kullanan ticari amaçla almış; birçoklarını biliyoruz : Uçak almış, dönüm üzerine dünyanın parasını alıyor. Öteki, hiç olmazsa nakil vasıtası olarak kullanıyor, bir yerden bir yere gidecek. Yani zengin olduğu için almıyor, bundan bir şey kazanıyor o. Otobüs alan, insan taşıyor, ondan alıyoruz; otomobil alan, ondan para kazanıyor, ondan alıyoruz; peki uçak alan?.. Bunlar insan taşıyan veya ilaçlasın, ne olursa olsun, para kazanıyor.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — O halde, «özel amaçla» kelimelerini olduğu gibi çizelim; «uçak ve helikopterlerle traktörler» diyelim.

BAŞKAN — «Özel amaçla» kelimelerini sildik mi, mesele kalmaz zaten.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Türk Kuşu girer herhalde bunun içine. Yani Türk Kuşu her halükârda verecek o parayı.

BAŞKAN — Bu maddenin Komisyona iade edilerek yeniden yazılması lazım; çünkü «beygircü» falan da yok zaten uçaklarda, onun da değişmesi lazım.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Müsaade ederse- niz, bu maddeyi Komisyona geri alalım, bir kere daha inceleyelim, yeniden kaleme alalım, görüşlerinizi bir kere daha doğru olarak anlamak için.

Ticari amaçla kullanılan Türk Hava Yollarının veya benzeri şekilde kurulmuş şirketlerin uçaklarını bu şekilde vergilemeyi düşünmemiştik. İlk anda, spor veya benzeri maksatlarla Türkiye'de yavaş yavaş gelişmekte olan küçük uçak ve helikopterler bir noktada, şu anda lüks sayılabilecek bir kullanma aracı olduğundan, vergilendirilmesi düşünülmüştü. Türk Hava Yolları ve benzeri hava ulaştırma şirketlerinin almış olduğu uçakları değil; fakat bunun dışındaki diğer küçük uçak ve helikopterleri kastediyoruz herhalde.

Eğer müsaade ederseniz, Komisyon, kanunun bu maddesini bunu kapsayacak şekilde kaleme alsın.

BAŞKAN — Yani, herhangi bir helikopter ve uçak almışsa, bununla kendisi gidiyor geliyorsa; nakil vasıtası olarak kullanıyorsa veya ilaçlama yaptırıp, ondan bir kazanç elde ediyorsa, bunlardan bu alım vergisi alınacak; fakat, Türk Hava Yolları gibi, yurt içinde ve yurt dışında insan taşıyanlardan alınmayacak.

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Bursa Hava Yolları var; yeni kurulan özel bir şirket.

ORGENERAL TAHSİN ŞAHİNKAYA — On- dan alınması lazım, özel o.

BAŞKAN — Tabii ondan da almak lazım.

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Şimdi, tabii burada ayırım çok güç. Yani, alınırsa genelde, hepsinden almak gerekir. Türk Hava Yollarını istisna...

BAŞKAN — Türk Hava Yollarından alsanız ne olacak? Zaten Devletin.

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Evet, Devlet oluyor.

ORGENERAL TAHSİN ŞAHİNKAYA — Ka- mu kuruluşu değil mi Türk Hava Yolları? Onu ayır- sın.

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Vergide genellikle, devlet bir taraftan verip bir taraftan olsa da, genellemeyi yapmak gerekir.

BAŞKAN — O zaman, Sıfahlı Kuvvetler de alı- yor; uçak alıyor, helikopter alıyor...

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Onun özelliği var efendim.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Gü- venlik Konseyi Genel Sekreteri) — Efendim, başta bir genelleme var da; gerekiyorsa o genellemeye, uy- gun gördüklerinizi dahil edeceğiz. Belki, yalnız bu değil, bundan başka maddeleri de tekrar gözden ge- çirmek gerekecek. İlk genellemede, «savunma ama- çlarıyla ve şu, şu amaçlarla alınanlar hariç» denilen bir madde vardı başlangıçta. O çerçeve içerisinde ka- leme alacağız herhalde.

BAŞKAN — Onun için bunu iade ediyoruz.

ORGENERAL TAHSİN ŞAHİNKAYA — Ve «beygircü» yerine, uçaklarda başka bir ölçü stan- dardı kullanılmalıdır.

BAŞKAN — «Beygircü» değil; onun başka bir tabiri vardır, ona göre kullanılan ölçü alınsın.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Gü- venlik Konseyi Genel Sekreteri) — Evet, havacılıkta kullanılan ölçüleri alalım ve bir noktada maliyete iliş- kin olarak vergileme usulünü inceleyelim.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Zavallı, balıkçılık yapan fakir adamlardan vergi almayın, onlara vergi koymayın; bir teknesi var.

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Onlardan almıyoruz.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, deniz araçlarının, tamamen tepesinde özel tekneler lafı var. Onu getirirken temin etmişiz, zaten onlar, tonajı ne olursa olsun, dahil değil.

BAŞKAN — O halde, 6 ncı maddenin Komisyonuna iadesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir. 6 ncı madde Komisyonuna iade edilmiştir.

7 nci maddeyi okutuyorum :

MADDE 7. — Aynı Kanunun 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Verginin Tarhı

Beyan Esası :

Madde 7. — Taşıt Alım Vergisi, mükellefin, Maliye Bakanlığınca tespit edilecek esaslara göre, ilgili trafik, belediye, liman, gümrük idareleri veya Ulaştırma Bakanlığı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü ile noterlerce onaylanmış beyannamesi üzerine tarh olunur.

Mükellefler vergiye ilişkin beyannamelerini iktisap, ithal ve devir işleminin tamamlanmasından önce bu işlemlerin yapıldığı yer vergi dairesine vermek zorundadırlar.

Beyannamelerin şekli, muhteva ve ekleri Maliye Bakanlığınca tespit olunur.

BAŞKAN — 7 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı?.. Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8 nci maddeyi okutuyorum :

MADDE 8. — Aynı Kanunun 8 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ödeme Süresi

Madde 8. — Taşıt Alım Vergisi, İktisap, İthal ve devir işlemlerinin ikmalinden önce beyannamenin verildiği yer vergi dairesine ödenir.

BAŞKAN — 8 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı?.. Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9 ncu maddeyi okutuyorum :

MADDE 9. — Aynı Kanunun 9 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Belge İsteme ve Bildirme Görevi

Madde 9. — Trafik, belediye ve liman sicil memurları, noterler, gümrük memurları, Ulaştırma Bakanlığı Sivil Hava Vasıtaları sicil memurları ile yetkili satıcılar ve motorlu araç ticareti yapanlar, iktisap; ithalat ve devir işlemlerinin tamamlanmasından önce, ilgili vergi dairesince düzenlenmiş Taşıt Alım Vergisinin ödendiğini gösterir belgeyi istemeye ve bu belgelerdeki bilgileri muhteva listeleri, işlemlerin bitimini takip eden ayın 15 nci gününe kadar, ilgili vergi dairesine göndermeye mecburdurlar.

Listelerin şekli ve muhtevası Maliye Bakanlığınca tespit olunur.

BAŞKAN — 9 ncu madde üzerinde söz almak isteyen var mı?.. Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10 ncu maddeyi okutuyorum :

MADDE 10. — Aynı Kanunun 10 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Sorumluluk

Madde 10. — Gerekli verginin ödenmesinden önce, işlemleri yapan veya 9 ncu maddedeki mecburiyete uymayan trafik, belediye, liman ve hava vasıtaları sicil memurları ile noterler ve gümrük memurları ve motorlu araç ticareti yapanlar, verginin ödenmesinden mükellef ile müteselsilen sorumludurlar. **Ancak**, bunlar ödemek mecburiyetinde kaldıkları vergiler için mükellefe rücu hakkına sahiptirler.

BAŞKAN — 10 ncu madde üzerinde söz almak isteyen var mı efendim?.. Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Komutanım, 11 nci madde yürürlük maddesidir; 6 ncı madde geldikten sonra okunması gerekiyor.

BAŞKAN — Yürürlük maddesine geldik.

Efendim, 6 ncı maddeyi bizim önerdiğimiz şekilde değişiklik yapıldıktan sonraki ilk celsede konuşuruz.

5. — 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Bütçe - Plan Komisyonu Raporu. (1/49) (S. Sayısı : 66) (1)

BAŞKAN — Efendim, gündemimizin 5 nci sıradaki, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü

(1) 66 Sıra Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

lü Hakkındaki Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve bu konudaki Bütçe - Plan Komisyonu Raporu 66 Sıra Sayısıyla basılıp dağıtılmıştır.

Komisyon ve Bakanlık temsilcileri yerlerini aldılar.

Bu tasarı hakkında Komisyon Sözcüsünün bir diyeceği var mı efendim?

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkındaki Kanun, Devlete, özel idarelere ve belediyelere vergi, resim ve bunların cezalarının takibini ve tahsilini düzenleyen bir Kanundur.

Yapılan değişikliklerle bunlar daha etkin bir hale getirilmiş ve farklı yorumlara da neden olan hususlar elden geldiğince giderilmiştir.

Diğer taraftan, önemli bir değişiklik olarak da, amme alacaklarının tahsilinden, gecikme cezası olarak birinci ay alınan % 10 yerinde bırakılmış, öteden beri alışılan; onu takip eden her ay için % 2 olan miktar da, % 3'e çıkartılmıştır ki, bugünkü faiz uygulaması içinde uygun bir rakamdır.

Bu nedenle, yapılan değişiklikleri benimsiyor ve teklife katılıyoruz.

BAŞKAN — Peki, teşekkür ederim.

Tasarının tümü üzerinde söz almak isteyen?.. Yoktur.

Kanun Tasarısının tümü üzerindeki görüşmeler bitmiştir.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birinci maddeyi okutuyorum :

6183 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 9 ncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Vergi Usul Kanununun 344 ncü maddesinde sayılan kaçakçılık halleriyle mükerrer 347 nci maddesinin 1 numaralı bendinde belirtilen hallerde temas eden bir amme alacağının salınması için gerekli muamelelere başlanmış olduğu takdirde vergi incelemesine yetkili memurlarca yapılan ilk hesaplara göre belirtilen miktar üzerinden tahsil dairelerince teminat istenir.»

BAŞKAN — Komisyonun bu madde üzerinde bir izahatı olacak mı?

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Hayır efendim.

BAŞKAN — 1 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı efendim?.. Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İkinci maddeyi okutuyorum :

MADDE 2. — Aynı kanunun 17 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Aşağıdaki hallerden birinin bulunması takdirinde vergi dairesi müdürünün yazılı isteği üzerine defterdar, mükellefin henüz tahakkuk etmemiş vergi ve resimlerinden Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan edilecek olanlarla bunların zam ve cezalarının derhal tahakkuk ettirilmesi hususunda yazılı emir verebilir.»

BAŞKAN — Komisyonun bu madde üzerinde bir izahatı var mı?

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Hayır efendim.

BAŞKAN — İkinci madde üzerinde söz almak isteyen üye var mı efendim?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Üçüncü maddeyi okutuyorum :

MADDE 3. — Aynı kanunun 51 nci maddesinin bir ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Amme alacağının ödeme müddeti içinde ödenmeyen kısmına vade gününü takip eden günden itibaren bir aylık müddet için % 10, müteakip her ay için % 3 gecikme zammı tatbik olunur. Ay kesirleri tam ay olarak hesap edilir.

Gecikme zammı 100 liradan az olamaz»

BAŞKAN — Komisyon, demin zaten bunu izah etmişti: Evvelce % 2 olan, % 3 olmuştur. Değişiklik burada oldu. Başka bir yerde var mı?

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Bu maddede yok.

BAŞKAN — Üçüncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı efendim?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Dördüncü maddeyi okutuyorum :

MADDE 4. — Aynı kanunun 52 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Gecikme zammının tatbik müddeti, amme alacağının tecilinde tecilin yapıldığı, hacizde haczin tatbik edildiği, teminat istenmesi halinde teminatın alındığı, iflas halinde iflâsın açıldığı, haciz halinde bu durumun sabit olduğu güne kadar olan müddettir.»

AHMET DOĞU (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — «Haciz» değil; aciz; «acz» olacak efendim.

BAŞKAN — «Haciz» değil, «acz» olacak, verecek durumda olmama halinde.

«Hacizde, haczin tatbikine...» O doğru. Burada da acz halinde, «i» olmayacak.

Efendim, dördüncü madde üzerinde söz almak isteyen üye var mı?. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Beşinci maddeyi okutuyorum :

MADDE 5. — Aynı kanunun 53 ncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan edilecek vergiler hariç olmak üzere belediye sınırları dışındaki köylerde tahsildarlar tarafından tahsil olunan amme alacakları ödeme süresi içinde ödenmediği takdirde bunlar için yalnız % 10 gecikme zammı uygulanır.»

BAŞKAN — Bu madde üzerinde söz almak isteyen üye var mı efendim?. Yok.

Beşinci maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Altıncı maddeyi okutuyorum :

MADDE 6. — Aynı kanunun 59 ncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Köylerde mal bildirimi, Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan edilecek vergiler dışında kalan amme borçları için köy muhtarlığına da yapılabilir.»

BAŞKAN — Bu madde üzerinde söz almak isteyen üye var mı efendim?. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yedinci maddeyi okutuyorum :

MADDE 7. — Aynı kanunun 65 ncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Bu yerlerde gerek görülen hallerde Maliye Bakanlığınca tespit ve ilân edilecek vergiler için muhtarın veya ihtiyar kurulu üyelerinden birinin huzuriyle tahsil dairesine menkul haczi yaptırmaya o mahallin en büyük mal memuru yetkilidir.»

BAŞKAN — Yedinci madde üzerinde söz almak isteyen?...

Buyurun efendim, Orgeneral Saltık.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sayın Başkanım, bundan evvelki kanunda, köylerde hangi şekilde ve hangi vergilerin alınacağı tadat edilmişken, bu defa Maliye Bakanlığının tespitine bırakıyoruz bu vergileri ve Maliye Bakanlığının tespit edeceği vergileri, köylerde - eğer gerekiyorsa - haciz yoluyla da toplayacağız, diyoruz.

Bu biraz, benim anlayışıma göre hem hukuk prensiplerine zor yaklaşıyor, hem kamuoyunu tatminde zorluk olacak. Köylü, tahsildarın hangi vergiyi toplarken % 10 farklı alacağını, hangisinden haciz geleceğini başından bilmeli. Maliye Bakanlığı, bu kadar geniş kitleye hitap edecek bir konuda daima takdir hakkını kullanmamalı izlenimindeyim.

Bilmiyorum Hükümet ne düşünür efendim?.

METİN ÖZŞAHİN (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — Müsaade ederseniz izah edebilir miyim?

BAŞKAN — Evet, buyurun efendim.

METİN ÖZŞAHİN (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Başkanım, kanun metninde görüleceği üzere, Muamele ve İstidat Vergileri gibi, yürürlükten kalkmış vergiler vardır efendim; bu maddede yaptığımız değişiklik bununla ilgilidir. Kanun, bir usul kanunudur, tahsilata ilişkin bir usul kanunudur. İleride, zamanla hangi kanunların geleceği de belirli değildir; ekonomik olaylara ilişkin olarak yeni kanunlar da gelmektedir. Şayet, kanunda böyle genel bir ifade kullanmazsak burada olduğu gibi, vermek istiyorum; Katma Değer Vergisi bugün yürürlükte değildir, ancak uygulamak çabamız vardır. Bu kanun eğer yürürlüğe girdiği takdirde, bu defa tadadı olarak sayarsak, bazı kanunlar hakkında bu kanun uygulanamaz, ki tahsilat yapamayız.

O nedenle, burada güdülen amaç, sadece, yürürlükten kalkan kanunları uygulamadan kaldırmak, yürürlüğe girecek kanunlar için de, bu kanunlara işlerlik kazandırmaktır. Bir şekli kanundur efendim. Bunu arz etmek istiyorum.

BAŞKAN — Eski kanunda ne yazıyordu? Okuyun efendim.

METİN ÖZŞAHİN (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — «Köylerde haciz: Köylerde ve köy kanunu tatbik edilen bucaklarda menkul mal haczi, haciz varakası düzenlenerek köy ihtiyar kurullarınca yapılır.

Bu yerlerde lüzum görülen hallerde Gelir, Kurumlar Vergileriyle, bu vergilere tabî şahıs ve müesseselere ait Muamele ve İstidat Vergileri için, muhtarın veya ihtiyar kurulu üyelerinden birinin huzuru ile tahsil dairesine menkul malın haczini yaptırmaya o mahallin en büyük mal memuru salahiyetlidir.»

BAŞKAN — Orada sayılmış.

METİN ÖZŞAHİN (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — Burada arz ettiğim, Muamele ve İstidat Vergileri bugün yürürlükte değildir efendim.

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Yürürlükten kalkmış, yok; ömrünü doldurmuş.

METİN ÖZŞAHİN (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — Sadece, Gelir ve Kurumlar Vergisi yürürlüktedir. Muamele vergilerinin yerine, malumunuz, gider...

BAŞKAN — Başka vergiler de gelebilir.

METİN ÖZŞAHİN (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — Gelebilir efendim. Gider vergileri bugün yürürlüktedir.

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — İşletme Vergisi de gelecek Sayın Başkanım.

METİN ÖZŞAHİN (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — Örnek olarak, burada İşletme Vergisi sayılmaktadır. Bunun hakkında uygulama olması gereklidir. Yani bir esneklik yoktur maddede efendim.

BAŞKAN — Evet.

Başka bir şey bir itiraz var mı efendim?.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sayın Başkanım, kanunun köylerde özel düzenleme ihtiyacı evvela toplama güçlüğünden, ondan sonra da, köylerde alınacak vergi türlerinden doğmaktadır ve diğerlerinden farklı olarak da ceza zammında. % 10'la iktifa eder dedik.

Şimdi, hacze kadar giden konularda da köylü, hangi konuda malının haczedileceğini bilmezse bir zorluk olur. Kanunlar değiştiği takdirde, ona bağlı olan diğer hükümler de kendiliğinden değişecektir. Yeni kanunlar geldiği zaman, yeni kanunların da uygulaması mutlaka aynı şekilde sağlanacaktır; ama Maliye Bakanlığı, köylerde şu kanunlar uygulanacak, bu kanunlar uygulanmayacak diye yetkili kılınırsa (ki bu maddeyle bunu yetkili kılıyoruz) bu takdirde köylülerde, yani yaygın kitlede bir tereddüt doğacağı endişesinden sorumu yönelttim efendim.

BAŞKAN — Gene orada da öyle diyordu; en büyük mal memuru...

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Ama bu kanunda

yazılı, bu kanunun içerisinde yazılı vergi kanunları hakkında yapıyordu. Şimdi kendi takdir ettiği kanunlarda olacak efendim.

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Sayın Başkanım, hakikaten öyle.

BAŞKAN — Ama, hangi vengiyi vermemişse, onun hakkında. Zaten o vergilerle ilgili olan Maliye Bakanlığımızdır, toplamaya yetkili odur. Kim yapsın? Nasıl diyelim bunu?

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Sayın Başkanım, burada tabii şu var: Maliye Bakanlığı, hangi vergilerin orada bu şekilde tahsil edilebileceğini bir tebliğle de köylere duyurabilir; yeni ilaveler oldukça da duyurulur ve daha evvelden bu konuda köylüler bilgi sahibi kılınabilir. Bu zaten sağlanıyor.

Gayet tabii, şimdi, bugün için şu, şu, şu vergi kanunları için bu yetki alınabilir. Bütün arkadaşların endişesi şu: Bugün koyacağımız bir kanun yarın değişebilir veya yeni kanun çıkar. Onlar kanunda tadat edildiği için, onların dışında çıkan kanunlar için tereddüt hâsıl olabilir. Bu bakımdan, Maliye Bakanlığının yetki alıp, bunu tebliğle ilan edecek: «Şu, şu vergiler için benim bu şekilde gelip haczetme imkânım var». Bunu tabii köylülere duyurma imkânı mümkün; ama bu yetki, kanunun verdiği bir yetki olacak. Daha evvel vergi kanunları tadat edilmiştir, bir bir yazılmıştır. Onlar için ancak Maliye Bakanlığı bu yetkisini kullanacaktır.

BAŞKAN — Peki, böyle tadat etsek; bundan sonra bir kanun çıksa onu haczetmeye kim yetkili olacak o zaman?

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — O zaman, çıkarılan her kanunda, bu kanunun bu maddesinin ilave edildiğini belirtmemiz lazım. Yeni bir kanun çıktığı zaman, bu kanunun bu maddesine, listeye onun da ilave edildiğini belirtmemiz, çıkan kanunun içinde o listeden kaldırıldığını belirtmemiz lazım. O yapıldığı takdirde, gayet tabii bu endişeler ortadan kaldırılır.

BAŞKAN — Yetki, O kanunda da yine Maliyeye verilecek. Başka kime verilir? Vergiyle ilgili olduğuna göre, başka hangi makam gider haczettirir? O halde, mahkemeye, hâkime vermek lazım; mahkemeye de verince kararı 10 senede alamazsın.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Ben endişelerimi, çok yaygın bir kitleyi ilgilendirdiği için arz etmek istedim.

BAŞKAN — Öteki türlü, mahkemeye verdiğinde daha kötü olur.

Hâkimlere bunu intikal ettirdik mi...

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Tahmin etmiyorum. Büyük bir rahatsızlık zaten olmayabilir. Çünkü...

BAŞKAN — İtiraz hakkı yok mu zaten?

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — Var.

BAŞKAN — Yani, onların itiraz hakları var. O itirazın nasıl yapılacağı, nereye gidileceği zaten belli, kanunda yazılı.

Bu madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı efendim?.. Yok.

7 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8 nci maddeyi okutuyorum :

MADDE 8. — Aynı kanunun 70 nci maddesinin 12 nci bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki 13 ncü bent eklenmiştir.

«12. HarciraH Kanununa göre yapılan ödemeler,

13. 2022 sayılı Kanun uyarınca bağlanan aylıklar.»

BAŞKAN — Bunun biraz açıklanmasını rica ediyorum.

METİN ÖZŞAHİN (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — Müsaade ederseniz arz edeyim efendim.

Meri kanunda, HarciraH Kararnamesinden bahsedilmektedir. Bugün yürürlükte olan HarciraH Kanunu Şubat 1954 tarihinde yürürlüğe girmiştir ve 6183 sayılı Kanundan sonra yürürlüğe girmesine rağmen, kararnameyide yürürlükten kaldırmasına rağmen, 6183 sayılı Kanunda bir değişiklik yapmamıştır. Bugün meri mevzuata paralel hale getiriliyor. Kararname hükmünü çıkarıp, «HarciraH Kanunu» diyoruz efendim.

BAŞKAN — Hayır. Ne oluyor bu? «HarciraH Kanununa göre yapılan ödemeler...» Ne oluyor bu? Orada kalıyor; devam etmiyor da, onun için açıklanmasını istedim.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, onun başlığından geliyor.

BAŞKAN — Onu öğrenmek istiyorum. Yani, verilen harciraH haczedilemez.

İkincisi de; «Aylıklar veya o kanuna göre bağlanan aylıklar..» deniyor. Onlar hangisidir?

MALİYE BAKANI KAYA ERDEM — 65 Yaşını doldurmuş, muhtaç kimseler.

BAŞKAN — Onlar da hacze tabi değildir.

8 nci madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı efendim?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9 ncu maddeyi okutuyorum :

MADDE 9. — Aynı kanunun 71 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Aylıklar, ödenekler, her çeşit ücretler, intifa hakları ve hâsılatı, ilama bağlı olmayan nafakalar, emeklilik aylıkları, sigorta ve emeklilik sandıkları tarafından bağlanan gelirler kısmen haczolunabilir. Ancak haczolunacak miktar bunların üçte birinden çok dörtte birinden az olamaz.

10 000 lirayı aşmayan aylık gelirlerin % 10'undan fazlası haczolunmaz.»

BAŞKAN — Eskiden bu rakamlar ne kadardı efendim?

METİN ÖZŞAHİN (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — 100 liraydı efendim.

BAŞKAN — Hayır hayır, maaşların dörtte biri idi.

METİN ÖZŞAHİN (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — Dörtte birden aşağı değil; fakat üst hudut yoktu efendim. Üst hududu hacze gidecek kişi takdir ediyordu, geçim giderleriyle. Bu çok subjektif bir karardı. Onun için, biz bir de üst sınır getirdik; alt sınırda herhangi bir değişiklik yapmadık Sayın Başkanım.

BAŞKAN — Dörtte birinden az olamaz, üçtebirinden de fazla olmayacak. Yani, ondan fazla da almasın.

METİN ÖZŞAHİN (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — Ona, geçim giderleri olarak objektif bir ölçü getirmek istedik.

BAŞKAN — Bu lehine oluyor. Asgari haddi ayını, dörtte bir de duruyor.

METİN ÖZŞAHİN (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — 100 lira efendim; 10 ile çarpılır. Bunu da 10 000 liraya çıkardık; 10 000 lira olarak tahdit getirmekteyiz efendim.

BAŞKAN — Bu 9 ncu madde üzerinde başka söz isteyen var mı efendim?..

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — Var efendim.

BAŞKAN — Buyurun Komisyon Başkanı.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe Plan Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, evvela şekle ait bir maruzatım olacak.

Bunun «Kısmen haczedilebilecek gelirler» diye bir başlığı olması lazım. Kanunda yok, öyle başlıksız kalmış oluyor. Bunun ilavesi lazım.

İkincisi, Sayın Başkanım, pek tabii, burada sayılan kimseler ücretle geçinen kimselerdir ve maddenin sonunda da, bundan evvel 100 lira olan miktarı 10 000 liraya (Aşağı yukarı 100 misline yakın artırmış), çıkarmış ve bunun % 10'undan fazlası haczolunamaz. Tatbikatta 10 000 lira geliri olan kimsenin, ancak 1 000 lirası haczedilecek, 9 000 lira alabileceği; ama 11 000 lirası varsa, onun üçte biri de haczedilebilecek, 7 300 lira alacak. Daha fazla geliri olanın geçimi için eline geçecek para daha az olacak.

Bir diğer husus da, «Borçlu ve ailesinin geçimi için tahsil dairesince lüzumlu olarak takdir edilen miktar tenzil edildikten sonra gerisi haczedilebilir» diye eski metinde olan hüküm buraya konulmamıştır.

BAŞKAN — Burayı bir daha okur musunuz?

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — «Borçlu ve ailesinin geçimleri için tahsil dairesince lüzumlu olarak takdir edilen miktar tenzil edildikten sonra haczolunabilir.» Yani, geçimi için bir miktar bırakıyor, ondan sonra kalan için bir haciz imkânı koyuyor. Halbuki burada bunu koymamıştır; doğrudan doğruya, gelirinin asgari dörtte biri, azami üçte biri. Burada sayılan kişiler için üçte bir çok büyük bir orandır. Sayın Başkanım, yani ücretle geçinenlerdir bunlar.

BAŞKAN — «11 000 lira alanın, 7 000'ini haczediyor» dediniz, orayı anlayamadım.

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — 10 000 lira alanın ancak % 10'unu haczedebileceğiz; 1 000 lira. Halbuki, 11 000 lira geliri varsa, bu, bu hükme tabii değil, 10 000 liradan fazla geliri olduğu için, üçte birine kadar haczedebileceğiz.

BAŞKAN — Üçte biri ne kadar eder onun?

EMEKLİ AMİRAL HÜSNÜ KÜÇÜKAHMET (Bütçe - Plan Komisyonu Başkanı) — 3 000 liradan fazla eder, 4 000 liraya yakın. Onun eline 7 000 lira geçecek; daha fazla alanın geçimi için eline kalacak para 7 000 lira olacak; daha az para alanın geçimi için eline kalan para 9 000 lira olacak. Böyle bir terslik vardır. Burada bunu 10 000 lira deyince, «Eline geçen para 10 000 liradan az olamaz» yahut «9 000 liradan az olamaz» diye eline geçecek parayı bağlamakta yarar vardır diye düşünüyorum.

BAŞKAN — Hükümet ne der efendim?..

METİN ÖZŞAHİN (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Başkanım, bir defa, Sayın Komisyon

Başkanının ifade ettiği şekilde, ücretin miktarı belli değildir. «Her kişiye göre aldığı ücret değişmektedir. Onun için, eline 9 000 lira, 10 000 lira kalacak diye bir madde yazmamız imkânsızdır» dediler; doğrudur. Buradaki üçte bir, yaşam standardı dediğimiz maddede, evvelden haczi yapacak kişinin takdirine bağlıydı ne kadarla geçinebileceği. Biz bir üst sınır, üçte bir gibi bir üst sınır getirerek, onun üzerindeki miktarla geçineceğini kabul ediyoruz ve objektiflik getiriyoruz; kanuna bir ölçü getiriyoruz efendim.

Ayrıca, kanunun metninde evvelden 100 lira, 1954 yılının 100 lirasıdır. Orada da bir kırılma vardır. Yani, 101 lira olursa 1/4, 90 liraya kadar haczolunabilirdi; bu eksiklik eski kanunda da vardır. Ancak, bu bir eksiklik değil efendim. Hangi rakam alınırsa alınsın, böyle bir kırılma mümkündür, kırılma olacaktır. Onun için, diğer kanunlarda olduğu gibi, burada bir üst sınır tanıyarak şöyle bir madde de yazılabilirdi: «10 000 lirayı geçen gelirlerin tamamı haczolunur, 10 000 liraya kadar da % 10'u haczolunur» diye de yazılabilirdi. Ancak, bu takdirde, örnek olarak 40 bin lira ücret alan bir aylıklının, ücretlinin 30 bin lirasının haczolunması gibi bir anlam taşıdı. Geçim standardı farklıdır. Yani biz burada maddeye bir objektiflik getirmek istedik. Hacze giden kişinin iradesine bağlı bir geçim standardının tayinine engel olmak istedik Sayın Başkanım; ama bu kırılma, hangi rakam alınırsa alınsın, aynı kırılma mevcut olacaktır efendim. Bunu arz etmek istedim.

BAŞKAN — Şimdi 1/4, 1/3 koyduk. Altta hiç koymasak, «10 bin lirayı aşmayan aylık gelirin % 10'undan fazlası haczolunamaz» diyor.

METİN ÖZŞAHİN (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — Efendim, burada durum şudur: Çok düşük gelirli lilerin mağduriyetini önlemek istedik.

BAŞKAN — Ona % 10 demişiz. 1/5, 1/6 falan deriz. Asgari 1/5 veya 1/6 falan denir. Ötekini böyle nispet dahilinde yaptık; bunda yüzde olarak yaptık?..

METİN ÖZŞAHİN (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Başkanım, bir şey daha arz etmek istiyorum: 1954 senesinin 100 lirasıyla...

BAŞKAN — O zaman da yanlışmış.

METİN ÖZŞAHİN (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — Evet efendim. 1960'la endekslleme yaptık; 26 kat olmuştur.

BAŞKAN — Hayır, orada da bir yanlışlık var.

METİN ÖZŞAHİN (Maliye Bakanlığı Temsilcisi) — Evet efendim, maddenin aslında böyle bir şey var,

BAŞKAN — 10 bin lirayı aşmayan aylık gelirlerin 1/5'inden fazlası haczolunamaz. O zaman da 2 bin lira eder.

ORGNERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Efendim, amaç, asgari geçim indirimini...

BAŞKAN — 5 800 lira asgari indirim.

ORGNERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Rakam koymadan haczolunamaz diye bir kayıt koyarsak, aranan amaç belki odur yani bu rakam sabit kaldığı müddetçe, yarın öbür gün asgari geçim indiriminin çok altında da kalabilir; çocuğuyla çocuğuyla aç da kalabilir. İsterseniz bu maddeyi tekrar Komisyona havale ederim.

BAŞKAN — Şöyle denebilir: «Asgari ücretten daha aşağı miktarı haczolunamaz.» Yani, haczedilen miktar düştükten sonra eline geçen para asgari ücretten az olamaz. Bu suretle, asgari ücret daima değiştikçe, bu da değişmiş olur.

ORGNERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sayın Başkanım, müsaade ederseniz 9 ncu maddeyi Komisyon tekrar incelesin.

BAŞKAN — 9 ncu maddenin Komisyona iadesini oylarımıza sunuyorum efendim: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon 9 ncu maddeyi bu esaslar dahilinde yeniden hazırlasın.

10 ncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 10. — Aynı kanunun 106 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Yapılan takip sonunda tahsili imkânsız veya tahsili için yapılacak giderlerin alacaktan fazla bulunduğu anlaşılan 2 500 liraya kadar (2 500 lira dahil) amme alacakları, âmme idarelerinde terkin salahiyetini haiz olanlar tarafından terkin olunur.

Terkin salahiyetini haiz olanlar bu salahiyetlerin tamamını veya bir kısmını mahalli makamlara bırakabilirler.»

BAŞKAN — 10 ncu madde üzerinde söz almak isteyen var mı?... Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Komisyona iade edilen 9 ncu madde önümüzdeki birleşime kadar hazırlanarak, kanunun tümü o zaman görüşülecek.

Efendim, vakit geciktığınden, 26 Kasım 1980 Çarşamba günü Saat 14,00'te toplanılmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Teşekkür ederim.

Kapanma Saati : 19.00

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ

GÜNDEMİ

19 NCU BİRLEŞİM

21 . 11 . 1980 Cuma

Saat : 14.00

I. — BAŞKANLIĞIN KONSEYE SUNUŞLARI

1. — Sosyal Güvenlik eski Bakanı Hilmi İsgözar hakkında soruşturma açılmasına dair, Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliği tezkeresi. (3/22)

2. — Gümrük ve Tekel eski Bakanı Tuncay Matracı hakkında soruşturma açılmasına dair, Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliği tezkeresi. (3/23)

II. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1. — 210 sayılı Değerli Kâğıtlar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Bütçe - Plan Komisyonu Raporu. (1/45) (S. Sayısı : 62)

2. — 488 sayılı Damga Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Bütçe - Plan Komisyonu Raporu. (1/46) (S. Sayısı : 63)

3. — 492 sayılı Harçlar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Bütçe - Plan Komisyonu Raporu. (1/47) (S. Sayısı : 64)

4. — 1318 sayılı Finansman Kanununun Taşıt Alım Vergisine İlişkin Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Bütçe - Plan Komisyonu Raporu. (1/48) (S. Sayısı : 65)

5. — 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Bütçe - Plan Komisyonu Raporu. (1/49) (S. Sayısı : 66)

6. — 197 sayılı Motorlu Kara Taşıtları Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Bütçe - Plan Komisyonu Raporu. (1/50) (S. Sayısı : 67)

210 Sayılı Değerli Kâğıtlar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Bütçe - Plan Komisyonu Raporu (1/45)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi

Başkanlığı

Sayı : 101 - 638/07360

20 . 11 . 1980

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Millî Güvenlik Konseyi Başkanlığına arzı Bakanlar Kurulunca 19 . 11 . 1980 tarihinde kararlaştırılan «210 Sayılı Değerli Kâğıtlar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini emirlerine arz ederim;

Bülend Ulusu

Başbakan

DEĞERLİ KAĞITLAR KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLERLE İLGİLİ GENEL GEREKÇE

21 . 2 . 1963 tarihinde yürürlüğe giren 210 sayılı Değerli Kağıtlar Kanunu ile dağıtımı ve kullanılması önem arz eden kağıtların Maliye Bakanlığınca basılması yasaya bağlanmış ve ayrıca bu kanunla söz konusu kağıtların maliyetleri ve gelir sağlama amacı da gözönünde bulundurularak değerli kağıtlar için bir maktu tarife yapılmıştır. 10 . 8 . 1970 tarihinde yürürlüğe giren Finansman Kanunu ile tarifede değişiklik yapılmış ise de; aradan geçen süre zarfında gerek maliyetlerde vuku bulan artışlar nedeniyle tarifenin yeniden düzenlenmesi ve gerekse ekonomik hayattaki gelişme ve değişmeler sonucu, Devlet tarafından kontrol edilmesi gereken bazı işlemlere ilişkin kağıtların Kanunun kapsamına alınması zorunluluğu hâsıl olmuştur.

Bu esastan hareketle yapılan düzenlemeyle, tabloda belirtilen kağıtların bedelleri günün koşullarına uygun hale getirilmiştir.

Diğer taraftan, 1587 sayılı Nüfus Kanunu hükümlerine göre verilmesi gereken askerlik cüzdanları ve aile cüzdanları Değerli Kâğıtlar Kanunu kapsamına alınması ayrıca şoför ehliyetnameleri, trafik çalışma karneleri ve trafik ruhsatnameleri Değerli Kâğıt haline getirilmiştir.

Aynı kanunun 1 nci maddesi de değiştirilerek, bu kanun kapsamına alınan veya diğer kanunlarla bu kanun kapsamına alınacak olan kağıtların basımı, dağıtımı, bedellerinin tespiti ve tespit edilen bedellerin tahsil usul ve esaslarını tayin etme konusunda Maliye Bakanlığına yetki verilmiştir.

DEĞERLİ KAĞITLAR KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLERLE İLGİLİ MADDE
GEREKÇELERİ

Madde 1. — Tasarının bu maddesi ile, bu kanunun kapsamına alınan veya diğer kanunlarla bu kanun kapsamına alınacak olan kağıtların basımı, dağıtımı, bedellerinin tespiti ve tespit edilen bedellerin tahsil usul ve esaslarını tayin etmek konusunda Maliye Bakanlığına yetki verilmiştir.

Madde 2. — Tasarının bu maddesi ile Değerli Kağıtlar Tablosunda yer alan kağıtların bedelleri para değerindeki değişmeler göz önünde tutularak günün şartlarına uygun olarak yeniden tespit olunmuştur.

Diğer taraftan 1587 sayılı Nüfus Kanunu hükümlerine göre verilmekte olan askerlik cüzdanları ve aile cüzdanları da Değerli Kâğıtlar Kanunu kapsamına alınmış, ayrıca şoför ehliyetnameleri, trafik ruhsatnameleri ve trafik çalışma karneleri değerli kağıt haline getirilmiştir.

Madde 3. — Tasarının bu maddesi, tabloda mevcut olan ve miktarları artırılan değerli kağıtlarla ilgili hükümlerin yayımını takibeden aybaşında, tabloya yeniden eklenen askerlik cüzdanları, aile cüzdanları, şoför ehliyetnameleri, trafik çalışma karneleri ve trafik ruhsatnameleriyle ilgili 6, 8, 11, 12, ve 13 ncü fıkralardaki hükümlerin ise 1, 3. 1981 tarihinde yürürlüğe gireceği belirtilmektedir.

Madde 4. — Tasarının bu maddesi, bu Kanunu Bakanlar Kurulunun yürüteceğini hükme bağlamaktadır.

Bütçe - Plan Komisyonu Raporu

TC

Milli Güvenlik Konseyi

Bütçe - Plan Komisyonu

Esas No. : 1/45

Karar No. : 1

20 . 11 . 1980

Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Bakanlar Kurulunca hazırlanan ve Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına arz olunan 21.2.1963 tarih ve «210 sayılı Değerli Kâğıtlar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı» incelenmiştir.

21.2.1963 tarihinde yürürlüğe giren 210 sayılı Değerli Kâğıtlar Kanunu ile dağıtımı ve kullanılması önem arz eden kâğıtların Maliye Bakanlığınca basılması hükme bağlanmıştır.

Değerli kâğıtların maliyetleri ve gelir sağlama amacı da gözönünde tutularak bu kâğıtlar için maktu bir tarife yapılmıştır.

29.7.1970 tarihli 1318 sayılı Finansman Kanunu ile tarifede değişiklik yapılmış olmasına rağmen, on yıl gibi bir süre zarfında, tarifede yer alan ücretler, günün koşullarına uygun niteliğini kaybetmiştir. Ayrıca, gelişen ve değişen ekonomik koşullara göre, Devlet tarafından kontrol edilmesi gereken bazı işlemlere ait kâğıtların Kanunun kapsamına alınması zorunluluğu ortaya çıkmıştır.

Tasarının 1, 3 ve 4 ncü maddeleri aynen kabul edilmiştir. Ancak, bugünkü ekonomik koşullar, faturaların da değerli kâğıtlar kapsamına alınmasını gerektirdiğinden, aynı Kanunun 2 nci maddesinde yer alan değerli kâğıtlar tablosunun 13 ncü sıradan sonra 14 ncü sıra olarak «Faturalar (100 adet) 200 TL.» ilave edilmesi uygun görülmüştür.

Milli Güvenlik Konseyinin onayına arz olunur.

Başkan

Hüsnü KÜÇÜKAHMET

Em. Amiral

Üye

Tanju ERDEM

Dz. Kd. Kur. Alb.

Üye

Turhan AKPORAY

Mly. Kd. Alb.

Üye

Haşmet YURTAL

Mly. Kd. Alb.

Üye

Tahsin EKİNCİ

Mly. Kd. Bnb.

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

210 Sayılı Değerli Kâğıtlar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 210 sayılı Değerli Kâğıtlar Kanununun 1 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 1. — Bu Kanuna bağlı tabloda yazılı kâğıtlar ve belgeler «değerli kâğıt» sayılır.

Bu Kanunun kapsamına giren veya diğer kanunlarla kapsama alınacak olan değerli kâğıtların basımı, dağıtımı ve bedellerinin tahsili ile ilgili usul ve esasları ve bu kâğıtların bedellerini tespitte Maliye Bakanlığı yetkilidir.

MADDE 2. — 1318 sayılı Kanunla değişik 210 sayılı Değerli Kâğıtlar Kanununa ekli «Değerli Kâğıtlar Tablosu» aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

DEĞERLİ KÂĞITLAR TABLOSU

Değerli kâğıdın cinsi	Bedel (TL.)
1. Noter kâğıtları :	
a) Noter kâğıdı	225
b) Beyanname	25
c) Protesto, vekâletname, resen senet	50
2. Kira sözleşme kâğıtları	50
3. Pasaportlar :	
a) Birinci sınıf kaplı olanlar	2 500
b) İkinci sınıf kaplı olanlar	1 875
c) Diplomatik, özel ve hizmet damgalı pasaportlar	1 250
d) İş ve İşçi Bulma Kurumu vasıtasıyla yurt dışına çalışmak üzere giden işçiler ile bunların eş ve çocuklarına verilecek pasaportlar	750
4. İkamet tezkereleri	1 250
5. Evlenme cüzdanları :	
a) Birinci sınıf kaplı olanlar	1 875
b) İkinci sınıf kaplı olanlar	250
c) Üçüncü sınıf kaplı olanlar	75
6. Askerlik cüzdanları	25
7. Nüfus cüzdanları	25
8. Aile cüzdanları	250
9. İşletme vergisi perakende satış vesikaları (50 adet)	75
10. Bono kâğıtları (emre muharrer senetler) (10 adet)	150
11. Şoför ehliyetnameleri :	
a) Amatör ehliyetnameleri	250
b) Profesyonel ehliyetnameleri	200
c) Ağır vasıta ehliyetnameleri	200
d) Diğer ehliyetnameler	100
12. Trafik çalışma karneleri	250
13. Trafik ruhsatnameleri	250

BÜTÇE - PLAN KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

210 Sayılı Değerli Kâğıtlar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — 1318 sayılı Kanunla değişik 210 sayılı Değerli Kâğıtlar Kanununa ekli «Değerli Kâğıtlar Tablosu» aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

DEĞERLİ KÂĞITLAR TABLOSU

Değerli kâğıdın cinsi	Bedel (TL.)
1. Noter kâğıtları :	
a) Noter kâğıdı	225
b) Beyanname	25
c) Protesto, vekâletname, resen senet	50
2. Kira sözleşme kâğıtları	50
3. Pasaportlar :	
a) Birinci sınıf kaplı olanlar	2 500
b) İkinci sınıf kaplı olanlar	1 875
c) Diplomatik, özel ve hizmet damgalı pasaportlar	1 250
d) İş ve İşçi Bulma Kurumu vasıtasıyla yurt dışına çalışmak üzere giden işçiler ile bunların eş ve çocuklarına verilecek pasaportlar	750
4. İkamet tezkereleri	1 250
5. Evlenme cüzdanları :	
a) Birinci sınıf kaplı olanlar	1 875
b) İkinci sınıf kaplı olanlar	250
c) Üçüncü sınıf kaplı olanlar	75
6. Askerlik cüzdanları	25
7. Nüfus cüzdanları	25
8. Aile cüzdanları	250
9. İşletme vergisi perakende satış vesikaları (50 adet)	75
10. Bono kâğıtları (emre muharrer senetler) (10 adet)	150
Şoför ehliyetnameleri :	
a) Amatör ehliyetnameleri	250
b) Profesyonel ehliyetnameleri	200
c) Ağır vasıta ehliyetnameleri	200
d) Diğer ehliyetnameler	100
12. Trafik çalışma karneleri	250
13. Trafik ruhsatnameleri	250
14. Faturalar (100 adet)	200

Hükümetin Teklifi

Yürürlük :

MADDE 3. — Bu Kanuna ilişkin hükümler yayımını takibeden aybaşında, bu Kanunla Değerli Kâğıtlar Tablosuna alınan ve bu tablonun 6, 8, 11, 12 ve 13 nü fıkralarında belirtilen kâğıtlara ait hükümler, 1.3.1981 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme :

MADDE 4. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan
B. Ulusu

Devlet Bak. - Başbakan
Yrd.
Z. Baykara

Devlet Bak. - Başbakan
Yrd.
T. Özal

Devlet Bakanı
Prof. Dr. İ. Öztrak

Devlet Bakanı
M. Özgünes

Devlet Bakanı
Prof. Dr. M. N. Özdaş

Adalet Bakanı
C. Menteş

Milli Savunma Bakanı
Ü. H. Bayülken

İçişleri Bakanı
S. Çetiner

Dışişleri Bakanı
İ. Türkmen

Maliye Bakanı
K. Erdem

Milli Eğitim Bakanı
H. Sağlam

Bayındırlık Bakanı
Dr. T. Önalp

Ticaret Bakanı
K. Cantürk

Sağlık ve Sos. Yrd. Bakanı
Prof. Dr. N. Ayanoğlu

Gümrük ve Tekel Bakanı
R. Baturalp

Ulaştırma Bakanı
N. Özgür

Tarım ve Orman Bakanı
Prof. Dr. S. Özbek

Çalışma Bakanı
Prof. Dr. T. Esener

Sanayi ve Teknoloji Bakanı
Ş. Kocatopçu

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
S. Bingöl

Turizm ve Tanıtma Bakanı
İ. Evliyaoğlu

İmar ve İskân Bakanı
Dr. Ş. Tüten

Köy İşleri ve Koop. Bakanı
M. R. Güney

Gençlik ve Spor Bakanı
V. Özgül

Sosyal Güvenlik Bakanı
S. Şide

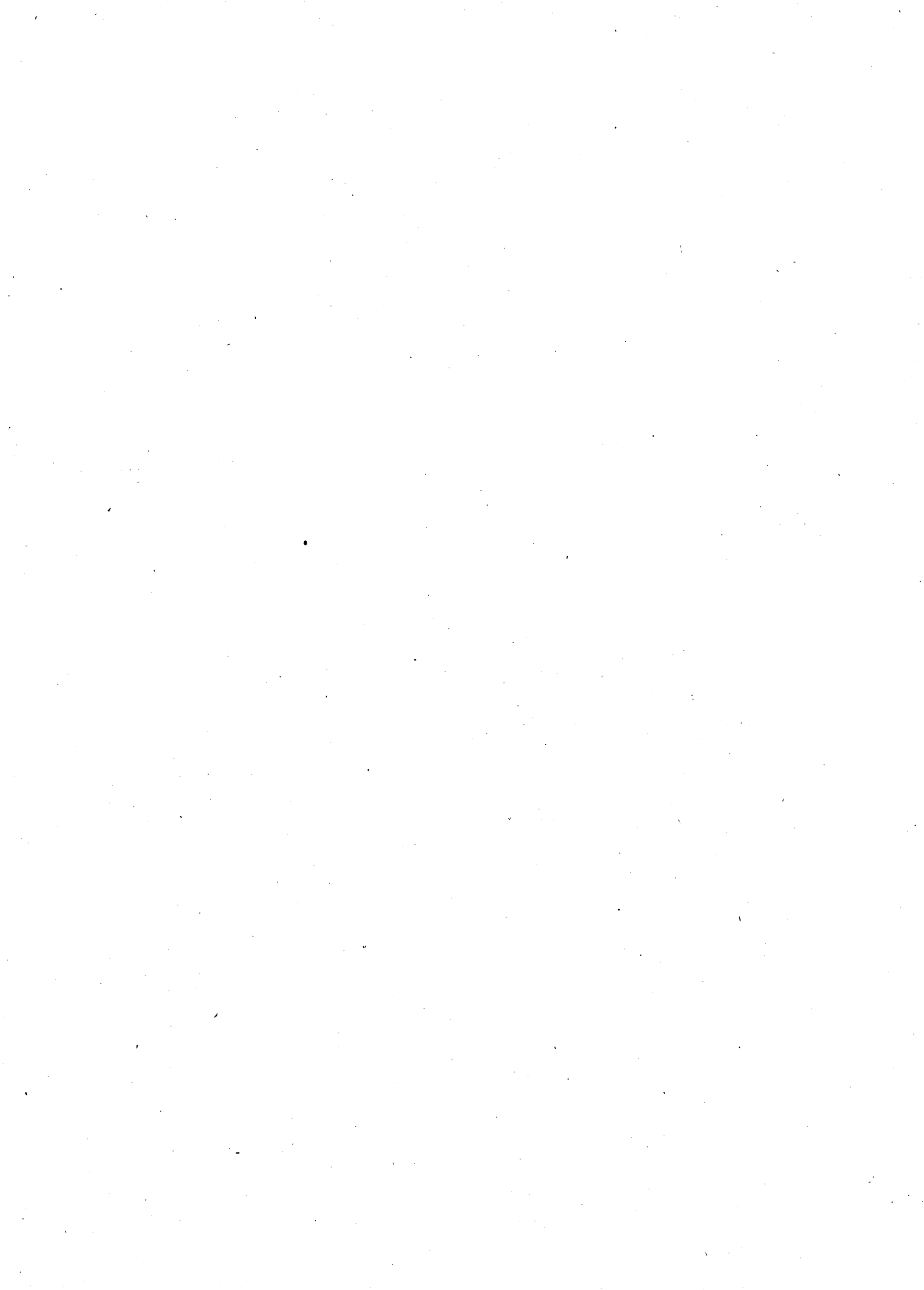
Kültür Bakanı
C. Baban

Bütçe Plan Komisyonunun Kabul Ettiği Metin

MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Tasarının 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

488 Sayılı Damga Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Bütçe - Plan Komisyonu Raporu. (1/46)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi

Başkanlığı

Sayı : 101 - 636/07358

20.11.1980

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Millî Güvenlik Konseyi Başkanlığına arzı Bakanlar Kurulunca 19.11.1980 tarihinde kararlaştırılan «488 Sayılı Damga Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir;

Gereğini emirlerine arz ederim.

Bülend Ulusu

Başbakan

DAMGA VERGİSİ KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLERLE İLGİLİ GENEL GEREKÇE

1.11.1964 tarihinden itibaren uygulanmaya başlayan 488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 29.7.1970 tarih ve 1318 sayılı Finansman Kanunu ile bazı maddeleri değiştirilmiş, Kanuna ekli (1) ve (2) numaralı tablolar ekonomik gelişmeye paralel olarak yeniden düzenlenmiştir. Ancak damga vergisi, para değerindeki hızlı değişimler ve uygulamada görülen aksaklıklar sonucunda ekonomik gelişmenin gerisinde kaldığından, bu verginin yeniden gözden geçirilerek düzenlenmesi ihtiyacı doğmuştur.

Ticari ve hukuki işlemler nedeniyle düzenlenen kâğıtlardan alınan ve harcama vergileri grubuna dahil bulunan damga vergisi, bilhassa maktu tarifinin sabit olması sebebiyle harcamaların artışına paralel bir artış gösterememiştir. Bu nedenle belirtilen gelişmeye ayak uydurabilmesi ve fonksiyonlarını tam olarak yerine getirebilmesi için maktu vergi tarifesi yeniden ele alınarak maktu vergi miktarları günün şartlarına uygun olarak yeniden tespit olunmuştur.

Aynı Kanununun 24 nci maddesinin 2 nci fıkrasında yapılan değişiklikle, Kanuna bağlı (2) sayılı tabloda belirtilen kuruluşlarla kişiler arasında düzenlenen kâğıtların damga vergisinin tamamının kişiler tarafından ödenmesi hükme bağlanmıştır.

Ayrıca 27 nci maddeye eklenen bir fıkra ile, düzenlenme anında vergisi hiç ödenmeyen veya noksan ödenen kâğıtların bankalara, kamu iktisadi teşebbüslerine veya iştiraklerine tevdi edilmesi halinde bu kuruluşlara, verginin ceza ile birlikte usulüne uygun olarak ödettilmesi hususunda sorumluluk yüklenmiştir. Anılan kuruluşlar, kâğıda ait vergi ve cezayı mükelleflerine ödettirmedikleri takdirde, mükellefe salınacak ceza kadar, bu kuruluşlara da ayrıca ceza uygulanacaktır.

DAMGA VERGİSİ KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLERLE İLGİLİ MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — 488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 24 nci maddesinin 2 nci fıkrasında yapılan değişiklikle, Kanuna bağlı (2) sayılı tabloda belirtilen kuruluşlarla kişiler arasında düzenlenen kâğıtların damga vergisinin tamamının kişiler tarafından ödenmesi hükme bağlanmıştır.

Mevcut Kanunda, damga vergisinden muaf olan resmi dairelerle, kişiler arasında düzenlenen kâğıtlara ait verginin kişiler tarafından ödeneceği hükme bağlanmış bulunmakta, buna karşılık damga vergisinden

muaf tutulan ve (2) sayılı tabloda adları belirtilen kuruluşlarla kişiler arasında düzenlenen kâğıtlar için Kanunda bir hüküm bulunmamakta idi. Maddeye eklenen fıkra ile bu boşluk doldurulmuş ve resmi daireler ile vergiden muaf kuruluşların kişilerle yaptığı işlemleri aynı esasa bağlanmıştır.

Madde 2. — Aynı Kanunun 27 nci maddesine eklenen bir fıkra ile, düzenlenme anında vergisi hiç ödenmeyen veya noksan ödenen kâğıtların bankalara, kamu iktisadi teşebbüslerine veya iştiraklerine tevdi edilmesi halinde bu kuruluşlara, verginin cezası ile birlikte usulüne uygun olarak ödettirilmesi hususunda sorumluluk yüklenmiştir. Anılan kuruluşlar, kâğıda ait vergi ve cezayı mükelleflerine ödettirmedikleri takdirde, mükellefe salınacak ceza kadar, bu kuruluşlara da ayrıca ceza uygulanacaktır.

Madde 3. — Tasarının bu maddesi ile Kanuna bağlı (1) sayılı tablo yeniden düzenlenmiştir. Bu düzenlemede para değerindeki değişmeler nedeniyle önemini büyük ölçüde kaybeden maktu vergi tarifesi yeniden ele alınarak maktu vergi miktarları günün şartlarına uygun olarak yeniden tespit olunmuştur.

Madde 4. — Tasarının bu maddesi ile çeklerle ilgili istisna hükmü yürürlükten kaldırılmış ve kambiyo senetlerinden olan çeklerin, ihtiva ettiği meblağ üzerinden binde 5 nispetinde vergiye tabi tutulması sağlanmıştır. Ayrıca uygulamada büyük miktarlarda vergi kaybına neden olan akıdi mutazammın ve siparişi kabul mektupları ile mukavele yerine kaim mektuplarla ilgili istisna hükmü yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 5. — Tasarının bu maddesi ile damga vergisine ilişkin hükümlerin yayımlandığı tarihte yürürlüğe gireceği hükme bağlanmıştır.

Madde 6. — Tasarının bu maddesi, bu Kanunu Bakanlar Kurulunun yürüteceğini belirtmektedir.

Bütçe - Plan Komisyonu Raporu

TC

Milli Güvenlik Konseyi
Bütçe - Plan Komisyonu
Esas No. : 1/46
Karar No. : 2

20 . 11 . 1980

Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Bakanlar Kurulunca hazırlanan ve Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına sunulan 1.11.1964 tarihli ve «488 sayılı Damga Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı» Komisyonumuzca incelenmiştir.

1.11.1964 tarihinden itibaren uygulanmaya başlayan 488 sayılı Damga Vergisi Kanununun bazı maddeleri 29.7.1970 tarihinde 1318 sayılı Finansman Kanunu ile değiştirilmiş ve Kanuna ekli (1) ve (2) numaralı tablolar ekonomik gelişmeye paralel olarak düzenlenmiştir.

1970 yılından sonra, ekonomik hayatta görülen hızlı gelişme, para değerinde olan değişmeler, 1318 sayılı Finansman Kanunu ile yapılan düzenlemeleri yetersiz duruma sokmuştur.

Tasarı ile yapılan düzenleme ile, maktu vergi tarifesi; günün ekonomik koşullarına göre yeniden tespit olunan şekliyle komisyonumuzca uygun görülmüş ve madde değişiklikleri aynen benimsenmiştir.

Milli Güvenlik Konseyinin onayına arz olunur.

Başkan
Hüsnü KÜÇÜKAHMET
Em. Amiral

Üye
Tanju ERDEM
Dz. Kd. Kur. Alb.

Üye
Turhan AKPORAY
Mly. Kd. Alb.

Üye
Haşmet YURTAL
Mly. Kd. Alb.

Üye
Tahsin EKİNCİ
Mly. Kd. Bnb.

488 Sayılı Damga Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 24 ncü maddesinin 2 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Birden fazla kişi tarafından imza edilen kâğıtlara ait vergi ve cezanın tamamından imza edenler müteselsilen sorumludurlar. Bunlar arasında vergiden müstesna olanların bulunması Damga Vergisinin noksan ödenmesini gerektirmez. Damga Vergisinden muaf kuruluşlarca kişilerin (1) sayılı tabloda yer alan işlemleriyle ilgili olarak düzenlenen ve sadece bu kurumların imzasını taşıyan kâğıtlara ait verginin tamamı kişiler tarafından ödenir. Ancak bu kâğıtlara ait verginin hiç ödenmemesi veya noksan ödenmesi halinde vergi ve cezanın tamamından kişilerle birlikte kurumlar müteselsilen sorumludurlar.»

MADDE 2. — Aynı Kanunun 27 nci maddesinin başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddenin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Noterlerin, bankaların ve Kamu İktisadi Teşebbüslerinin mecburiyeti.»

«Bankalar ve Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile iştirakleri, vergisi ödenmemiş veya noksan ödenmiş kâğıtları, usulen vergi ve cezası ödenmedikçe işleme koyamazlar. Vergi ve cezası ödenmeden bu kâğıtları işleme koyan ilgili banka ve kuruluşlardan, kâğıdın mükelleflerinden alınacak ceza miktarınca ayrıca ceza alınır.»

MADDE 3. — 488 sayılı Kanuna bağlı olup 1318 sayılı Kanunla değişik (1) sayılı tablo aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

(1) SAYILI TABLO

Damga Vergisine Tabi Kâğıtlar

I - Akitlerle İlgili Kâğıtlar :

1. Mukavelenameler, taahhütnameler ve temliknameler.

a) Belli parayı ihtiva edenler	(Binde 5)
b) Belli parayı ihtiva etmeyenler	(150 TL.)
c) Kira mukavelenameleri (Mukavele süresine göre kira bedeli üzerinden)	(Binde 1)
d) Ekici ile alıcı arasında düzenlenen tütün alım satımı mukavelenameleri	(50 TL.)
2. Teklifnameler	(50 TL.)

3. Anonim, eshamlı komandit ve limited şirket mukavelenameleri :

İlk 100 milyon lira için	(Binde 10)
Sonra gelen 100 milyon lira için	(Binde 7,5)
200 milyon liranın yukarısı için	(Binde 5)

(Vergi miktarı 2 milyon lirayı aşamaz)

Şirket sermayesinin artırılması halinde artırılan meblağa yukarıdaki nispetler yeniden uygulanır ve azami had yeniden nazara alınır.

4. Kefalet, teminat ve rehin senetleri :

a) Belli parayı ihtiva edenler	(Binde 5)
b) Belli parayı ihtiva etmeyenler	(150 TL.)
c) Ekici ile alıcı arasında düzenlenen tütün alım satımı ile ilgili rehin senetleri	(50 TL.)

5. Tahkimnameler ve sulhnameler :

a) Belli parayı ihtiva edenler	(Binde 5)
b) Belli parayı ihtiva etmeyenler	(400 TL.)

6. Fesihnameler :

a) Belli parayı ihtiva edenler veya belli parayı ihtiva eden bir kâğıda taalluk edenler	(Binde 1)
b) Diğerleri	(150 TL.)

II - Kararlar ve Mazbatalar :

1. Meclislerden, resmi heyetlerden ve idari davalarla ilgili olmayarak Danıştaydan verilen mazbata, ilam ve kararlarla hakem kararları :

- a) Belli parayı ihtiva edenler (Binde 5)
b) Belli parayı ihtiva etmeyenler (375 TL.)

2. Artırma ve eksiltme kanunlarına tabi olan veya olmayan daire ve kurumların yetkili organlarınca verilen her türlü ihale kararları (Binde 3)

III - Ticari İşlemlerde Kullanılan Kâğıtlar :

1. Ticari ve mütedavil senetler :

- a) Kambiyo senetleri ve kambiyo senetlerine benzeyen senetler (Binde 5)

b) Emtia senetleri :

1. Resepise (Makbuz senedi) (150 TL.)

2. Varant (Rehin senedi) (90 TL.)

3. İyda senedi (30 TL.)

4. Taşıma senedi (10 TL.)

- c) Konşimentolar (90 TL.)

- d) Deniz ödüncü senedi (Binde 5)

- e) İpotekli borç senedi, irat senedi (Binde 5)

2. Ticari belgeleri :

- a) Faturalar, müstahsil makbuzlarıyla gider pusulalarının fatura yerine geçen nüshaları :

1. 1 000 liraya kadar olanlar (1 000 dahil) (10 TL.)

2. 5 000 liraya kadar olanlar (5 000 dahil) (15 TL.)

3. 10 000 liraya kadar olanlar (10 000 dahil) (20 TL.)

4. 100 000 liraya kadar olanlar (100 000 dahil) (30 TL.)

5. 500 000 liraya kadar olanlar (500 000 dahil) (60 TL.)

6. 500 000'den yukarı olanlar (100 TL.)

- b) Akreditif ve kredi mektup ve telgrafları (Binde 3)

- c) Menşe ve mahreç şahadetnameleri (150 TL.)

- d) Bilançolar ve işletme hesabi hulasaları (Resmi dairelere ve bankalara ibraz edilenler) :

1. Bilançolar (300 TL.)

2. Kâr ve zarar cetvelleri (150 TL.)

3. İşletme hesabı hulasaları (150 TL.)

- e) Barnameler (25 TL.)

- f) Tasdikli manifesto nüshaları (75 TL.)

- g) Ordinolar (15 TL.)

- h) Bankalar veya ticarethaneler arasındaki münakale, tediye, irsal, teslim ve tahsil emirleri (15 TL.)

IV - Makbuzlar ve Diğer Kâğıtlar :

1. Makbuzlar (İbra senetleriyle kabzi mutazammın imza ve mühürleri ihtiva eden kâğıtlar dahil) :

- a) Belli bir parayı ihtiva etmeyenlerle 1 000 liraya kadar parayı ihtiva edenler (1 000 dahil) ve ilgilileri tarafından alınan paralar için icra dairelerine verilen makbuzlar (10 TL.)

- b) 5 000 liraya kadar parayı ihtiva edenler (5 000 dahil) (15 TL.)

- c) 10 000 liraya kadar parayı ihtiva edenler (10 000 dahil) (20 TL.)

- d) 100 000 liraya kadar parayı ihtiva edenler (100 000 dahil) (30 TL.)

- e) 500 000 liraya kadar parayı ihtiva edenler (500 000 dahil) (50 TL.)

- f) 500 000'den yukarı olanlar (100 TL.)

g) Avans makbuzları

(Binde 5)

h) Kişiler tarafından belli parayı mutazammın olarak resmi dairelere verilen makbuz ve ibra senetleri ve resmi daireler hesabına ödenen paralar hakkında müteaddit nüsha olarak bankalara verilen makbuz senetlerinin mezkûr dairelere ait nüshaları

(Binde 5)

i) Maaş, ücret, gündelik, huzur hakkı, aidat, ihtisas zammı, ikramiye, yemek ve mesken bedeli, harcırah, tazminat ve saire gibi her ne ad ile olursa olsun hizmet karşılığı alınan paralar için verilen makbuzlar ile bu paralar nakden ödenmeyerek kişiler adına açılmış veya açılacak cari hesaplara nakledildiği veya emir ve havalelerine tediyeye olunduğu takdirde nakdi veya tediye temin eden kâğıtlar

(Binde 4)

j) Ödünç alınan paralar için verilen makbuzlar veya bu mahiyetteki senetler

(Binde 4)

k) İcra dairelerince resmi daireler namına şahıslara ödenen paralar için düzenlenen makbuzlar

(Binde 4)

2. Beyannameler :

a) Yabancı memleketlerden gelen posta müراسelâtının gümrüklenmesi için postanelerce gümrüklere verilen liste beyannamelerde yazılı her mürasele maddesi için

(15 TL.)

b) Kanun hükümlerine göre resmi dairelere verilen diğer beyannameler :

1. Yıllık gelir vergisi beyannameleri

(75 TL.)

2. Kurumlar vergisi beyannameleri

(150 TL.)

3. Muhtasar beyannameler

(50 TL.)

4. Diğerleri

(15 TL.)

3. Havale mektupları, posta ve telgraf havalenameleri

(8 TL.)

a) 500 liraya kadar olanlar (500 dahil)

(5 TL.)

b) 3 000 liraya kadar olanlar (3 000 dahil)

(15 TL.)

c) 3 000 liradan yukarı olanlar

(25 TL.)

4. Tarifede yazılı kâğıtlardan aslı yirmi liradan fazla maktu veya nispi vergiye tabi olanların resmi dairelere ibraz edilecek özet, suret ve tercümeleleri

(15 TL.)

Kaldırılan Hükümler :

MADDE 4. — 488 sayılı Kanuna bağlı (2) sayılı tablonun IV Ticari ve medeni işlerle ilgili kâğıtlar bölümünün 2 ve 9 ncu fıkraları kaldırılmıştır.

Yürürlük :

MADDE 5. — Bu Kanun hükümleri yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme :

MADDE 6. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan
B. Ulusu

Devlet Bak. - Başbakan Yrd. Z. Baykara	Devlet Bak. - Başbakan Yrd. T. Özal	Devlet Bakanı Prof. Dr. İ. Öztrak	Devlet Bakanı M. Özgüneş
Devlet Bakanı Prof. Dr. M. N. Özdeş	Adalet Bakanı C. Menteş	Milli Savunma Bakanı Ü. H. Bayülken	İçişleri Bakanı S. Çetiner
Dışişleri Bakanı İ. Türkmen	Maliye Bakanı K. Erdem	Milli Eğitim Bakanı H. Sağlam	Bayındırlık Bakanı Dr. T. Önalp
Ticaret Bakanı K. Cantürk	Sağlık ve Sos. Yrd. Bakanı Prof. Dr. N. Ayanoğlu	Gümrük ve Tekel Bakanı R. Baturalp	Ulaştırma Bakanı N. Özgür
Tarım ve Orman Bakanı Prof. Dr. S. Özbek	Çalışma Bakanı Prof. Dr. T. Esener	Sanayi ve Teknoloji Bakanı Ş. Kocatopçu	Enerji ve Tabii Kay. Bakanı S. Bingöl
Turizm ve Tanıtma Bakanı İ. Evliyaoğlu	İmar ve İskân Bakanı Dr. Ş. Tüten	Köy İşleri ve Koop. Bakanı M. R. Güney	Gençlik ve Spor Bakanı V. Özgül
	Sosyal Güvenlik Bakanı S. Şide	Kültür Bakanı C. Baban	

492 Sayılı Harçlar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
Tasarısı ve Bütçe - Plan Komisyonu Raporu. (1/47)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi

Başkanlığı

Sayı : 101 - 637/07359

20. 11. 1980

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına arzı Bakanlar Kurulunca 19.11.1980 tarihinde kararlaştırılan «492 Sayılı Harçlar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini emirlerine arz ederim.

Bülend Ulusu

Başbakan

HARÇLAR KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLERLE İLGİLİ
GENEL GEREKÇE

1. 11. 1964 tarihinden itibaren uygulanmaya başlayan 492 sayılı Harçlar Kanununun, 10. 8. 1970 tarih ve 1318 sayılı Finansman Kanunu ile bazı maddeleri değiştirilmiş, Kanuna bağlı tarifeler ekonomik gelişmeye paralel olarak yeniden düzenlenmiştir. Ancak harçlar, para değerindeki hızlı değişimler ve uygulamada görülen aksaklıklar sonucunda, ekonomik gelişmenin gerisinde kaldığından kanunun yeniden gözden geçirilerek düzenlenmesi ihtiyacı doğmuştur.

Harçlar teorik olarak vergi karakteri taşımayan, başka bir deyişle vergi dışı bir kamu alacağını teşkil etmektedir.

Teoriye göre harcı doğuran olay yapılan bir kamu hizmetidir. Bu esasa göre harç fertlerin özel menfaatlerine ilişkin olarak, kamu müesseseleri ve hizmetlerinden faydalanmaları karşılığında yaptıkları ödemedir. Bu tariften de anlaşılacağı üzere harç mükellefiyeti, masrafı karşılama ve faydalanma prensibine dayanmaktadır.

Harçların masrafı karşılama ve faydalanma prensibi ve ayrıca Devlet geliri olması hususları gözönünde tutularak sosyal ve ekonomik gelişmeye paralel olarak maliyeti artan işlemlere göre Harçlar Kanunundaki özellikle maktu tarife günün para rayicine uygun olarak yeniden tesbit edilmiştir.

Ayrıca, Kanunun 79 ncu maddesi değiştirilerek sabit kur sistemine son verilmiş, yurt dışındaki konsolosluklarda da yapılan işlemlerden alınacak harçlar için, Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankasınca tespit olunan yabancı para karşılıklarına bakılmaksızın Maliye Bakanlığına yabancı para karşılıklarını tespit etme konusunda yetki verilmiştir.

Diğer taraftan 492 sayılı Harçlar Kanununa ekli tarifelerde yapılan değişikliklerle;

- İl idare kurullarında yapılan işlemler mahkeme harcı kapsamına alınmıştır.
- Yargıtay ve Danıştayca icranın tehirine karar verilmesi için yapılan talepler harca tabi tutulmuştur.
- Fotokopiler suret olarak kabul edilerek suret harcına tabi tutulmuştur.
- İthalatçı vesikaları ile turizm müessesesi belgeleri harcın kapsamına alınmıştır.
- Devamlılık arz eden bazı ruhsatnameler örneğin maden işletme ruhsatnameleri, maden işletme imtiyazları, karayollarının kenarındaki lokanta, kır kahvesi ve benzin istasyonlarına verilen ruhsatnamelere ait harçların bir defa yerine her yıl alınması sağlanmıştır.

HARÇLAR KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLERLE İLGİLİ MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — 492 sayılı Harçlar Kanununun 79 ncu maddesi değiştirilerek, yabancı para karşılıklarının Merkez Bankasınca tesbit olunan karşılıklara bakılmaksızın her yıl Maliye Bakanlığınca tesbit olunacağı hükmü getirilmiştir.

Madde 2. — Kanuna ekli (1-9) sayılı tarifelerdeki maktu harç miktarları, para değerindeki değişmeler gözönünde tutularak günün para rayicine uygun olarak yeniden tesbit olunmuştur.

Ayrıca tarifelere yapılan ilavelerle;

- İl idare kurullarında yapılan işlemler mahkeme harcı kapsamına alınmıştır.
- Yargıtay ve Danıştayca icranın tehirine karar verilmesi için yapılan talepler harca tabi tutulmuştur.
- Fotokopiler de suret olarak kabul edilerek suret harcına tabi tutulmuştur.
- İthalatçı vesikaları ile turizm müessesesi belgeleri harca tabi tutulmuştur.

Madde 3. — Bu madde ile 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 11 nci maddesinin 1 nci fıkrası yürürlükten kaldırılmış ve iş mahkemelerinde açılan davalarda; işverenler tarafından açılanların tamamı harca tabi tutulmuş, işçiler tarafından açılan davalarda ise, yevmiyeleri 20 veya aylıkları 600 liraya kadar olanlar için evvelki kanunda mevcut muafiyet aynen muhafaza edilmiştir.

Madde 4. — Kanuna eklenen geçici maddeyle; yıllık harç miktarı artırılanlar ve yeniden yıllık harç kapsamına alınanların 1 . 1 . 1981 - 28 . 2 . 1981 tarihleri arasındaki döneme isabet eden harçları, yıllık hesaplanacak harcın bu döneme ait miktarı bulunmak suretiyle ve peşin olarak tahsil edilecektir.

Madde 5. — Tasarının bu maddesi bu kanuna ilişkin hükümlerin yayımını takibeden aybaşında, harcın konusuna yeni giren yıllık harçlar ile miktarları artırılan yıllık harçların ise 1 . 1 . 1981 tarihinde yürürlüğe gireceğini hükme bağlamaktadır.

Madde 6. — Tasarının bu maddesi bu Kanunu Bakanlar Kurulunun yürüteceğini belirtmektedir.

Bütçe - Plan Komisyonu Raporu

TC

Milli Güvenlik Konseyi
Bütçe - Plan Komisyonu
Esas No. : 1/47
Karar No. : 3

20 . 11 . 1980

Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Bakanlar Kurulunca Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına sunulan 1 . 11 . 1964 tarih ve «492 sayılı Harçlar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı» Komisyonumuzca incelenmiştir.

1 . 11 . 1964 tarihinden itibaren uygulanan Harçlar Kanunu, ekonomik gelişmeye paralel olarak 10 . 8 . 1970 tarih ve 1318 sayılı Finansman Kanunu ile düzenlenmiştir. Ancak, değişikliği takip eden on yıl içinde para değerinde görülen değişmeler gözönüne alınarak, harçlara uygulanacak tarifelerde yeniden düzenleme yapılmasında zaruret olduğu anlaşılmıştır.

Tasarının 1, 2, 3, 4, 5 ve 6 ncı maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Milli Güvenlik Konseyinin onayına arz olunur.

Başkan
Hüsnü KÜÇÜKAHMET
Em. Amiral

Üye
Tanju ERDEM
Dz. Kd. Kur. Alb.

Üye
Turhan AKPORAY
Mly. Kd. Alb.

Üye
Haşmet YURTAL
Mly. Kd. Alb.

Üye
Tahsin EKİNCİ
Mly. Kd. Bnb.

Milli Güvenlik Konseyi

(S. Sayısı : 64)

492 Sayılı Harçlar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı.

MADDE 1. — 492 sayılı Harçlar Kanununun 1977 sayılı Kanunla değişik 79 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 79. — Konsolosluk harçları ile Türkiye Cumhuriyeti Muvazzaf ve Fahri Konsolosluklarının yaptıkları her türlü işlemler, bu işlemlerle ilgili tarifelerin Maliye Bakanlığınca her yıl tespit ve ilan edilecek yabancı para karşılıkları esas alınmak suretiyle harca tabi tutulur.

MADDE 2. — 492 sayılı Kanuna ekli olup 1318 ve 1977 sayılı Kanunlarla değişik (1-9) sayılı tarifeler aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

(1) SAYILI TARİFE

Yargı Harçları :

A) Mahkeme Harçları :

Hukuk ve ticaret davalarıyla, idari davalarda ihtilafsız yargı konularında ve icra tetkik mercilerinde ve idare kurullarında

I - Başvurma Harcı :

Dilekçe veya tutanakla dava açma veya davaya müdahale veya tevdi mahallinin tayini, ihtiyati tedbir, ihtiyati haciz, tespit delail ile ilgili taleplerde,

1. Sulh mahkemelerinde, (500 TL.)
2. Asliye mahkemelerinde, idari yargı mercilerinde, (750 TL.)
3. Yargıtay ve Danıştayda, (1 000 TL.)

(Mahkemenin yetkisizlik veya görevsizlik kararı vermesi sebebiyle yetkili veya görevli mahkemeye yeniden başvurulması halinde bu harç alınmaz).

II - Celse Harcı :

(Taraflar veya vekilleri tarafından ertelenmelerine sebebiyet verilen celselerden)

1. Sulh Mahkemelerinde :

- a) Konusu belli bir değerle ilgili davalarda dava konusu miktardan (250 liradan aşağı olmamak üzere) (Binde 1)
- b) Belli bir değer bulunmayan davalarda (250 TL.)
2. Asliye mahkemelerinde, idari yargı mercilerinde (500 liradan az olmamak üzere) (Binde 1)

Karar ve İlam Harcı :

1. Nispi Harç :

- a) Konusu belli bir değerle ilgili bulunan davalarda esas hakkında karar verilmesi halinde hüküm altına alınan anlaşmazlık konusu değer üzerinden, (Binde 30)
- b) Bir gayrimenkulün hissedarlar arasında satış suretiyle şuyunun izalesine dair olan hükümler : (Binde 5)
(Gayrimenkulün satış bedeli üzerinden)
- c) Gayrimenkulün hissedarlar arasında taksimine dair olan hükümler (Taksim edilen gayrimenkul değeri üzerinden) (Binde 2)
- d) Nafaka verilmesine dair hükümler (Bir senelik nafaka bedeli üzerinden) (Binde 5)
- e) Yukarıdaki nispetler Yargıtay'ın tasdik veya işin esasını hüküm altına aldığı kararları için de aynen uygulanır. (Nispi harçlar 500 liradan aşağı olamaz).

2. Maktu Harç :

- a) 1 nci fıkra dışında kalan davalarla, taraf teşkiline imkân bulunmayan davalarda verilen esas hakkındaki kararlarla, davanın reddi kararı ve icra tetkik mercilerinin 1 nci fıkra dışında kalan kararlarında, (500 TL.)
- b) (a) fıkrasında yazılı davalarda esasa taalluk eden veya tashihi karar taleplerinin reddine dair Yargıtay ve Danıştay kararlarında, (1 000 TL.)
- c) Yargıtay ve Danıştay'ın icranın tehiri kararlarında, (750 TL.)
- d) Tespiti delail, ihtiyati haciz ve ihtiyati tedbir kararlarında, (750 TL.)

B) İcra ve İflas Harçları :

I - İcra Harçları :

1. İcra başvurma harcı, (500 TL.)
2. Değeri belli olmayan icra takiplerinde, icranın yerine getirilmesi harcı, (500 TL.)
3. Değeri belli olan icra takiplerinde tahsil harcı, değer üzerinden :
 - a) Ödeme veya icra emrinin tebliği üzerine hacizden evvel ödenen paralardan, (Yüzde 2)
 - b) Hacizden sonra ve satıştan önce ödenen paralardan, (Yüzde 4)
 - c) Haczedilen veya rehinli malların satılıp, paraya çevrilmesi suretiyle tahsil olunan paralardan, (Yüzde 5)
 - d) Resmi ve özel müesseseler memur ve hizmetlilerinin maaş, ücret, gündelik ve sair hizmet gelirlerinin haczi suretiyle tahsil olunan paralardan, (Yüzde 2)
 - e) Takip talebi bulunmayan alacaklılara İcra ve İflas Kanununun 125 nci maddesinin 3 ncü fıkrası gereğince ödenen paralardan (Yüzde 1)
 - f) Gayrimenkullerin ve gemilerin tahliye ve tesliminde :
 - aa) İcra emrinin tebliği üzerine tahliye olunduğu takdirde (Yüzde 1)
 - bb) Tahliye ve teslim icra marifetiyle olduğu takdirde (Yüzde 2)
 - g) İcra harçları 500 liradan aşağı olamaz.
4. İdare harçları (300 TL.)
(Haczedilen gayrimenkullerin idaresi, kira mukaveleleri düzenlenmesi ve hesap tutulması için).

II - İflas Harçları :

1. Maktu Harç :
İflasın açılması veya konkordato isteği ve masaya katılma harcı (750 TL.)
2. Konunun Değeri Üzerinden Harç :
 - a) İflasta, paylaşılan para üzerinden (Yüzde 5)
 - b) Konkordatoda alacaklılara verilmesi kararlaştırılan para üzerinden (Yüzde 2)
- C) Ticaret Sicili Harçları :
 1. Kayıt ve tescil harçları : (Ticari işletme rehni dahil)
 1. Ticari işletmenin ve unvanın tescil ve ilanında :
 - a) Gerçek kişilere ve kooperatiflere ait işletmelerde (2 500 TL.)
 - b) Şahıs şirketlerine ait işletmelerde (7 000 TL.)
 - c) Sermaye şirketlerine ait işletmelerde (15 000 TL.)
 2. Temsile yetkili kılınan kimselerin tescil ve ilanında (Her kişi için)
 - a) Gerçek kişilere ve kooperatiflere ait işletmelerde (1 000 TL.)
 - b) Şahıs şirketlerine ait işletmelerde (1 500 TL.)
 - c) Sermaye şirketlerine ait işletmelerde (3 000 TL.)
 3. Ticaret siciline tescil edilmiş olan vakıalardaki değişikliklerin tescilinde : (Ticari işletme rehni ile ilgili vakıalar dahil) (Muhteva ile ilgili bulunmayan düzeltmelerden harç alınmaz).
 - a) Gerçek kişilere ve kooperatiflere ait işletmelerde (1 000 TL.)
 - b) Şahıs şirketlerine ait işletmelerde (1 500 TL.)
 - c) Sermaye şirketlerine ait işletmelerde (3 000 TL.)
 4. Kayıt silinmesinde : (Ticari işletme rehni kaydının silinmesi dahil)
 - a) Gerçek kişilere ve kooperatiflere ait işletmelerde (500 TL.)
 - b) Şahıs şirketlerine ait işletmelerde (750 TL.)
 - c) Sermaye şirketlerine ait işletmelerde (1 500 TL.)

Şubelerin her biri, (Yabancı müesseselerin Türkiye'deki şubeleri dahil) ayrıca aynı harca tabidir.

II - Kayıt ve Belge Suretleri ve Tasdikname Harçları :

1. Bir ticari işletmeye ait sicil esas defterindeki kayıtların tamamının veya bir kısmının veya memurlukta saklanan bütün belgelerin örneğininbeher sayfasından (Ticaret Sicili Tüzüğü Madde : 11/1) (100 TL.)
2. Tasdiknamelerden (Ticaret Sicili Tüzüğü Madde : 11/2, 104, 105) (300 TL.)
- D) Diğer yargı harçları (Müşterek kısım) :

I - Suret Harçları :

- a) İlâmın her sayfasının suretinden (Fotokopiler dahil) (75 TL.)
 - b) Mahkeme ve merci zabıtnameleri ve diğer evrakın beher sayfasının suretlerinden (Fotokopiler dahil) (75 TL.)
 - c) Avukatların tasdik ettiği vekaletname suretlerinden (Fotokopiler dahil) (75 TL.)
 - d) Sulh hâkimi tarafından tasdik edilen vekaletname suretlerinden (Fotokopiler dahil) (75 TL.)
- Re'sen verilmesi icap eden suretler harîç olmak üzere, ceza mahkemelerinden alınacak suretlerden de aynı harçlar alınır.

II - Muhafaza Harçları :

Adliye veznelerine tevdi olunan kıymetli eşyanın kabul ve muhafazası için, muhafaza olunan değer üzerinden :

- a) Bir yıla kadar (Binde 5)
- b) Bir yılı geçen her yıl ve kesirler için (Binde 2,5)

III - Defter Tutma Harçları :

- a) Alelûmum, defter tutma ve tahrir işlerinde 225 liradan az olmamak üzere deftere kaydolunan değer üzerinden (Binde 2)
- b) Miras işlerinde defter tutulmasında :
 - aa) Mevcut ve alacak bakiyesi hâsıl olmuş ise bu bakiye üzerinden (Binde 2)
 - bb) Borç bakiyesi hâsıl olmuş ise mevcut ve alacaklar ile borçlar bakiyesi üzerinden (375 TL.)
- c) İflas dairesi tarafından tutulacak defterlerden (375 TL.)

IV - Miras İşlerine Ait Harçlar :

Terekenin tahrir ve tesbiti, mirasın taksimi, tasfiyesi ve idaresinde, bunların konusunu teşkil eden değerler üzerinden (Binde 2)

(Miras idaresinde her sene ve kesirler için harç alınır).

V - Vasiyetname Tanzimine Ait Harçlar :

Medeni Kanununun 479 ncu maddesine göre sulh hâkimi tarafından tanzim edilen resmi vasiyet senetleri :

- a) Belli bir meblağı ihtiva edenler (Binde 0,50)
- b) Belli bir meblağı ihtiva etmeyenler (500 TL.)

(2) SAYILI TARİFE

Noter Harçları

I - Değer Veya Ağırlık Üzerinden Alınan Nispi Harçlar :

1. Muayyen bir meblağı ihtiva eden her nevi senet, mukavelename ve kâğıtlardan beher imza için (Binde 0,50)
Değer üzerinden alınan harcın miktarı her imza için 75 liradan az 250 000 liradan çok olamaz.
2. Emanet harçları :
Saklanmak üzere noterlere tevdi edilen değeri belli emanetlerden harç miktarı 50 liradan az olamaz, harç yıllık olarak hesaplanır. Bir yıldan fazla olan her yıl için ilave olarak yarı harç alınır. Yıl kesirleri tam itibar olunur. (Binde 1)
3. Gayrimenkul ve menkullerin idaresi harcı (Binde 2)

Harç yıllık olarak hesaplanır, bir yıldan fazla olan her yıl için ilave olarak yarı harç alınır.

Yıl kesirleri tam itibar olunur. Gayrimenkullerin değerleri belli değilse değerler takdir yolu ile tespit edilir.

4. Konşimento yazılması harcı :

Konşimento yazılmasında eşyanın her gayrisafi tonundan (5 TL.)

II - Maktu Harçlar :

1. Belli meblağı ihtiva etmeyen ve alınacak harç miktarı kanun ve tarifede ayrıca gösterilmemiş olan senet, mukavele ve kâğıtlardaki imzaların beherinden (150 TL.)

2. Her nevi tebliğ, (6830 sayılı Kanun hükümleri muvacehesinde noterlerce muhataba yapılacak tebliğler dahil) ihbar, ihtar ve protestolardan muhataba tebliğ edilecek beher nüsha için (150 TL.)

3. Vekâletnameler :

a) Özel vekâletnamelerde beher imza için (100 TL.)

b) Genel vekâletnamelerde beher imza için (150 TL.)

4. Defter tasdiki :

a) Açılış, ara ve kapanış tasdik ve şerhleri (Beher defter için) :

aa) İşletme defteri ve diğer her türlü defterler (200 TL.)

bb) Serbest meslek kazanç defteri (250 TL.)

cc) Bilanço esasına göre tutulan defterler (250 TL.)

b) Açılış tasdiklerinde sayfaların mühürlenmesi :

100 sayfaya kadar (100 dahil) (75 TL.)

100 sayfadan yukarı beher 50 sayfa ve fazlası için (75 TL.)

5. Suretler ve tercümeler :

a) İlgililere veya ibraz edenlere verilecek her türlü mukavele senet, yazılı kâğıt ve kayıt suretlerinin ve fotokopilerinin beher sayfasından (30 TL.)

b) Tercüme suretleri ve yabancı dille yazılmış kâğıtların suretleri ve tercümeleri beher sayfasından (Fotokopiler dahil) (50 TL.)

6. Saklanmak üzere noterlere tevdi olunan ve değeri belli olmayan emanetlerle vasiyetnameler her yıl için (Yıl kesirleri tam sayılır). (150 TL.)

7. Tespit ve tutanak harçları :

Mukavelename, senet veya yazılı kâğıtların veya bir şeyin veya bir yerin hal ve şeklinin ilgili şahısların hüviyet ve ifadelerinin tespiti (150 TL.)

8. Piyango, seçim ve toplantılarda hazır bulunmaktan alınacak harçlar :

Davet üzerine piyango ve hususi müesseselerin, kur'a seçim ve toplantılarında hazır bulunarak düzenlenecek tutanaklarda (2 500 TL.)

9. Düzeltme harcı :

Evvelki işin mahiyet ve değeri değişmemek şartıyla yapılacak düzeltmelere ait beyannamelerden her imza için (40 TL.)

10. Mukavele feshi harcı:

Değeri belli bir borç veya bir taahhüdün ikrarını tazammun etmeyen mukavelelerin feshinde beher imza için (40 TL.)

11. Belli bir meblağı ihtiva etmeyen umumi ibra, umumi makbuz, tahkimname, ölüme bağlı tasarruf senet ve mukaveleleri, ölünceye kadar bakma akdi, vakıf, aile vakıfları, evlât edinme, karı - koca mallarının idaresi, babalığı tanıma senetleri, miras taksim mukaveleleri, ifraz mukaveleleri ve bunlardan rücu ve bunların feshi ve bunların teferruatına dair senet, mukavele ve kâğıtların düzenlenmesinden ve noter tarafından re'sen düzenlenecek tutanaklardan (500 TL.)

(3) SAYILI TARİFE

Vergi İtiraz Harçları

Vergi, resim, harç ve bunlara bağlı cezalarla ilgili anlaşmazlıklardan dolayı mükellefler tarafından İtiraz Komisyonlarında, Temyiz Komisyonunda ve Danıştay'da

I. - Başvurma Harcı :

1. Vergi İtiraz komisyonlarına başvurma (500 TL.)
2. Vergi Temyiz Komisyonuna başvurma (750 TL.)
3. Danıştay'a başvurma (1 000 TL.)

II. - Nispi Harçlar :

1. İtiraz Komisyonu kararlarında :

Tarhiyata karşı mükellefin itirazı üzerine İtiraz Komisyonunca verilecek kesin kararlarla, Temyiz edilmeyerek kesinleşmiş olanlardan karar altına alınan vergi, resim, harç ve ceza miktarıyla ilgili anlaşmazlık konusu değer üzerinden: 500 liradan az olmamak üzere

(Binde 2)

2. Temyiz Komisyonu kararlarında:

İtiraz Komisyonu kararlarının temyizen incelenmesi neticesinde Temyiz Komisyonunca verilip kesinleşmiş kararlarla Temyiz Komisyonu Genel Kurulunca verilecek kararlardan karar altına alınan vergi, resim, harç ve ceza miktarıyla ilgili anlaşmazlık konusu değer üzerinden 750 liradan az olmamak üzere

(Binde 3)

3. Danıştay kararlarında

Karar altına alınan vergi, resim, harç ve ceza miktarlarıyla ilgili anlaşmazlık konusu değer üzerinden: 500 liradan az olmamak üzere

(Binde 4)

(Bu miktardan evvelce ödenen nispi harç mahsup edilir.)

III. - Maktu Harç :

Anlaşmazlık konusu değeri bulunmayan tarhiyatta yukarıdaki pozisyonlarda gösterilen:

1. İtiraz Komisyonu kararlarında (250 TL.)
2. Temyiz Komisyonu kararlarında (500 TL.)
3. Danıştay kararlarında (1 000 TL.)
4. Temyiz Komisyonu ve Danıştay'ın tehiri icra kararlarında (1 000 TL.)

IV. - Suret Harçları :

Tarafların isteği üzerine verilecek karar suretleri için, karar suretinin her sayfasından (Fotokopiler dahil)

(25 TL.)

(4) SAYILI TARİFE

Tapu ve Kadastro işlemlerinden alınacak harçlar:

I. - Tapu İşlemleri :

1. Kayıt harici kalmış olan gayrimenkullerin tescilinden takdir olunan değer üzerinden (Binde 5)
2. Deniz, göl ve nehir kıyılarında izinli ve izinsiz doldurma suretiyle iktisabedilen yerlerin tescilinden takdir edilecek değer üzerinden: (Binde 700)
3. Gayrimenkullerin ve mülkiyetten gayri aynı hakların, kanuni ve mansup mirasçılara intikalinde, bağışlamadan rücularda ve vasiyetlerin infazında veya piyango ve ikramiye suretiyle iktisabında kayıtlı değer üzerinden (Binde 5)
4. Gayrimenkullerin ve mülkiyetten gayri aynı hakların bağışlanmasından kanuni mirasçılar dışında intifa hakkından kuru mülkiyet sahibi lehine ivazsız feragat edilmesinde ve süreli intifa haklarında süre dolarak intifa hakkının sona ermesinde kayıtlı değer üzerinden (Binde 30)
5. Dalyan ve voli mahallerinin tescil, intikal, hibe, vasiyet, temlik ve sair tasarrufu muamelelerde takdir olunacak kıymet veya bildirilen bedelden yüksek olanı üzerinden (Binde 30)
6. a) İfraz veya taksim veya birleştirme işlemlerinde kayıtlı değerler üzerinden (Binde 5)

- b) Terekeye dahil gayrimenkullerin kanuni ve mansup mirasçılar arasında aynen veya ifrazen yapılacak taksimi ile imar parselasyon planları uygulama sonucu şuyulanan parsellerin pay sahipleri arasında rızaen veya hükmen taksiminde kayıtlı değer üzerinden (Binde 5)
- c) Yukarıdaki fıkralar dışında kalan ve müşterek mülkiyete konu olanların rızaen veya hükmen pay sahipleri arasında aynen veya ifrazen taksiminde kayıtlı değer üzerinden (Binde 2)
7. İpotek Tesisinde :
- a) İpotekle sağlanan borç miktarı üzerinden (Binde 2)
- b) İpoteğe dahil gayrimenkullerden birisinin çıkarılarak başkasının ithalinde veya teminat ilavesinde borç miktarı üzerinden (Binde 2)
- c) Mevcut ipotek derecelerinin sonradan istenilen değişikliklerinde borç miktarı üzerinden (Binde 1)
8. Muvakkat tesciller :
- Medeni Kanununun 921 nci maddesi gereğince yapılacak tescillerde kayıtlı değer üzerinden (Binde 1)
9. Mal birliği ve mal ortaklığının, mukaveleden mütevellit şüf'a, iştirak ve vefa haklarının, aile yurtlarının mutlak veya nakil ile mükellef mirasçı nasbının sicile şerhinden veya tescilinden kayıtlı değer üzerinden (Binde 3)
10. Adi veya hâsılât kira mukavelelerinin tapu siciline şerhinde mukavele müddetine göre hesaplanacak kira toplamı ve mukavele mevcut değilseveya mukavelede müddet belirtilmemişse bir yıllık kira bedeli üzerinden (Binde 3)
11. Teferruatın tapu siciline kaydında beyan olunan değeri üzerinden (Binde 2)
12. Satış vaadi sözleşmeleriyle, irtifak hakkı tesisi vaadi sözleşmelerinin tapu siciline şerhinde, sözleşmede yazılı bedel ile kayıtlı değer yüksek olanından, bedelsiz olanlarından kayıtlı değerden (Binde 3)
13. a) Tapu sicilinde kayıtlı arsa ve arazi üzerindeki inşaa olunacak bina vesair tesislerin tescilinde veya her nevi vasıf değişikliklerinde kayıtlı değer üzerinden (Binde 5)
- b) Meşfu payın şüf'a hakkı sahibi tarafından ilama müsteniden iktisabında, kayıtlı değer üzerinden (Binde 10)
- c) Tapu kütüğünde yapılacak her nevi kayıt tashihinde, kayıtlı değer üzerinden (Binde 5)
14. Tapu Harcı ve Emlak Alım Vergisi mevzuuna giren işlemlerle ilgili tescil ve şerhlerin terkininden (250 TL.)
15. Yapı kooperatiflerinin ortaklarına dağıtacağı gayrimenkullerin ortaklar adına tescilinde kayıtlı değer üzerinden (Binde 1)
16. Gayrimenkullere ait haritaların kopyalarının verilmesinde her parsel için (500 TL.)
17. İlgililerin isteği üzerine gayrimenkullere ait verilecek kayıt örneklerinin her birisiyle çıkarılacak belge örneklerinin beher sayfasından (Fotokopiler Dahil) (100 TL.)
18. Taksim hakkının bertaraf edilmesinde bunun beyanlar hanesine işlenmesinde gayrimenkulün kayıtlı değeri üzerinden (Binde 5)
19. Muvazaa tarikiyle vaki tescillerin hükmen düzeltilmesinde kayıtlı değer üzerinden (Binde 60)
- II. - Kadastro İşlemleri :**
- Kadastro neticesinde tescil edilen bazı gayrimenkullerde kayıtlı değer üzerinden
- a) Tapuda murisi veya kendisi adına kayıtlı olup da beyanname vermeyenlere ait gayrimenkullerin kadastrolanmasında (Binde 3)
- b) Tapuda murisi veya kendisi adına kayıtlı olup da beyanname vermeyenlere ait gayrimenkullerin kadastrolanmasında (Binde 5)
- c) Aslen senetsiz gayrimenkullerin zilyedi adına kadastrolanmasında beyanname verenlerden (Binde 4)
- d) Aslen senetsiz gayrimenkullerin zilyedi adına kadastrolanmasında beyanname verenlerden (Binde 6)
- (Yukarıdaki fıkralar gereğince ödenecek harç miktarı her parsel için 150 liradan aşağı olmaz.)
Tapu ve kadastro işlemlerinde de nispi harçların en az miktarı 150 liradır.

(5) SAYILI TARİFE

Konsolosluk Harçları

I - Değer Üzerinden Alınacak Harçlar :

1. Tereke işlerinde :
 - a) Terekenin tahrir, tespit, idare ve tasfiyesinden (Binde 10)
 - b) Tereke, mahallin memurları tarafından tahrir, tespit, idare ve tasfiye olunduğu takdirde konsoloslukça yapılan murakabeden (Binde 5)
2. Sulhnameler :
(Kararda yazılı değer üzerinden) :
 - a) 50 000 liraya kadar olan kısmından (50 000 dahil) (Binde 20)
 - b) 50 000 liradan sonra gelen kısmından ilaveten (Binde 5)
3. Kıymetli eşyanın tesliminde :
Yurt dışında konsolosluklara ve büyük elçiliklere emaneten bırakılan kıymetli eşyanın ilgili-
lere tesliminde (Binde 3)
4. Türkiye'ye ihraç edilecek mallardan listeleri konsolosluklarca tasdiki gerekenlerden (Binde 1)

II - Gemicilik İşlerinde Ton Üzerinden Alınan Harçlar :

1. Gemilere konsolosluklarca verilecek bayrak şahadetnameleri :
Beher rüsum tonilâtosundan (10 TL.)
2. Ticaret eşyası manifestolarının tasdikinde eşyanın beher gayrisafi tonundan (5 TL.)
3. Sıhhiye patentası verilmesi veya vizesi, beher rüsum tonilatosundan (5 TL.)

III - Maktu Harçlar :

1. Gemi jurnalinin tasdiki :
 - a) Jurnalın tasdiki (750 TL.)
 - b) Jurnalaya sayfa ilavesi (300 TL.)
2. Vizeye tabi olan yabancı hava ticaret ve gezinti gemilerinin vizeleri (3 000 TL.)
3. İmza ve mühür tasdiki :
 - a) Bulunulan yabancı memleketteki yerli makamlarla o memleketteki yabancı makamlar tarafından verilip Türk makamlarına, veya Türk makamları tarafından verilip bulunulan yabancı memleketteki yerli ve yabancı makamlara ibraz edilecek olan yazılı kâğıt ve suretlerdeki imza ve mühürlerin veya tasdike müteallik imza ve mühürlerin metne şâmil olmamak üzere tasdiki (Fotokopiler dahil) (750 TL.)
 - b) İmza ve mühürlerin metne şâmil olmak üzere tasdiki (Fotokopiler dahil) (750 TL.)
4. Yabancı memlekette usulüne uygun olarak yetkili makamlar tarafından tanzim olunan yazı, kâğıt ve suretlerin o memlekette yürürlükte bulunan kanunlara uygun olduğunun tasdiki (Fotokopiler dahil) (750 TL.)
5. İdari hususlara ait beyanname, ilmühaber, tutanaklar ve şerhler :
 - a) Birinci sayfa için (300 TL.)
 - b) Birinci sayfadan sonraki her sayfa için (150 TL.)
6. Gerçek ve tüzelkişilerin isteği üzerine :
 - a) Türk kanunlarının bir veya birkaç maddesinin aynının verilmesi (Beher sayfa için) (500 TL.)
 - b) Bunların tercümesinin tasdiki (beher sayfa için) (1 000 TL.)
7. Terekenin mühürlenmesi (750 TL.)
8. Bilirkişi tayini ve bilirkişi raporlarının tasdiki (450 TL.)
9. Bu tarife ile noter harçlarına ait (2) sayılı tarifede zikredilmeyen hukuk işlerine ait diğer yazılı kâğıtlar ve kararlar (300 TL.)
10. Bu tarifede sayılan yazılı kâğıt ve işlemlerin konsoloshane haricinde düzenlenmesi ve icrasından asıl harca ilave olarak (750 TL.)

(6) SAYILI TARİFE

Pasaport, ikamet tezkeresi, vize ve Dışişleri Bakanlığı tasdik harçları :

I - Pasaport Harçları :

1. Umuma mahsus münferit ve müşterek pasaportlar (Konsolosluklarca verilen pasaportlar dahil) :

3 ay için olanlar	(1 500 TL.)
6 ay için olanlar	(2 500 TL.)
1 yıl için olanlar	(3 500 TL.)
1 yıldan fazla süreli olanlar	(5 000 TL.)

Umuma mahsus münferit ve müşterek pasaportlarda, pasaportta kayıtlı her kişi için ayrı ayrı harç alınır.

Süre uzatıldığı takdirde, Konsolosluklarda yapılan süre uzatımları dahil, uzatılan sürenin karşılığı olan harç aynen alınır. Ancak öğretmen ve öğrencilerden kurulu gruplara ait ortak pasaportlar ile bu pasaport sürelerinin uzatılması halinde pasaportta kayıtlı her kişi için bu harcın yarısı alınır.

2. Yurt dışındaki işçilerle, bunların eş ve çocuklarına ait pasaportlar (Refakatte kayıtlı eş ve çocuklardan ayrı ayrı ve aynı miktarda harç alınır.)

1 yıl için olanlar	(300 TL.)
2 yıl için olanlar	(600 TL.)
3 yıl için olanlar	(900 TL.)
4 yıl için olanlar	(1 200 TL.)
5 yıl için olanlar	(1 500 TL.)

Süre uzatımları için de aynı tutarda harç alınır,

3. Tedavi ve öğrenim amacıyla yurt dışına gideceklere, sarı basın kartı hamillerine ait olan pasaportlar :

3 ay için olanlar	(250 TL.)
6 ay için olanlar	(500 TL.)
1 yıl için olanlar	(750 TL.)
1 yıldan fazla süreli olanlar	(1 000 TL.)

Süre uzatımları için de aynı tutarda harç alınır.

Refakatte kayıtlı olanların herbirinden umuma mahsus pasaportlara uygulanan harçlar tahsil olunur.

4. Kıbrıs'a seyahat edeceklere ait olan pasaportlar

3 ay için olanlar	(500 TL.)
6 ay için olanlar	(1 000 TL.)
1 yıl için olanlar	(1 500 TL.)
1 yıldan fazla süreli olanlar	(2 500 TL.)

Süre uzatımları için de aynı tutarda harç alınır.

5. 5682 sayılı Pasaport Kanununun 23 ncü maddesinin son fıkrası gereğince verilen ve yalnız Türkiye'ye dönüş için geçerli olan pasaportlarla aynı Kanunun 18 nci maddesinde yazılı olan yabancılara mahsus damgalı pasaportlarda pasaportta kayıtlı her kişi için ayrı ayrı olmak üzere

(750 TL.)

6. Konsolosluklara müracaatla geçerlilik süresi biten pasaportların sürelerinin uzatırılması halinde, sürenin bitim tarihi ile uzatma tarihi arasında kalan süre için ayrıca harç alınır. Ceza alınmaz. Bu süre tabloda belirtilen sürelerle iblağ edilerek harç tahsil olunur.

II - Vize Harçları :

1. Giriş vizeleri :

a) Tek giriş	(500 TL.)
b) Mütөөaddit giriş	(1 500 TL.)

2. Transit vizeleri :
- a) Tek transit (500 TL.)
- b) Çift transit (1 000 TL.)
- (1 ve 2 numaralı pozisyonlardaki müşterek pasaportlarda her şahıs için 1 ve 2 No.'da gösterilen harçlar aynen alınır.)
3. Yabancıların Türkiye'den çıkışlarında istekleri üzerine verilecek münferit pasaportlara ait dönüş vizeleri (750 TL.)

III - Yabancılar Verilecek İkamet Tezkeresi ve Dışişleri Bakanlığı Tasdik Harçları :

1. İkamet tezkeresi :
- a) 6 aylık olanlar (1 000 TL.)
- b) 1 yıllık olanlar (2 000 TL.)
- c) 2 yıllık olanlar (3 000 TL.)
2. Dışişleri Bakanlığı tasdik harçları (1 000 TL.)

(7) SAYILI TARİFE

Gemi ve Liman Harçları

I - Gemi Sicil İşlemleri :

1. Gemi tasdiknameleri, beher rüsum tonilatosundan : (2,5 TL.)
(2 500 liradan az, 100 000 liradan çok olamaz)
2. Gemi siciline kayıtlı gemilerin ivaz karşılığında temlikinde veya muvazaa yoluyla yapılan tescillerin düzeltilmesinde satış veya muvazaa belgelerinde yazılı bedel üzerinden (Binde 10)
(Belge mevcut olmaması veya belgede bedeli yazılı bulunmaması veya rayiç bedelden düşük olması hallerinde emsal bedeli üzerinden harç alınır. Aile tesisleri, trampa, iktisabı zaman aşımı tescilleri de bu esasa tabidir.)
3. Sicilde kayıtlı gemilerin, ölünceye kadar bakma akdi ile temlikinde, emsal bedeli üzerinden (Binde 2,5)
4. Gemi sicilinde kayıtlı gemiler üzerine ivaz karşılığında mukavele ile intifa hakkı tesisinde, bedeli üzerinden (Binde 2,5)
5. Gemi siciline kayıtlı gemiler üzerinde tesis olunacak ipoteklerden sağlanan borç miktarı üzerinden (Binde 0,5)
6. Kira mukavelelerinin gemi siciline şerhinde mukavelede şart koşulan kira bedeli toplamı üzerinden (Binde 0,5)
7. Harç mevzuuna giren işlemlerin terkininden (Tescilinde alınan harç miktarını aşamaz) (150 TL.)
8. Gemi sicilinde yapılan kayıt düzeltmelerinden beher rüsum tonilatosundan (150 liradan az 2 500 liradan çok olamaz.) (2,5 TL.)
9. İstek üzerine verilen ve gemi siciline atıf yapılmış olan belge suretleri ile sicil kayıt suretlerinden (Fotokopiler dahil) (75 TL.)

II - Liman İşlemleri :

1. Denize elverişlilik belgesi :
- En az 500 lira maktu harca ilave olunarak aşağıdaki tarifeye göre harç alınır.
- İlk 150 tonilato için beher rüsum tonilatosundan (10 TL.)
- Sonra gelen 350 tonilato için beher rüsum tonilatosundan (5 TL.)
- 500 tonilatodan yukarı beher rüsum tonilatosundan (Harç tutarı 15 000 liradan çok olamaz) (2,5)
2. Ölçme belgesi :
- En az 1 000 lira maktu harca ilave olarak aşağıdaki tarifeye göre harç alınır.
- İlk 150 tonilato için beher rüsum tonilatosundan (15 TL.)
- Sonra gelen 350 tonilato için beher rüsum tonilatosundan (15 TL.)
- Sonra gelen 2 500 tonilato için beher rüsum tonilatosundan (10 TL.)
- 3 000 tonilatosundan yukarı için beher rüsum tonilatodan (Harç tutarı 40 000 liradan çok olamaz.) (5 TL.)

3. Yola elverişlilik belgesi :
Aşağıdaki tarife göre harç alınır :
11 - 150 rüsum tonilatoluk gemilerden	(300 TL.)
151 - 500 rüsum tonilatoluk gemilerden	(500 TL.)
501 - 3 000 rüsum tonilatoluk gemilerden	(1 000 TL.)
3 000 rüsum tonilatodan yukarı gemilerden	(1 250 TL.)
- 10 rüsum tonilatoya kadar olan gemiler harçtan muaftır.
4. Ulaştırma Bakanlığınca verilen bayrak şahadetnameleri, beher rüsum tonilatodan (750 liradan az 25 000 liradan çok olamaz.) (10 TL.)
5. Gemi jurnallarının liman idarelerinde tasdiki (125 TL.)
6. Yeterlik belgesi harçları :
a) Uzak yol kaptanlığı ve başmakiniistiği için	(750 TL.)
b) Yakın yol kaptanlığı ve başmakiniistleri ile Marmara ve İzmir kılavuzluğu için	(500 TL.)
c) Uzak yol ve yakın yol güverte ve makine zabıtlığı ile liman kılavuzluğu için	(300 TL.)
d) Liman ve kıyı kaptanlığı, deniz motorculuğu, deniz buhar veya motor makiniistiği, dal-
gıçlık ve amatör denizcilik için	(225 TL.)
7. Türk denizci kütüğü kayıtlı suretlerinden (Fotokopiler dahil) (175 TL.)

(8) SAYILI TARİFE

İmtiyazname, Ruhsatname ve Diploma Harçları

I - İmalat Ruhsatları :

1. Müstahzar ruhsatnameleri :
Tıbbi ve ispençiyari müstahzarların ticarete çıkarılması için Sağlık Bakanlığınca verilecek ruhsatnameler :
a) Memleket dışında imal olunup ithal edilenler	(10 000 TL.)
b) Memleket içinde imal olunanlar	(5 000 TL.)
c) Ruhsatname verilmeden önce yapılacak tahlillerden alınacak gider karşılığı :	
— Hariçten ithal edilenler	(5 000 TL.)
— Memleket içinde imal olunanlardan	(2 500 TL.)
2. İhtira beratları :
a) İhtira ve munzam ihtiraların tescili taleplerinden ve noksan evrakın tamamlanması için ye-
niden 3 aylık müddet verilmesi hususundaki taleplerden	(750 TL.)
b) Tesciline karar verilen ihtiralardan :	
1. Tescil harcı olarak	(4 500 TL.)
2. İkinci yıl ve muteber olduğu sürece her yıl için taksitler halinde	(4 500 TL.)
c) Munzam ihtiraların her birinin tescilinden bir defaya mahsus	(3 750 TL.)
d) Müddetleri uzatılan ihtira beratlarından, uzatılan her yıl için	(7 500 TL.)
e) İhtira beratlarıyla munzam ihtiraların devir, intikal ve intifa (lisans) haklarının tesci-
linden	(1 250 TL.)
f) Menşe memleket vesikalarından	(1 250 TL.)
g) İhtira beratlarıyla, munzam ihtiraların dosyalarından veya sicil defterlerinden çıkarıla-
cak suretlerinden unvan ve adres değişikliklerini, terkin taleplerini ve tatbik mevkiine koyma ta-
lebini bildiren dilekçelerden, rüçhan hakkı taleplerinden	(750 TL.)
h) İhtira tarifnamelerinden yapılacak tadil, tashi ve ilavelerden, (beher tarifname sayfası için	(375 TL.)
3. Markalar :
a) Marka tescili talebini havi dilekçelerden (yenileme talepleri dahil) ve noksan evrakın ta-
mamlanması için yeniden müddet verilmesi taleplerinden	(375 TL.)
b) Tesciline karar verilen her bir marka için tescil harcı olarak	(3 000 TL.)
c) Marka tescilinin yenilenmesinden (bir marka için)	(2 500 TL.)

- d) Markaların devir, intikal ve intifa (Lisans) haklarının tescilinden (3 000 TL.)
- e) Marka dosyalarından veya sicil defterlerinden çıkarılacak suretlerden, unvan ve adres değişikliklerini, eşya ilavesi veya çıkarılmasını havi talepleri ile terkin ve rüçhan hakkı taleplerinden (750 TL.)
- f) Menşe memleket vesikalarından (1 500 TL.)

II - İhracatçı Ruhsatnameleri ve İthalatla İlgili Belgeler :

1. İhracatçı ruhsatnameleri :

3018 numaralı Kanun mucibince verilecek ihracatçı ruhsatnameleri (2 500 TL.)

Yukarıdaki miktara ilaveten :

- a) Bu ruhsatnamelerde yazılı her bir ihracat maddesi için (250 TL.)
- b) Bu ruhsatnamelerde yazılı her bir ihracat maddeleri grubu için (500 TL.)

Ruhsatnamelerin verilmesinden sonra ruhsatnamelere yeniden ilave olunacak her bir ihracat maddesi veya grubu için, (a) ve (b) fıkralarında yazılı harç alınır. Bu ruhsatnameler iki yılda bir defa ocak ayı içinde Ticaret Bakanlığınca vize edilir. Vize muamelesinde ruhsatnamenin tabii olduğu harç alınır. Ocak ayından sonra vize edildiğine dair Ticaret Bakanlığının tasdikini haiz bulunmayan ruhsatnameler muteber sayılmaz. Yıl içinde yeniden alınan ruhsatnameler verildiği yıl için ayrıca vizeye tabi tutulmaz.

2. İthalatla ilgili belgeler :

- a) İthalatçı vesikalarından (15 000 TL.)
- b) İthalatçı vesikaları vizelerinden (Her yıl için) (7 500 TL.)
- c) İthalatçı vesikalarına kaydedilecek her fasıl için (2 500 TL.)
- d) İthal malları değişikliği karar belgesi harcı :

Mal değişikliği müracaatlarında talep başına değişikliği istenen mal kıymeti üzerinden (Binde 5)

e) İthal taleplerinden :

Her talep için kıymet yekûnu üzerinden (Binde 1)

III - Maden Arama Ruhsatnameleri, İşletme Ruhsatnameleri, İşletme İmtiyazları :

1. Maden arama ruhsatnameleri (Her yıl için) (5 000 TL.)

2. Maden işletme ruhsatnameleri (Her yıl için)

- a) 10 yıllık işletme ruhsatnameleri (20 000 TL.)
- b) 15 yıllık işletme ruhsatnameleri (30 000 TL.)

3. Maden Kanununun 57 nci maddesindeki şartları yerine getirenlere verilecek faaliyet müsaadesi talebinde (15 000 TL.)

4. Maden işletme imtiyazları (Her yıl için)

- a) 40 yıllık imtiyazlarda (50 000 TL.)
- b) 60 yıllık imtiyazlarda (100 000 TL.)
- c) 99 yıllık imtiyazlarda (150 000 TL.)

5. Taşocağı Nizamnamesi gereğince verilecek ruhsatnameler (Her yıl için) (15 000 TL.)

6. Maden Kanununun gerek 57 nci maddesinden istifadeli gerekse işletme ruhsatnameli işletme imtiyazlı sahalarda fenni nezaretçinin görevden ayrılması dolayısıyla yeniden fenni nezaretçi tayininden ötürü tekrar çalışma müsaadesi taleplerinde (2 000 TL.)

7. İşletme hakkı, tecdit, birleştirme, uzatma, dönüştürme ve taşocağı maddelerinin Maden Kanunu kapsamına alınma talepleri (7 500 TL.)

Arama ruhsatnamesi, işletme hakkı, işletme ruhsatnamesi, işletme imtiyazı ve taşocağı maddelerinin Maden Kanunu kapsamına alınması taleplerinin devir ve intikalleri sırasında bu hakların verilmesi sırasındaki harçlar yeniden alınır.

Maden Kanunu gereğince alınmış bulunan maden işletme ruhsatnameleri ile maden işletme imtiyazlarının, bu Kanunun 74 ncü maddesine göre sahiplerince işletilmediği takdirde bu ruhsatname ve imtiyazlardan alınmakta olan yıllık harçlar, işletilmeyen her yıl için yüzde 50 fazlası ile tahsil olunur.

IV - Petrol İşlemleri :

1. Sicil işlemleri :
 - a) Arama ve işletme ruhsatnameleri, kullanma hakkı ve belge istihali taleplerinin tescilinden (3 750 TL.)
 - b) Arama ve işletme ruhsatnameleri, kullanma hakkı ve belgelerin tescilinden (4 500 TL.)
 - c) Arama ve işletme ruhsatnamelerinde ve belgelerde yapılan değişikliklerin tescilinden (2 250 TL.)
 - d) Arama ve işletme ruhsatnameleri ile belgelerin devirlerinin veya bunların sahiplerine verdiği haklardan muayyen bir kısmında, diğer bir hükmi şahsa muvakkaten kullanma hakkı tanınmasının tescilinden (3 750 TL.)
 - e) Diğer hususların tescilinden (1 500 TL.)
 2. Ruhsatlar :
 - a) Müsaade vesikaları (10 000 TL.)
 - b) Arama ruhsatnameleri (15 000 TL.)
 - c) İşletme ruhsatnameleri (125 000 TL.)
 - d) Belgeler (15 000 TL.)
- Arama ve işletme ruhsatnameleri ile belgelerin temdit veya devrinden aynı miktarda harç alınır.
3. Tarifelerin tasdiki (2 500 TL.)

V - Satış Ruhsatnameleri :

1. Tekel konusuna giren maddeleri satmak isteyenlere verilecek satış ve ruhsat tezkereleri :
(Her yıl için)
 - 1 nci sınıf dükkânlarda (3 750 TL.)
 - 2 nci sınıf dükkânlarda (2 500 TL.)
 - 3 ncü sınıf dükkânlarda (1 250 TL.)
 - 4 ncü sınıf dükkânlarda (625 TL.)
 - Geziciler (250 TL.)
2. Tekel konusuna giren maddeleri, imal ve ithal etmek isteyenlere verilecek izin vesikaları
(Her yıl için) (10 000 T.L.)
Dış memleketlere ihraç etmek için imalât yapanlardan bu harcın yarısı alınır.
3. Pul ve kıymetli kâğıtlar bayilerine verilecek ruhsatnameler (Her yıl için, son nüfus sayımına göre) :
 - Nüfusu 10 000'den aşağı yerlerde (250 T.L.)
 - Nüfusu 10 000 - 50 000 olan yerlerde (750 T.L.)
 - Nüfusu 50 000'den yukarı olan yerlerde (1 500 T.L.)
4. Tıbbi eczalar ve kimyevi maddeleri toptan satan ticarethanelerden alınacak ruhsat harçları :

Ecza ticarethaneleriyle sanat ve ziraat işlerinde kullanılan zehirli ve müessir kimyevi maddelerin toptan satışına mahsus ticarethaneleri açmak için Sağlık Bakanlığınca verilecek ruhsatnameler (Son nüfus sayımına göre) :

- Nüfusu 30 000'e kadar olan mahallerde (5 000 T.L.)
- Nüfusu 30 000 ile 50 000 arasında olan mahallerde (10 000 T.L.)
- Nüfusu 5 000 ile 100 000 arasında olan mahallerde (15 000 T.L.)
- Nüfusu 100 000 ile 400 000 arasında olan mahallerde (25 000 T.L.)
- Nüfusu 400 000 ve daha yukarı olan mahallerde (50 000 T.L.)

VI - Meslek Erbabına Verilecek Tezkere, Vesika ve Ruhsatnamelerden Alınacak Harçlar :

1. Eczane açanlardan alınacak ruhsat harçları :
Yeniden eczane açmak üzere verilen ruhsatnameler (Son nüfus sayımına göre) :
 - Nüfusu 5 000'e kadar olan mahaller için (500 T.L.)
 - Nüfusu 5 000 ile 10 000 arasında olan mahaller için (1 000 T.L.)
 - Nüfusu 10 000 ile 20 000 arasında olan mahaller için (2 500 T.L.)

- Nüfusu 20 000 ile 40 000 arasında olan mahaller için (4 000 T.L.)
Nüfusu 40 000 ile 75 000 arasında olan mahaller için (6 000 T.L.)
Nüfusu 75 000 ile 100 000 arasında olan mahaller için (8 000 T.L.)
Nüfusu 100 000 ile 400 000 arasında olan mahaller için (10 000 T.L.)
Nüfusu 400 000 ve daha yukarı olan mahaller için (15 000 T.L.)
2. Mimarlık ve mühendislik ruhsatnameleri :
- a) Programlarının Türk yüksek mühendis ve yüksek mimar eğitim müesseseleri programlarına muadil olduğu kabul edilen bir ecnebi yüksek mühendis veya yüksek mimar eğitim müessesesinden diploma almış olanlara usulüne göre verilecek ruhsatnameler (5 000 T.L.)
- b) Programlarını Türk Teknik Okulu mühendis kısmı programlarına muadil olduğu kabul olunan bir ecnebi mühendis veya mimar eğitim müessesesinden diploma almış olanlara usulüne göre verilecek olan ruhsatnameler (3 000 T.L.)
3. Mütihaz tabiplik vesikaları :
- a) Türkiye'de ihtisas yapmış olan Türk hekimlerine verilecek ihtisas vesikaları (5 000 T.L.)
b) Yabancı memleketlerde ihtisas yapmış olan Türk hekimlerine verilecek ihtisas vesikaları (5 000 T.L.)
c) Yabancı memleketlerin tıp fakültesinden mezun Türk hekimlerine Türkiye Cumhuriyeti hudutları dahilinde tababet icra etmek üzere verilecek mezuniyet vesikaları (5 000 T.L.)
4. Mütihaz kimyagerlik vesikaları :
- a) Türkiye'de ihtisas yapmış olan Türk kimyagerlerine verilecek ihtisas vesikaları (5 000 T.L.)
b) Yabancı memleketlerde ihtisas yapmış olan Türk kimyagerlerine verilecek ihtisas vesikaları (5 000 T.L.)
c) Yabancı memleketler mektep veya fakültelerinden mezun Türk kimyagerlerine Türkiye'de icrayı sanat etmek üzere verilecek mezuniyet vesikaları (5 000 T.L.)
5. Dışçilere ait mezuniyet vesikaları :
- Yabancı memleketler dışçı mektep veya fakültelelerinden mezun olan dış tabiplerine Türkiye'de icrayı sanat etmek üzere verilecek mezuniyet vesikaları (5 000 T.L.)
6. Veterinörlere ait mezuniyet vesikaları :
- Yabancı memleketler mektep veya fakültelerinden mezun olan veterinörlere Türkiye'de icrayı sanat etmek üzere verilecek mezuniyet vesikaları (2 000 T.L.)
7. Ebe, hemşire, sünnetçilere verilecek ruhsatnameler :
- a) Kurs ve imtihan sonu muvaffak olan hemşire, ebe ve sünnetçilere verilecek ruhsatnameler (1 500 TL.)
b) Ecnebi memleketlerdeki mekteplerden mezun olan Türk tebaası hemşire, ebe, sağlık memuru ve laborantlara Türkiye'de icrai sanat etmek üzere verilecek ruhsatnameler (1 500 TL.)
c) Küçük sıhhat memurları mektebinden mezun olanlara verilecek şahadetnameler (1 500 TL.)
8. Gözlükçülük ruhsatnameleri :
- Hususi kanununa göre verilecek fenni gözlükçülük ruhsatnameleri (7 500 TL.)
9. Hususi hastaneler açma ruhsatnameleri :
- a) Para ile hasta bakan hususi hastanelere verilecek açma ruhsatnameleri :
- 20 yataklıya kadar olanlar (10 000 TL.)
20 - 50 yataklıya kadar olanlar (15 000 TL.)
50 - 100 yataklıya kadar olanlar (25 000 TL.)
100 yatak ve daha yukarı olanlar (40 000 TL.)
(Son nüfus sayımına göre nüfusu 200 000'den aşağı bulunan mahallerde açılacak hastanelerden bu harçların dörtte biri alınır.)
- b) Radyoloji, radyo ve elektrikle teşhis ve tedavi ve diğer fizyoterapi müesseseleri açmak için verilecek ruhsatnameler (10 000 TL.)

10. Laboratuvarlara ait ruhsatnameler :

Seriri ve gıdai taharriyat ve tahliller yapılan ve misli teamüller aranılan umuma mahsus bakteriyoloji ve kimya laboratuvarları açmak için verilecek ruhsatnameler (5 000 TL.)

11. Avukatlık ruhsatnameleri :

Hususi kanunu mucibince verilecek avukatlık ruhsatnameleri (5 000 TL.)

12. Ödünç para verme izin vesikaları :

a) Ödünç para verme işleri ile meşgul olacak özel ve tüzel kişilere verilecek izin vesikaları (Her yıl için) (7 500 TL.)

b) Ödünç para verme işlerine tavassut edenlere verilecek izin vesikaları (Her yıl için) (5 000 TL.)

c) Rehin üzerine ödünç verme işiyle iştigal edeceklere Medeni Kanununun 876 ncı maddesi gereğince verilecek izin vesikaları (Her yıl için) (10 000 TL.)

13. Eski eserler ve define arama ve sondaj ruhsatnameleri :

Eski eser ve define arama sondaj ruhsatnamelerinden :

a) Eski eser araştırmaları için verilecek hafriyat ruhsatnameleri (Beher yıl için) (1 000 TL.)

b) Eski eser araştırmaları için verilecek sondaj ruhsatnameleri (Beher ay için) (500 TL.)

c) Define araştırmaları için verilecek ruhsatnameler (Beher iki ay için) (2 500 TL.)

14. Gümrük komisyoncularına mahsus ruhsatnameler gümrük komisyoncularına verilecek ruhsatnameler :

Birinci sınıf gümrüklerde çalışanlar için (20 000 TL.)

İkinci sınıf gümrüklerde çalışanlar için (10 000 TL.)

15. Kara ve deniz av tezkereleri :

Hususi kanunu gereğince verilecek ruhsat tezkereleri (Her yıl için)

a) Su ürünleri müstahsilleri için (250 TL.)

b) Kara avcılığı ruhsat tezkereleri (Her yıl için)

1. Avcı cemiyetine dahil olanlardan (500 TL.)

2. Avcı cemiyetlerine dahil olmayanlardan (750 TL.)

16. Silah taşıma ve bulundurma vesikaları :

a) Resmi makamlar tarafından hususi eşhassa verilecek silah taşıma müsaade vesikaları (Her yıl için) (1 500 TL.)

b) Bulundurma vesikaları (İki yılda bir) (500 TL.)

17. Sigorta ruhsatnameleri :

a) Hususi kanunu gereğince sigorta şirketlerine verilecek sigorta ruhsatnameleri (50 000 TL.)

b) Hususi kanunu gereğince yabancı sigorta şirketlerine verilecek zeyil ruhsatnameleri (25 000 TL.)

18. Özel okul işletme ruhsatnameleri :

a) İlk tahsil seviyesindeki özel okullardan (Özel ana okulları ve kreşler dahil) (Her yıl için) (10 000 TL.)

b) Orta tahsil seviyesindeki okullardan, orta ve lise kısmı için ayrı ayrı olmak üzere (Her yıl için) (20 000 TL.)

(Kazanç temini gayesi bulunmayan ve genel eğitime yararlı olduğu Milli Eğitim Bakanlığınca tasdik olunan özel okullar hariç)

19. Turizm müessesesi belgeleri :

Merkez turizm komitesinin kararı ve Turizm ve Tanıtma Bakanlığının onayı üzerine tesislerine,

a) Dördüncü sınıf turizm müessesesi kuruluş belgesi verilen şahıslar (1 500 TL.)

b) Üçüncü sınıf turizm müessesesi kuruluş belgesi verilen şahıslar (2 500 TL.)

c) İkinci sınıf turizm müessesesi kuruluş belgesi verilen şahıslar (3 000 TL.)

d) Birinci sınıf turizm müessesesi kuruluş belgesi verilen şahıslar (4 000 TL.)

e) Lüks sınıf turizm müessesesi kuruluş belgesi verilen şahıslar. (6 000 TL.)

f) Dördüncü sınıf turizm müessesesi işletme belgesi verilen şahıslar. (1 500 TL.)

g) Üçüncü sınıf turizm müessesesi işletme belgesi verilen şahıslar (2 500 TL.)

h) İkinci sınıf turizm müessesesi işletme belgesi verilen şahıslar. (3 000 TL.)

- i) Birinci sınıf turizm müessesesi işletme belgesi verilen şahıslar. (4 000 TL.)
j) Lüks sınıf turizm müessesesi işletme belgesi verilen şahıslar. (6 000 TL.)
Turistik müessese harcı ödemekle yükümlüdürler.

VII — Okul Diplomalari :

1. Ortaokullar ile bu dereceye muadil okullardan veya bu derecedeki sanat veya meslek okul ve enstitülerinden mezun olanlara verilecek diplomalar (100 TL.)
2. Lise veya bu dereceye muadil okullarda bu derecedeki sanat ve meslek okul ve enstitülerinden mezun olacaklara verilecek diplomalar. (150 TL.)
3. Üniversite haricinde kalan yüksekokullardan veya aynı derecedeki sanat ve meslek okul ve enstitülerinden mezun olacaklara verilecek diplomalar. (250 TL.)

(9) SAYILI TARİFE

Trafik Harçları

I. - Kayıt ve Tescil Harçları :

Araçların Kara Yolları Trafik Kanununa ve Tüzüğüne göre yapılacak kayıt ve tescil işlemlerinden bir defaya mahsus olmak üzere harç alınır.

1. Motorsuz taşıtlardan : (150 TL.)
2. Motorlu taşıtlardan : (310 TL.)
a) Motosikletlerden (500 TL.)
b) Kamyon, otobüs, tır ve çekici araçlardan (3 000 TL.)
c) Otomobil, kaptıkaçtı, kamyonet, minübüs, lastik tekerlekli traktör ve benzerlerinden (1 500 TL.)

II. - Ehliyetname Harçları :

Karayolları Trafik Kanunu ve Tüzüğüne göre verilecek ehliyetnamelerden bir defaya mahsus olmak üzere harç alınır.

1. Amatör ehliyetnamelerinden (1 250 TL.)
2. Profesyonel ehliyetnamelerden (500 TL.)
3. Ağır vasıta ehliyetnamelerinden (1 500 TL.)
4. Traktör ehliyetnamelerinden (300 TL.)
5. Uluslararası ehliyetnamelerinden (1 500 TL.)

III. - İmtihan Harçları :

Karayolları Trafik Kanunu ve Tüzüğü hükümleri dairesinde yapılacak imtihanlarda, her imtihana girenlerden bir defaya mahsus olmak üzere harç alınır.

1. Sürücü ehliyetnamesi almak isteyenlerden (300 TL.)
2. Şöför adayı belgesi almak isteyenlerden. (300 TL.)
3. Motosiklet veya traktör şöförü ehliyetnamesi almak isteyenlerden. (400 TL.)
4. Diğer şöför ehliyetnamesi almak isteyenlerden (1 000 TL.)
5. Yetkililerce tekrar ehliyetname imtihanına sevkolanması halinde :
a) Sürücülerden (150 TL.)
b) Şöförlerden. (300 TL.)

IV. - Ehliyetname Vizesi Harçları :

1. Sürücü ehliyetnamelerinin vizelerinde (150 TL.)
2. Amatör ehliyetnamelerinin vizelerinde. (500 TL.)
3. Profesyonel ehliyetnamelerin vizelerinde (250 TL.)
4. Traktör ehliyetnamelerinin vizelerinde (150 TL.)

V — Fenni Muayene Harçları :

Karayolları Trafik Kanunu ve Tüzüğü hükümleri dairesinde araçların belli sürelerde yapılacak fenni muayenelerinde harç alınır.

1. Motorsuz taşıtlardan (125 TL.)
2. Motorlu taşıtlardan (250 TL.)

VI — Ruhsat Harçları :

Karayolları Trafik Tüzüğü'nün :

1. 17 nci maddesine göre verilecek ruhsatlardan (Her yıl için) (1 500 TL.)
2. 19/1 ve 19/2 nci maddesine göre verilecek ruhsatlardan (Her yıl için) (15 000 TL.)
3. 19/3 ncü maddesine göre verilecek ruhsatlardan (Her yıl için) (6 000 TL.)
4. 19/5 ve 19/7 nci maddelerine göre verilecek ruhsatlardan (Her yıl için) (3 000 TL.)
5. 31 nci maddesine göre verilecek:
 - a) Motorsuz taşıt geçici ruhsatnamelerinden ((150 TL.)
 - b) Motorsiklet geçici ruhsatnamelerinden (300 TL.)
 - c) Diğer motorlu taşıt geçici ruhsatnamelerinden (600 TL.)
 - d) Tecrübe ruhsatnamelerinden (2 000 TL.)
6. 66 ncı maddesine göre verilecek ruhsatlardan (1 500 TL.)

Kaldırılan Hükümler :

MADDE 3. — 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 11 nci maddesinin 1 nci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Hükümler :

MADDE 4. — 492 sayılı Harçlar Kanununa aşağıdaki geçici 5. nci madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 5. — Bu Kanunla yeniden yıllık harç kapsamına alınanlarla, miktarları artırılan yıllık harçların artan miktarları, 1.1.1981 ile 28.2.1981 tarihleri arasındaki döneme tekabül eden harç miktarı hesaplanmak suretiyle ve peşin olarak tahsil olunur.

Yürürlük :

MADDE 5. — Bu Kanuna ilişkin hükümler yayımlı takibeden ay başında, harcın konusuna yeni giren yıllık harçlar ile miktarları artırılan yıllık harçlar ise 1.1.1981 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme :

MADDE 6. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan
B. Ulusu

Devlet Bak. - Başbakan
Yrd.
Z. Baykara

Devlet Bak. - Başbakan
Yrd.
T. Özal

Devlet Bakanı
Prof. Dr. İ. Öztrak

Devlet Bakanı
M. Özgüneş

Devlet Bakanı
Prof. Dr. M. N. Özdeş

Adalet Bakanı
C. Mentek

Milli Savunma Bakanı
Ü. H. Bayülken

İçişleri Bakanı
S. Çetiner

Dışişleri Bakanı
İ. Türkmen

Maliye Bakanı
K. Erdem

Milli Eğitim Bakanı
H. Sağlam

Bayındırlık Bakanı
Dr. T. Önalp

Ticaret Bakanı
K. Cantürk

Sağlık ve Sos. Yrd. Bakanı
Prof. Dr. N. Ayanoğlu

Gümrük ve Tekel Bakanı
R. Baturalp

Ulaştırma Bakanı
N. Özgür

Tarım ve Orman Bakanı
Prof. Dr. S. Özbek

Çalışma Bakanı
Prof. Dr. T. Esener

Sanayi ve Teknoloji Bakanı
Ş. Kocatopçu

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
S. Bingöl

Turizm ve Tanıtma Bakanı
İ. Evliyaoğlu

İmar ve İskân Bakanı
Dr. Ş. Tüten

Köy İşleri ve Koop. Bakanı
M. R. Güney

Gençlik ve Spor Bakanı
V. Özgül

Sosyal Güvenlik Bakanı
S. Şide

Kültür Bakanı
C. Baban

1318 Sayılı Finansman Kanununun Taşıtl Alım Vergisine İlişkin Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı. (1/48)

TC

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik

Dairesi Başkanlığı

Sayı : 101-640/07362

20 . 11 . 1980

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına arzı Bakanlar Kurulunca 19.11.1980 tarihinde kararlaştırılan «1318 Sayılı Finansman Kanununun Taşıtl Alım Vergisine İlişkin Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini emirlerine arz ederim.

Bülend Ulusu

Başbakan

TAŞIT ALIM VERGİSİ İLE İLGİLİ GENEL GEREKÇE

Taşıtl Alım Vergisi (TAV) uygulanageldiği on yıllık süre içinde, kendisinden beklenen mali ve ekonomik fonksiyonları gerektiği gibi yerine getirememiş ve ekonomik gelişmeye ayak uyduramamıştır. Uygulandığı süre içinde TAV'in gelişmesi, toplam vergi gelirleri ile karşılaştırmalı olarak aşağıdaki tabloda gösterilmiştir :

Yıllar	TAV tahsilâtı		Vergi gelirleri		TAV payı %
	(Milyon TL.)	Artış %	Tahsilâtı (Milyon TL.)	Artış %	
1971	247,6	—	31 424	—	0,79
1972	431,7	74,3	39 013	24,1	1,11
1973	611,9	41,7	51 958	33,2	1,18
1974	815,2	33,2	65 156	25,4	1,24
1975	983,4	21,0	95 009	45,8	1,04
1976	1 491,7	51,7	127 055	33,7	1,17
1977	1 600,1	7,2	167 394	31,7	0,96
1978	1 712,0	6,9	243 895	45,7	0,70
1979	1 798,8	5,0	403 836	65,6	0,44
1980 (*)	2 100,0	16,7	688 000	70,3	0,03

Görüldüğü gibi, verginin artış hızı aynı dönemde toplam vergi gelirlerindeki sürekli yükselmenin aksine, giderek azalan bir seyir takip etmiştir. 1976 yılında görülen % 51,7'lik artış, Danıştay içtihadına uygun olarak faturalı iktisapların vergi kapsamına alınmasından ileri gelmiştir. TAV'nin vergi gelirleri içindeki nispi payı da genellikle azalma eğilimi göstermiştir.

(*) Gerçekleşme tahmini olarak.

Aynı süre içinde Türkiye'deki motorlu kara taşıtları sayısı da aşağıdaki gelişmeyi göstermiştir :

Yıllar	Otobüs		Kamyon		Diğerleri	Toplam (xx)	Artış %
	Otomobil	Minibüs	Kamyonet				
1971	153 676	39 520	130 444	68 417	392 057	—	
1972	185 266	44 686	142 180	73 876	446 008	13,7	
1973	243 768	52 649	180 731	97 096	574 244	28,7	
1974	316 124	57 738	200 498	101 274	675 634	17,6	
1975	400 093	64 926	228 341	105 334	798 694	18,2	
1976	491 882	71 967	264 412	109 588	937 849	17,4	
1977	556 887	79 924	302 043	114 326	1 053 180	12,2	
1978	625 617	85 850	322 752	122 411	1 156 630	9,8	
1979	685 968	91 959	344 544	132 403	1 254 874	8,5	
1980 (x)	740 000	97 500	320 300	141 500	1 299 300	3,5	

(x) Gerçekleşme tahminidir.

(xx) Traktörler hariç.

Bu durumda, Türkiye de motorlu taşıt sayısı çok hızlı bir artış göstermiş ve plânın 1977 yılı sonu için öngördüğü 657 bin adetlik taşıt parkı, 1975 yılı sonunda fazlasıyla aşılmıştır.

Tabloda dikkat çeken diğer bir husus; artışın % 85'i özel olarak kullanılan ve bu nedenle birer tüketim aracı niteliğinde olan otomobillerde çok daha hızlı olmasıdır. Gerçekten, 1971 yılında toplam taşıt sayısının % 39'u otomobil iken, bu oran 1979 yılında % 60'a yükselmiştir.

Bunlara rağmen verginin artış hızının giderek azalmasının başlıca nedeni, TAV'nin tamamen spesifik olan tarifesinin para değerindeki değişiklikleri izleyememesidir.

Gerçekten, TAV'nin taşıt fiyatlarına oranının yıllara göre değişimi bu durumu açık olarak göstermektedir:

Taşıtın Cinsi	1971 yılı Verginin		1980 yılı Verginin			
	Fiyatı	Miktarı	Oranı %	Fiyatı	Miktarı	Oranı %
Yerli Otomobil	46 500	5 000	10,7	950 000	5 000	0,5
Yerli Minibüs	70 000	8 000	11,4	2 500 000	8 000	0,3
Yerli Kamyon	160 000	12 000	7,5	3 000 000	12 000	0,4
Yerli Otobüs	515 000	14 000	2,7	7 000 000	14 000	0,2
İthal Otomobili	190 000	12 000	6,3	2 000 000	12 000	0,6

Tablonun incelenmesinden de anlaşılacağı üzere, taşıt fiyatları 1980 yılında, 1971 yılına göre ortalama 17 kat oranında artmış olduğu halde, vergi miktarında hiçbir değişiklik olmamıştır. Bunun sonucu olarak taşıt fiyatı içindeki nispi vergi payı, ortalama 20 - 35 kat oranında düşmüştür. Kıyaslanmanın yerli taşıtlarda da serbest piyasa fiyatlarına göre yapılması halinde nispi vergi payının daha da düşük olacağı tabiidir.

Bu durum, verginin taşıta olan aşırı talebi frenleyici bir rol oynamasını da önlemiştir. Bilindiği üzere, Türkiye'de motorlu kara taşıtları arzı (yerli üretim ve ithalat toplamı) ile talebi arasında, arz aleyhine büyük bir fark bulunmaktadır. Bu durum bir taraftan, taşıt fiyatlarının piyasada anormal ölçüde yükselme-

(Not : Hesaplama yerli taşıtlar için ortalama resmi fiyatlar, ithal malı otomobiller için de ortalama piyasa fiyatları esas alınmıştır.)

sine ve haksız kazançlar elde edilmesine neden olurken, diğer taraftan da ekonomide daha yararlı alanlara yönelmesi mümkün olan gönüllü tasarrufların geniş ölçüde israf edilmesine yol açmaktadır.

Yukarıda belirtilen hususlar, TAV'nin ekonomik gelişmeye ayak uydurabilmesi ve fonksiyonlarını tam olarak yerine getirebilmesi için tarifelerde günün şartlarına uygun olarak değişiklik yapılması gereğini açık olarak ortaya koymaktadır.

Motorlu taşıt kullanımı ile ulusal ekonomiye ve sosyal yapıya ek yükler getirilmektedir. Bu nedenle, bunların satın alınmasının vergilendirilmesi yolu ile bu yükün hafifletilmesi ve dengeli bir biçimde dağıtılması gerekli olmaktadır.

Motorlu taşıt kullanımındaki hızlı artış, trafik kazalarını ve bunların neden olduğu can ve mal kaybını geniş ölçüde arttırması, suç işlemeyi kolaylaştırması ve şehir içi ulaşımında büyük güçlükler yaratması gibi sorunlar yanında, dış ödemeler dengesini de olumsuz yönde etkilemektedir.

Diğer taraftan; en büyük ithalât kalemini oluşturan petrolün ve hemen hemen tamamı motorlu taşıtlarda kullanılan benzin ve motorinin, miktar ve değer olarak hızlı artışı, motorlu taşıt kullanımının yarattığı yükün ağırlığını açık olarak göstermektedir. Şüphesiz yedek parça ve otomotiv sanayii ile ilgili diğer ithal girdileri de bu konuda ayrı bir ağırlık ve önem taşımaktadır.

Dünya piyasalarındaki ham petrol fiyatları artışına karşın, bu artış dahilinde ürün fiyatlarına aksettirilemediği için «Akaryakıt Fiyat İstikrar Fonu Hesabı» açık vermeye başlamış ve bu açıklar mevcut mevzuat gereğince Hazine'den, yani Devletin normal bütçe gelirlerinden karşılanmıştır. Diğer bir ifade ile, Devlet bütçesinden diğer petrol ürünleri yanında, motorlu taşıtların benzin ve motorin tüketimine de sübvansiyon yapılmıştır.

Devletin ve tüm ekonominin motorlu taşıtlar ve karayolu taşımacılığı için yüklendiği maddi yük bunlarla da kalmamaktadır. Karayolları Genel Müdürlüğü, Emniyet Genel Müdürlüğü (Trafik İdaresi) ve Ulaştırma Bakanlığı ile diğer resmi ve özel kuruluşların bu amaçla yapmış oldukları harcamalar giderek büyük miktarlara ulaşmaktadır.

Yukarıdaki hususlar dikkate alınarak, 1974 yılı için yapılan hesaplara göre, trafiğe çıkan her motorlu taşıtın, yakıt, yedek parça, yol ve park yeri kullanımı ile trafik ve benzeri diğer hizmetler nedeniyle, ekonomiye brüt olarak yıllık 29 200 liraya mal olduğu tespit edilmiştir. Bu miktarın içinde bulunduğumuz 1980 yılında daha da arttığı şüphesizdir.

Uygulamada verginin konusunun ve kapsamının açık ve dengeli olarak düzenlenmemiş olması nedeniyle, özellikle trafik şube veya bürolarında kayıtlı olmayan taşıtlarla ilgili «Çeşitli yollarla iktisap» ifadesinin sınırları belirlenememiştir.

Kanun değişikliğini gerektiren nedenler de dikkate alınarak, tasarıyla TAV'nde yapılan değişiklikler ve getirilen yenilikler aşağıda kısaca özetlenmiştir :

a) Verginin konusu ve kapsamı ile ilgili olarak uygulamada ortaya çıkan sorunlar dikkate alınarak verginin konusu ve kapsamı yeniden düzenlenmiştir.

b) Yat, kotra ve her türlü içten ve dıştan takma motorlu özel tekneler ile özel amaçla kullanılan uçak ve helikopterler gibi tamamen lüks nitelikte olan ve yüksek gelir gruplarının özel kullanımına yönelik bulunan taşıtlar da verginin konusuna alınmıştır.

c) Muaflık ve istisnalar gözden geçirilerek, verginin yapısına uygun bir hale getirilmiş, vergi tarifeleri günün şartlarına göre yeniden düzenlenmiştir.

TAŞIT ALIM VERGİSİNDE YAPILAN DEĞİŞİKLİKLERLE İLGİLİ MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Tasarının bu maddesiyle, Finansman Kanununun Taşıtların Alımı Vergisi ile ilgili 1 nci maddesi değiştirilmiş, uygulamada, meydana gelen sorunlar da dikkate alınarak, verginin mevzuatına giren taşıtları iktisap eden, yurt dışında iktisap ederek Türkiye'ye ithal eden veya bunların tasarruf hakkını devralan gerçek ve tüzel kişiler verginin mükellefi olarak belirlenmiş, ayrıca, mükerrer vergilendirmeyi önlemek bakımından, taşıtların satılmak amacıyla yetkili satıcı ve benzeri kuruluşlara kadar el değiştirmeleri verginin konusu dışında bırakılmıştır.

Madde 2. — Tasarının 2 nci maddesiyle, Finansman Kanununun 2 nci maddesi değiştirilmiş ve Taşıtl Alım Vergisi uygulanması ile ilgili tariflerin Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununun 2 nci maddesine göre tayin edileceği hükme bağlanmıştır. Madde de esas itibarıyla bir değişiklik yapılmamış, 197 sayılı Kanunun, isim değişikliği nedeniyle bu madde yeniden düzenlenmiştir.

Madde 3. — Tasarının bu maddesiyle aynı Kanunun 3 ncü maddesi değiştirilmiş «muaflik ve istisnalar» la ilgili bu maddenin (a) fıkrasında, resmi kuruluşlara ait muafiyet hükmüne açıklık getirilmiş, özel kanunlarında malları devlet malı sayılmış daire ve kuruluşların taşıtlarının bu madde kapsamına girmeyeceği belirtilmiştir. (b) fıkrası ile de, yabancılarla ilgili muafiyet hükmü Gümrük Kanunu hükümlerine göre yeniden düzenlenmiş, (c) fıkrasında da Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununa paralel olarak «bizzat malûller tarafından kullanılan ve özel tertibatlı olarak imal edilmiş» taşıtlarla ilgili istisna getirilmiştir.

Madde 4. — Tasarının bu maddesi ile Finansman Kanununun 4 ncü maddesinin başlığı «Vergileme ölçü ve hadleri» olarak değiştirilmiş ve I sayılı tarifeyi oluşturan bu madde de taşıtlar, otomobil, kaptıkaçtı, panel ve arazi taşıtı olarak cinslerine göre ayırma tabi tutularak, kamyonet bu tarife kapsamı dışında bırakılmış ve vergi miktarları arttırılmıştır.

Madde 5. — Tasarının bu maddesi ile Finansman Kanununun 5 nci maddesi değiştirilmiş, II sayılı tarifeyi oluşturan bu madde, I sayılı tarife kapsamı dışında kalan motorlu kara taşıtlarından minibüs ve otobüslerle trolleybüs, tanker, kamyon, kamyonet, çekici ve benzeri taşıtları da kapsıyacak şekilde yeniden düzenlenmiş, I ve II sayılı tarifeler kapsamına giren taşıtların ayırımında meydana gelen sorunlar giderilmiş, vergi miktarları arttırılmıştır.

Madde 6. — Tasarının bu maddesiyle Finansman Kanununun 6 ncı maddesi değiştirilmiş, bu maddeye bağlı III sayılı tarifedeki vergi miktarları günün koşullarına uygun hale getirilmiş ve maddeye IV sayılı tarife eklenmek suretiyle, yat, kotra ve her türlü içten ve dıştan takma motorlu özel tekneler, özel amaçla kullanılan uçak ve helikopterlerle traktörlerden alınacak vergi miktarları, motor gücü (BG) esasına göre belirlenmiştir.

Madde 7. — Yat, kotra ve her türlü içten ve dıştan takma motorlu özel teknelerle özel amaçla kullanılan uçak ve helikopterlerin vergi kapsamına alınması nedeniyle, Finansman Kanununun 7 nci maddesi, Belediye, Liman, gümrük idareleri ve Ulaştırma Bakanlığı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünü de kapsayacak şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Madde 8. — Finansman Kanununun Taşıtl Alım Vergisine ilişkin «Ödeme süresi» ile ilgili 8 nci maddesinde yapılan değişiklikle, Taşıtl Alım Vergisinin, iktisap, ithal ve devir işlemlerinin ikmalinden önce beyanamenin verildiği yer vergi dairesine ödeneceği açık bir şekilde belirtilmiştir.

Madde 9. — «Belge isteme ve bildirme görevi» başlığı altında yeniden düzenlenen 9 ncu maddedeki değişiklik ile verginin konusuna paralel olarak trafik şube veya büro memurları ile noterlere ilâveten belediye, liman sicil, gümrük ve Ulaştırma Bakanlığı Sivil Hava Vasıtaları sicil memurları ile motorlu araç ticareti yapanlara da iktisap, ithal ve devir işlemlerinin tamamlanmasından önce, verginin ödendiğini gösterir belgeyi talep etme ve bunlarla ilgili bilgileri maddede belirtilen süre içerisinde ilgili vergi dairesine bildirme görevi verilmiştir. Ayrıca ilgililere bir kolaylık olmak üzere, bilgilerin her işlemi takip eden 15 gün yerine bir aylık dönem itibarıyla yapılan işlemlerin ertesi ayın 15 nci gününe kadar bildirilmesi hükmü getirilmiştir.

Madde 10. — Aynı Kanunun değiştirilen 10 ncu maddesi ile de 9 ncu maddedeki görevleri yerine getirmeyenlerin sorumlulukları yeniden düzenlenmiştir.

Madde 11. — Bu Kanun yürürlük maddesidir.

Madde 12. — Bu Kanunun Bakanlar Kurulunca yürütüleceği belirtilmektedir.

Bütçe - Plan Komisyonu Raporu

TC

Milli Güvenlik Konseyi

Bütçe - Plan Komisyonu

Esas No. : 1/48

Karar No. : 4

20 . 11 . 1980

Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Bakanlar Kurulunca Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına sunulan 29.7.1970 tarih ve «1318 sayılı Finansman Kanununun Taşıtl Alım Vergisine İlişkin Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı» Komisyonumuzca incelenmiştir.

Finansman Kanunu ile saptanan Taşıtl Alım Vergileri; taşıtl fiyatlarında meydana gelen artışlar ve para değerinde vukubulan değişmeler nedeni ile günün ekonomik koşullarına uymayan bir duruma girmiştir. Tasarı ile taşıtl alım vergileri artırılmakta, verginin konusu ve kapsamı, uygulamadan doğan aksaklıklar dikkate alınarak yeniden düzenlenmekte; yat, kotra, özel amaçla kullanılan uçak ve helikopter gibi lüks nitelikte olan taşıtlar da verginin konusuna alınmakta, muafiyet ve istisnalar yeniden düzenlenmektedir.

Tasarının 1, 2 ve 3 ncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 4 ncü maddesinde yer alan (I) sayılı tarife cetvelin son fıkrasının nihayetine; bir ailenin sahip olacağı ilk otomobil için Tasarıda öngörülen hadlerin, birden fazla otomobile sahip olunması halinde ise vergilerin iki katı uygulanması öngörülmüş ve madde yeniden düzenlenmiştir.

Tasarının 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 ve 12 noi maddeleri aynen benimsenmiştir.

Milli Güvenlik Konseyinin onayına arz olunur.

Başkan

Hüsni KÜÇÜKAHMET

Em. Amirat

Üye

Tanju ERDEM

Dz. Kd. Kur. Alb.

Üye

Turhan AKPORAY

Mly. Kd. Alb.

Üye

Haşmet YURTAL

Mly. Kd. Alb.

Üye

Tahsin EKİNCİ

Mly. Kd. Bnb.

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1318 Sayılı Finansman Kanununun Taşıtl Alım Vergisine İlişkin Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 29.7.1980 gün ve 1318 sayılı Finansman Kanununun 1 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Mevzu ve Mükellef

Madde 1. — Bu Kanunun 4, 5 ve 6 ncı maddelerinde yazılı taşıtların;

a) Her ne şekilde olursa olsun iktisap edilmesi, (Mülkiyeti muhafaza kaydıyla veya sair âkitlere göre iktisaplar dahil; arabayı, bayi, bölge bayii, yetkili satıcı ve acentelerle, Maliye Bakanlığınca bu nitelikte oldukları tespit edilenlerin, yalnızca satmak üzere iktisap ettikleri plâkasız taşıtlarla, veraset yoluyla intikaller hariç),

b) Yurt dışında iktisap edilerek Türkiye'ye ithal edilmesi,

c) Vekâletname ile tasarruf hakkının devralınması,

Taşıtl Alım Vergisine tabidir,

Taşıtl Alım Vergisinin mükellefi, bu kanunun 4, 5 ve 6 ncı maddelerinde yazılı taşıtları, yukarıda belirtilen şekilde, iktisap eden, yurt dışında iktisap ederek Türkiye'ye ithal eden veya bunların tasarruf hakkını devralan gerçek veya tüzel kişilerdir.»

MADDE 2. — Aynı Kanunun 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Tarifler

Madde 2. — Bu Kanunda kullanılan tabirlerin taşıdıkları anlamlar 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununun 2 nci maddesine göre tayin edilir.»

MADDE 3. — Aynı Kanunun 3 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Muafıklar ve İstisnalar

Madde 3. — a) Genel bütçeye dahil daireler, katma bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyelerle köy tüzel kişilerinince iktisap edilerek bu daire ve idareler adına kayıt ve tescil edilen taşıtlar (Bu dairelere bağlı olup ayrı tüzel kişiliği bulunan iktisadi işletmeler ile özel kanunlarında malları devlet malı sayılmış olan kuruluşların taşıtları hariç),

b) 1615 sayılı Gümrük Kanununun 9 ncü maddesinde yer alan diplomatik muafiyet hükmünden yararlanan taşıtlarla, aynı Kanunun 119 ncü maddesinin 13 ncü fıkrasındaki geçici muafık rejimine tabi olan taşıtlar,

c) Bizzat maluller tarafından iktisap edilerek kullanılan ve özel tertibatlı olarak imal edilmiş taşıtlar, Bu vergiye tabi değildir.»

BÜTÇE - PLAN KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

1318 Sayılı Finansman Kanununun Taşıtl Alım Vergisine İlişkin Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin Teklifi

MADDE 4. — Aynı Kanunun 4 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Vergileme Ölçü ve Hadleri

Madde 4. — Otomobil, kaptıkaçtı, panel ve arazi taşıtları aşağıdaki 1 sayılı tarifeye göre vergilendirilir.»

I SAYILI TARİFE

Taşıtların yaşları ile bunlar için ödenecek vergiler

Taşıtların net ağırlığı	1	2 - 3	4 - 5	6 - 8	9 - 11
	Yaş TL.	Yaş TL.	Yaş TL.	Yaş TL.	Yaş TL.
950 kg. ve daha aşağı	30 000	20 000	15 000	10 000	7 500
951 - 1 200 kg. kadar	50 000	35 000	25 000	15 000	12 500
1 201 - 1 600 kg. kadar	70 000	50 000	35 000	22 500	25 000
1 601 - 1 800 kg. kadar	100 000	70 000	50 000	32 500	25 000
1 801 ve daha yukarı	120 000	90 000	65 000	45 000	30 000

Bu hadler, spor veya lüks otomobiller için % 100 zamlı uygulanır.

MADDE 5. — Aynı Kanunun 5 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 5. — 1 sayılı tarife kapsamı dışında kalan motorlu kara taşıtlarından minibüs ve otobüslerle trolley-büs, kamyon, kamyonet, çekici ve benzerleri aşağıdaki II sayılı tarifeye göre vergilendirilir.»

II SAYILI TARİFE

Taşıtların yaşları ile bunlar için ödenecek vergiler

Taşıtların Cins ve İstiap Hadleri	1	2 - 3	4 - 5	6 - 8	9 - 11
	Yaş TL.	Yaş TL.	Yaş TL.	Yaş TL.	Yaş TL.
a) Kamyonet, kamyon çekici ve benzerleri (istiap haddi):					
1. 3 500 kg'a kadar	56 000	36 000	24 000	18 000	12 000
2. 3 501 - 5 000 kadar.	72 000	48 000	36 000	27 000	18 000
3. 5 001 - 10 000 kg. kadar	96 000	60 000	54 000	45 000	30 000
4. 10 001 ve daha yukarı	112 000	78 000	66 000	51 000	36 000
b) Minibüs - otobüs, trolleybüs ve benzerleri (oturma yeri):					
1. 25 kişiye kadar	64 000	42 000	30 000	24 000	18 000
2. 26 - 35 kişiye kadar	88 000	60 000	48 000	33 000	24 000
3. 36 ve daha yukarı	112 000	78 000	66 000	51 000	36 000

Bütçe Plan Komisyonunun Kabul Ettiği Metin

MADDE 4. — Aynı Kanunun 4 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Vergi Ölçü ve Hadleri

Madde 4. — Otomobil, kaptıkaçtı, panel ve arazi taşıtları aşağıdaki 1 sayılı tarifeye göre vergilendirilir.»

I SAYILI TARİFE

Taşıtların yaşları ile bunlar için ödenecek vergiler

Taşıtların net ağırlığı	1	2 - 3	4 - 5	6 - 8	9 - 11
	Yaş TL.	Yaş TL.	Yaş TL.	Yaş TL.	Yaş TL.
950 kg. ve daha aşağı	30 000	20 000	15 000	10 000	7 500
951 - 1 200 kg. kadar	50 000	35 000	25 000	15 000	12 500
1 201 - 1 600 kg. kadar	70 000	50 000	35 000	22 500	25 000
1 601 - 1 800 kg. kadar	100 000	70 000	50 000	32 500	25 000
1 801 ve daha yukarı	120 000	90 000	65 000	45 000	30 000

Bu hadler, spor veya lüks otomobiller için % 100 zamlı uygulanır.

Mükellefin kendisi, eşi ve bakmakla yükümlü olduğu aile fertlerinin sahip oldukları bir otomobil için bu hadler, birden ziyade otomobil alınması halinde, bu hadlerin iki katı uygulanır.

MADDE 5. — Tasarının 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin Teklifi

MADDE 6. — Aynı Kanunun 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddenin sonuna IV sayılı tarife eklenmiştir.

«Madde 6. — Motosikletler (Motorlu bisikletler dahil), yük ve yolcu motosikletleri ile triportörler aşağıdaki III sayılı tarifeye göre, yat, kotra ve her türlü içten ve dıştan takma motorlu özel tekneler, özel amaçla kullanılan Uçak ve Helikopterlerle traktörler IV sayılı tarifeye göre vergilendirilir.»

III SAYILI TARİFE

Taşıtların Yaşları İle Bunlar İçin Ödenecek Vergiler

Taşıtların Cinsi	1	2 - 5	6 - 11
	Yaş TL.	Yaş TL.	Yaş TL.
Motosiklet	3 000	1 800	1 200
Yük veya yolcu motosikleti	6 600	4 200	3 000
Triportör	9 000	6 600	4 800

IV. SAYILI TARİFE

Taşıtların Cinsi ve Motor Gücü (BG)	Her Motor Gücü Birimi (BG) için Ödenecek Vergi Miktarı (TL. Olarak)
A) Yat, kotra ve her türlü içten ve dıştan takma motorlu özel tekneler;	
10 - 50 BG'ye kadar olanlar	1 500
51 - 150 BG'ye kadar olanlar	1 750
151 - BG ve daha yukarı olanlar	2 000
B) Uçaklar ve Helikopterler	
150 BG ve daha aşağı	1 750
151 - 200 BG. kadar olanlar	2 000
201 - 300 BG. kadar olanlar	2 250
301 - BG ve daha yukarı	1 500
C) Traktörler	

Bu tarifede belirtilen traktörler fabrika, anabayi, bayi, bölge bayi, yetkili satıcı ve acentelerden fatura ile iktisabında veya yurt dışından ithalinde bir defaya mahsus vergilendirilir.

MADDE 7. — Aynı Kanunun 7 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Verginin Tarhı

Beyan esası

Madde 7. — Taşıtların Alım Vergisi, mükellefin, Maliye Bakanlığınca tespit edilecek esaslara göre, ilgili trafik, belediye, liman, gümrük idareleri veya Ulaştırma Bakanlığı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü ile noterlerce onaylanmış beyannamesi üzerine tarh olunur.

Mükellefler vergiye ilişkin beyannamelerini iktisap, ithal ve devir işleminin tamamlanmasından önce bu işlemlerin yapıldığı yer vergi dairesine vermek zorundadırlar.

Beyannamelerin şekli, muhteva ve ekleri Maliye Bakanlığınca tespit olunur.»

Bütçe Plan Komisyonunun Kabul Ettiği Metin

MADDE 6. — Tasarının 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Tasarının 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hükümetin Teklifi

MADDE 8. — Aynı Kanunun 8 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Ödeme Süresi

Madde 8. — Taşıt Alım Vergisi, İktisap, İthalat ve devir işlemlerinin ikmalinden önce beyannamenin verildiği yer vergi dairesine ödenir.»

MADDE 9. — Aynı Kanunun 9 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Belge İsteme ve Bildirme Görevi

Madde 9. — Trafik, belediye ve liman sicil memurları, noterler, gümrük memurları, Ulaştırma Bakanlığı Sivil Hava Vasıtaları sicil memurları ile yetkili satıcılar ve motorlu araç ticareti yapanlar, İktisap, İthalat ve devir işlemlerinin tamamlanmasından önce, ilgili vergi dairesince düzenlenmiş Taşıt Alım Vergisinin ödendiğini gösterir belgeyi istemeye ve bu belgelerdeki bilgileri muhtevî listeleri, işlemlerin bitimini takip eden ayın 15 nci gününe kadar, ilgili vergi dairesine göndermeye mecburdurlar.

Listelerin şekli ve muhtevası Maliye Bakanlığınca tespit olunur.»

MADDE 10. — Aynı Kanunun 10 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Sorumluluk

Madde 10. — Gerekli verginin ödenmesinden önce, işlemleri yapan veya 9 ncu maddedeki mecburiyete uymayan trafik, belediye, liman ve hava vasıtaları sicil memurları ile noterler ve gümrük memurları ve motorlu araç ticareti yapanlar, verginin ödenmesinden mükellef ile müteselsilen sorumludurlar. Ancak, bunlar ödemek mecburiyetinde kaldıkları vergiler için mükellefe rücu hakkına sahiptirler.»

Yürürlük :

MADDE 11. — Bu Kanun hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme :

MADDE 12. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan
B. Ulusu

Devlet Bak. - Başbakan
Yrd.
Z. Baykara

Devlet Bak. - Başbakan
Yrd.
T. Özal

Devlet Bakanı
Prof. Dr. İ. Öztrak

Devlet Bakanı
M. Özgüneş

Devlet Bakanı
Prof. Dr. M. N. Özdaş

Adalet Bakanı
C. Menteş

Milli Savunma Bakanı
Ü. H. Bayülken

İçişleri Bakanı
S. Çetiner

Dışişleri Bakanı
İ. Türkmen

Maliye Bakanı
K. Erdem

Milli Eğitim Bakanı
H. Sağlam

Bayındırlık Bakanı
Dr. T. Önalp

Ticaret Bakanı
K. Cantürk

Sağlık ve Sos. Yrd. Bakanı
Prof. Dr. N. Ayanoglu

Gümrük ve Tekel Bakanı
R. Baturalp

Ulaştırma Bakanı
N. Özgür

Tarım ve Orman Bakanı
Prof. Dr. S. Özbek

Çalışma Bakanı
Prof. Dr. T. Esener

Sanayi ve Teknoloji Bakanı
Ş. Kocatopçu

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
S. Bingöl

Turizm ve Tanıtma Bakanı
İ. Evliyaoğlu

İmar ve İskân Bakanı
Dr. Ş. Tüten

Köy İşleri ve Koop. Bakanı
M. R. Güney

Gençlik ve Spor Bakanı
V. Özgül

Sosyal Güvenlik Bakanı
S. Şide

Kültür Bakanı
C. Baban

Milli Güvenlik Konseyi

(S. Sayısı : 65)

Bütçe Plan Komisyonunun Kabul Ettiği Metin

MADDE 8. — Tasarının 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Tasarının 9 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Tasarının 10 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Tasarının 11 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 12. — Tasarının 12 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

WILLIAM

WILLIAM

WILLIAM

WILLIAM

WILLIAM

MILLİ GÜVENLİK KONSEYİ S. Sayısı : 66

6183 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı. (1/49)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi

Başkanlığı

Sayı : 101 - 645/07383

20 . 11 . 1980

MILLİ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Millî Güvenlik Konseyi Başkanlığına arzı Bakanlar Kurulunca 19.11.1980 tarihinde kararlaştırılan «6183 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini emirlerine arz ederim.

Bülend Ulusu

Başbakan

GENEL GEREKÇE

1 . 1 . 1954 tarihinde yürürlüğe girmiş bulunan 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun 26 yıldır önemli bir aksama göstermeden uygulanmış bulunmaktadır.

Nitekim bu kanunda yapılması amaçlanan değişiklikler, bazı maddelerdeki miktar ve oranların günümüz şartlarına uydurulması; yeni vergilerin yürürlüğe konulmuş olması dolayısıyla ortaya çıkmış bulunan eksikliklerin giderilmesi ve farklı yorumlara yol açan hususların yeniden düzenlenmesinden ibarettir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — 6183 sayılı Kanunun 9 ncu maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişiklikle maddenin Vergi Usul Kanununda yapılan değişikliklere uyum sağlaması amaçlanmıştır.

Madde 2. — Aynı kanunun 17 nci maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişiklikle, hangi vergiler hakkında ihtiyati tahakkuk tatbik edilebileceğini tespit yetkisi Maliye Bakanlığına verilmiştir. Bu değişiklikten amaç, yeni vergi kanunlarının yürürlüğe girmesi halinde bu vergiler için de gerektiğinde ihtiyati tahakkuk tatbik edilebilmesini sağlamaktır.

Madde 3. — Aynı kanunun 51 nci maddesinin bir ve ikinci fıkralarında yapılan değişiklikle vadesinde ödenmeyen amme alacağına tatbik edilen gecikme zammının oranı artırılmış ve ayrıca gecikme zammının 100 liradan az olamayacağı hükme bağlanmıştır.

Bu şekilde maddenin tecil faizi oranlarındaki artışlar nedeniyle kaybetmiş olduğu borç ödemedeki zorlayıcı etkinliğine yeniden kavuşturulması amaçlanmıştır.

Madde 4. — Aynı kanunun 52 nci maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişiklikle hangi hallerde gecikme zammının kesileceği hususu yeniden düzenlenerek, ihtiyati hacizde ve teminat alma halinde de gecikme zammının kesileceği hususu madde metnine ilave edilmiştir.

Madde 5. — Aynı kanunun 53 ncü maddesinin birinci fıkrası günümüz şartları dikkate alınmak suretiyle yeniden düzenlenerek, köylerde uygulanmakta olan % 10 oranındaki gecikme zammının hargi vergiler hakkında tatbik edileceğini tespit yetkisi Maliye Bakanlığına verilmiştir.

Madde 6. — Aynı kanunun 59 ncü maddesinde yapılan değişiklikle köylerde mal bildiriminin hangi vergiler hakkında köy muhtarlığına yapılabileceğini tespit etmeye Maliye Bakanlığı yetkili kılınmıştır.

Madde 7. — Aynı kanunun 65 nci maddesinin ikinci fıkrasında da 59 ncü maddede yapılan değişikliğe uygun değişiklik yapılmıştır.

Madde 8. — Aynı kanunun 70 nci maddesinin 12 nci bendi, yürürlükte bulunan kanunun adından söz edilmek suretiyle yeniden düzenlenmiş, ayrıca maddeye eklenen 13 ncü bent ile 2022 sayılı Kanun uyarınca bağlanan aylıkların da haczedilemeyeceği hükme bağlanmıştır.

Madde 9. — Aynı kanunun 71 nci maddesinde yapılan değişiklikle kısmen haczedilebilen gelirler için mevcut olan alt sınırın birde üst sınır getirilmek suretiyle uygulamaya objektiflik kazandırılması amaçlanmıştır.

Madde 10. — Aynı kanunun 106 ncü maddesinde yapılan değişiklikle tahsil imkansızlığı veya tahsili için yapılacak giderlerin alacaktan fazla bulunması sebebiyle yapılacak terkinler için 25 liralık had 2 500 liraya çıkarılmıştır.

Madde 11. — Bu madde ile kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe gireceği hükme bağlanmıştır.

Madde 12. — Bu madde ile kanunu Bakanlar Kurulunun yürüteceği hükme bağlanmıştır.

Bütçe - Plan Komisyonu Raporu

TC

Milli Güvenlik Konseyi

Bütçe - Plan Komisyonu

Esas No. : 1/49

Karar No. : 5

20 . 11 . 1980

Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Bakanlar Kurulunca hazırlanan «6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı» Komisyonumuzca incelenerek görüşlerimiz aşağıda gösterilmiştir.

1 Ocak 1954 tarihinden bu yana 26 yıldan beri uygulanan 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü hakkındaki Kanunda; farklı yorumlara yol açan maddelerinin yeniden düzenlenmesi, ekonomik hayattaki değişmelerden dolayı miktarların yükseltilmesi, bazı oranların artırılması, yürürlükten kaldırılan veya yürürlüğe konulan kanunlarla uyum sağlaması nedeni ile değişiklik yapılması Komisyonumuzca uygun görülmüştür.

Kanun tasarısının 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 ve 12 nci maddeleri aynen benimsenmiştir.

Milli Güvenlik Konseyinin onayına arz olunur.

Başkan

Hüsnü KÜÇÜKAHMET

Em. Amiral

Üye

Tanju ERDEM

Dz. Kd. Kur. Alb.

Üye

Turhan AKPORAY

Mly. Kd. Alb.

Üye

Haşmet YURTAL

Mly. Kd. Alb.

Üye

Tahsin EKİNCİ

Mly. Kd. Bnb.

Milli Güvenlik Konseyi

(S. Sayısı : 66)

6183 Sayılı Âmme Alacaklarını Tahsil Usulü Hakkındaki Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı.

MADDE 1. — 6183 sayılı Âmme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 9 ncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Vergi Usul Kanununun 344 ncu maddesinde sayılan kaçakçılık halleriyle 347 nci maddesinin 1 numaralı bendinde belirtilen hallere temas eden bir âmme alacağının salınması için gerekli muamelelere başlanmış olduğu takdirde vergi incelemesine yetkili memurlarca yapılan ilk hesaplara göre belirtilen miktar üzerinden tahsil dairelerince teminat istenir.»

MADDE 2. — Aynı kanunun 17 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Aşağıdaki hallerden birinin bulunması takdirinde vergi dairesi müdürünün yazılı isteği üzerine defterdar, mükellefin henüz tahakkuk etmemiş vergi ve resimlerinden Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan edilecek olanlarla bunların zam ve cezalarının derhal tahakkuk ettirilmesi hususunda yazılı emir verebilir.»

MADDE 3. — Aynı kanunun 51 nci maddesinin bir ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Âmme alacağının ödeme müddeti içinde ödenmeyen kısmına vade gününü takip eden günden itibaren bir aylık müddet için % 10, müteakip her ay için % 3 gecikme zammı tatbik olunur. Ay kesirleri tam ay olarak hesap edilir.

Gecikme zammı 100 liradan az olamaz.»

MADDE 4. — Aynı kanunun 52 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Gecikme zammının tatbik müddeti, âmme alacağının tecilinde tecilin yapıldığı, hacizde haczin tatbik edildiği, teminat istenmesi halinde teminatın alındığı iflas halinde iflasın açıldığı, haciz halinde bu durumun sabit olduğu güne kadar olan müddettir.»

MADDE 5. — Aynı kanunun 53 ncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan edilecek vergiler hariç olmak üzere belediye sınırları dışındaki köylerde tahsilatlar tarafından tahsil olunan âmme alacakları ödeme süresi içinde ödenmediği takdirde bunlar için yalnız % 10 gecikme zammı uygulanır.»

MADDE 6. — Aynı kanunun 59 ncu maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Köylerde mal bildirimi, Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan edilecek vergiler dışında kalan âmme borçları için köy muhtarlığına da yapılabilir.»

MADDE 7. — Aynı kanunun 65 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Bu yerlerde gerek görülen hallerde Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan edilecek vergiler için muhtarın veya ihtiyar kurulu üyelerinden birinin huzuriyle tahsil dairesine menkul mal haczi yaptırmaya o mahallin en büyük mal memuru yetkilidir.»

MADDE 8. — Aynı kanunun 70 nci maddesinin 12 nci bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki 13 ncu bent eklenmiştir.

«12. Harcırah Kanununa göre yapılan ödemeler,

13. 2022 sayılı Kanun uyarınca bağlanan aylıklar.»

MADDE 9. — Aynı kanunun 71 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Aylıklar, ödenekler, her çeşit ücretler, intifa hakları ve hasılatı, ilama bağlı olmayan nafakalar, emeklilik aylıkları, sigorta ve emeklilik sandıkları tarafından bağlanan gelirler kısmen haczolunabilir. Ancak haczolunacak miktar bunların üçte birinden çok dörtte birinden az olamaz.

10 000 lirayı aşmayan aylık gelirlerin % 10'undan fazlası haczolunmaz.»

MADDE 10. — Aynı kanununun 106 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Yapılan takip sonunda tahsili imkânsız veya tahsili için yapılacak giderlerin alacaktan fazla bulunduğu anlaşılan 2 500 liraya kadar (2 500 lira dahil) âmme alacakları, âmme idarelerinde terkin selâhiyetini haiz olanlar tarafından terkin olunur.

Terkin selâhiyetini haiz olanlar bu selâhiyetlerin tamamını veya bir kısmını mahalli makamlara bırakabilirler.»

MADDE 11. — Bu Kanun 1.1.1981 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 12. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan
B. Uluşu

Devlet Bak. - Başbakan Yrd. Z. Baykara	Devlet Bak. - Başbakan Yrd. T. Özal	Devlet Bakanı Prof. Dr. İ. Öztürk	Devlet Bakanı M. Özgüneş
Devlet Bakanı Prof. Dr. M. N. Özdeş	Adalet Bakanı C. Mentey	Milli Savunma Bakanı Ü. H. Bayülken	İçişleri Bakanı S. Çetiner
Dışişleri Bakanı İ. Türkmen	Maliye Bakanı K. Erdem	Milli Eğitim Bakanı H. Sağlam	Bayındırlık Bakanı Dr. T. Önalp
Ticaret Bakanı K. Cantürk	Sağlık ve Sos. Yrd. Bakanı Prof. Dr. N. Ayanoğlu	Gümrük ve Tekel Bakanı R. Baturalp	Ulaştırma Bakanı N. Özgür
Tarım ve Orman Bakanı Prof. Dr. S. Özbek	Çalışma Bakanı Prof. Dr. T. Esener	Sanayi ve Teknoloji Bakanı Ş. Kocatopçu	Enerji ve Tabii Kay. Bakanı S. Bingöl
Turizm ve Tanıtma Bakanı İ. Evliyaoğlu	İmar ve İskân Bakanı Dr. Ş. Tüten	Köy İşleri ve Koop. Bakanı M. R. Güney	Gençlik ve Spor Bakanı V. Özgül
	Sosyal Güvenlik Bakanı S. Şide	Kültür Bakanı C. Baban	